

DİYANET İŞLERİ BAŞKANI TAYYAR ALTIKULAÇ'ın "SÜNNİ-ALEVİ ÇATIŞMASI" konusunda özel demeci

PAZARTESİ AYDINLIK'TA

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ 12 TEMMUZ 1980

10 LİRA

AYDINLIK ERİTRE KURTULUŞ CEPHESİ TEMSİLCİSİ OSMAN BADAWI İLE GÖRÜŞTÜ

"Eritre direnişi, Sovyetlerin planlarını güçleştirdi"

8.SAYFAMIZDA

İlçede sokağa çıkma yasağı ilan edildi

Belediye Başkanıyla birlikte 300 kişi gözaltında

- Önceki gece 04.15' te başlayan operasyon sırasında Fatsa' nın bütün telefon hatları kesildi
- Operasyona Sarıkamış' tan gelen bir tabur ile Bolu' dan gelen bir polis birliği katıldı

Fatsa'da operasyon

FATSA (ÖZEL)

DEV-YOL grubunun hakimiyeti altında bulunduğu söylenen Fatsa'da önceki gece sokağa çıkma yasağı ilan edildi ve sabaha karşı saat 04.15 sularında geniş çapta bir operasyona geçildi.

Aramaya Sarıkamış'tan gelen bir komando taburu ile Bolu'dan getirilen bir polis birliğinin katıldığı bildiriliyor. Sabah saat 03.00'de ilan edilen sokağa çıkma yasağından sonra başlatılan arama sırasında, aralarında Fatsa Belediye Başkanı Fikri Sönmez' in de bulunduğu 300 kişi gözaltına alındı.

VALİNİN BASIN TOPLANTISI

Fatsa'da düzenlenen operasyonla ilgili olarak dün bir basın toplantısı düzenleyen Ordu Valisi Reşat Akkaya şu bilgileri verdi:

"Operasyona bir mekanize piyade taburu, 3 jandarma komando birliği ile İl Jandarma Alay Komutanlığı takviye kuvvetleri, Emniyet Toplum Polisleri ve Ordu Emniyet Müdürlüğü ekipleri iştirak etmektedir.

"Şu ana kadar hiç bir çatışma meydana gelmemiştir. Saat 08.30'a kadar yapılan operasyonlarda 14 tabanca, 5 av tüfeği ile Çamaş olaylarının sanıklarından 4 kişi, Fatsa'da aranan bir kişi ele geçirilmiş, Belediye Başkanı Fikri Sönmez ve 300 kişi gözaltına alınmıştır."

Ordu Valisi Reşat Akkaya, "gözaltına alınanların yüzde 80'i suçsuz olabilir. Yapılacak soruşturma sonucunda anlaşılacaktır" dedi.

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

MHP işgali altında olduğunu duymayan kalmadı!

Demirel, «Yozgat kurtarılmış bölge değildir» dedi

- "Çorum'u bırakın, Ordu'ya Fatsa'ya bakın demedim"

ANKARA (ÖZEL)

BAŞBAKAN ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel Yozgat için "Kurtarılmış bölge değildir" dedi. "Kurtarılmış bölge olan Yozgat'ta da bir operasyon düşünülüyor mu" şeklindeki bir soruya karşılık Demirel, "Kim Yozgat'ı kimden kurtarmış. Kim niteliyorsa yanlış niteliyor. Durup durduğu yerde hiç bir meselesi olmayan yerde devlet gidip huzursuzluk çıkarmaz" dedi.

Cumhürbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'le haftalık olağan görüşmesinden sonra gazetecilerin sorularını cevaplandıran Demirel, muhabirimizin "Çorum'u bırakın, Fatsa'ya Ordu'ya bakın şeklinde bir söz söylediniz

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

OECD ülkeleri arasında en çok işsiz Türkiye'de

İşsizlik acısı en fazla Doğuda hissediliyor. Diyarbakır'da işsiz bekleyen insanların doldurduğu bir kahve...

İşsizlik çığ gibi büyüyor

- DPT tahminlerine göre, 1979 yılında işsizlerin sayısı 2 milyon 214 bini buldu

BAZI OECD ÜLKELERİNDE İŞSİZLİK ORANLARI:

ÜLKELER	1978	1979(3AY)
ABD	5,9	5,7
ALMANYA	3,5	3,0
FRANSA	5,2	6,1
ITALYA	7,2	8,0
ISPANYA	7,3	9,1
TÜRKIYE	13,3	13,3

ANKARA (GHA)

İŞ ve İşçi Bulma Kurumu yetkililerinden alınan bilgiye göre, Türkiye'de işsiz sayısı 1979 yılında 2 milyon 214 bine ulaştı. Bu rakamlar OECD ülkeleri arasında en çok işsizin Türkiye'de bulunduğunu ortaya çıkarmıştır.

Yetkililer her yıl eskiye ilaveten yaklaşık 200 bin dolayında insanın işgücü talebi oluşturduğunu, buna kapanan işyerleri dolayısıyla açıkta kalanlar ile hızlı

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

DYF-İş Yönetim Kurulu toplandı

Akova: "Hükümet sözleşme düzenine müdahale edemez"

İŞÇİ SERVİSİ

DYF-İş Yönetim Kurulu dün Ankara'da olağanüstü toplanarak 45 işçi adına yürütülen toplusözleşme görüşmelerinde Uzlaştırma Kurulunun önerilerini görüşmeye başladı. Uzlaştırma Kurulunun önerilerinin kabul edilmemesi halinde grev kararı alınması bekleniyor.

DYF-İş Genel Başkanı Şerafettin Akova, toplantıyı açarken yaptığı konuşmada, Türkiye'nin gittikçe ağırlaşan sorunları karşısında herkesi akılcı olmaya

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Köylülere işkence yapan jandarma başçavuşu ve 13 er sürüldü

Üç yurttaşı karakolda döve döve öldürdüler

- Köylülerden ikisi işkencenin yapıldığı Adana Yakapınar Karakolunda, biri hastaneye kaldırılırken can verdi

ADANA (ÖZEL)

YAKAPINAR Jandarma Karakolunda 17 gün tutuklu bulunan Mehmet Kodak, Ali Olcay ve Mustafa Olcay adlı kardeşlerin ölümü üzerine yakınları dün Adana Savcılığına verdikleri dilekçeyle bu kişilerin işkence ile öldürüldüğünü belirttiler.

OLAY NASIL OLDU?

Mustafa Olcay adlı cobanın 17 gün

(Devamı sa. 6. sü 4'de)

CHP'de genel görüşme sürüp gidiyor

ANKARA (ÖZEL)

CHP Grubunda son gelişmeler karşısında partinin tutumu üzerine açılan genel görüşmenin üçüncü günü nispeten sakin geçti. Genel Başkan Bülent Ecevit'in ilk, belli başlı muhalefet liderlerinin ise ikinci gün yaptığı konuşmalardan sonra hızlanan ve kızışan genel görüşme, içinde bulunduğumuz dönemde CHP'nin izleyeceği siyasetlere ışık tutacak yerde karşılıklı suçlamalarla geçiyor.

Görüşmelere bugün saat 10.00'dan itibaren devam edileceği, bugün tamamlanması beklenilen görüşmelerin sonunda Genel Başkan Ecevit'in eleştirileri cevaplaması bekleniyor.

ankara havası

CHP' de karşılıklı suçlamalar

Nuri Çolakoğlu

"Eğer partinin başarılarının hakkı verilmez, başarısızlıklar gibi gösterilirse, partiyi yıpratmak yönünden saptırmak veya tuzağa düşürmek isteyen birtakım parti dışı örgütlerin gücünden parti içinden yararlanılmak istenirse parti halka nasıl güven verir?"

Bu sözleri söyleyen CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'ti.

Son gensoruda uğranılan başarısızlıktan sonra CHP içindeki huzursuzluk iyice su yüzüne çıkınca, Ortak Grupta genel gö-

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

AP il Saymanı Taşçı, olayların önlenmesi için yoğun çaba harcamıştı

MHP'liler, AP Çorum yöneticisinin evini yaktılar

YORUM

Kilise karanlık, papaz sağır

Hasan Yalçın

OLAYLAR sırasında yaralanmış bir yurttaş söyledi bu sözü. Birçok yurttaş ise iktidarın tutumunun bundan sonraki gelişmeler üzerinde ne kadar etkili olacağını örnekleriyle anlattı. Çorum'da iktidarın sağladığı herhangi bir güvenlikten sözetmek olanaksızdır. Uzağa gitmeye gerek yok, kentte sanıkların ifadesini alacak yargıç bulunamamaktadır. Olanlar ise can güvenliklerinden yoksun olduğunu belirterek izin istemektedir. Yargıç Rahmi Mollaalioğlu'nun dilekçesi gazetelerde çıkmıştır. Yurttaş işine, dükkanına gidememektedir. Çarşıya çıkamamaktadır. Dilekçe verememektedir. Gözünün önünde babası öldürülen oğul, davacı olamamaktadır. Herkes olayların durmadığını, mola verdiğini söylemekte ve her an yeni saldırılar beklemektedir. Gerçekten kilise karanlıktır.

Papaza gelince, ne yaptığını, kulağında kaç kat pamuk tıkalı olduğunu gazetelere verdiği demeçlerden anlayabiliriz. Demirel

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

- Yeni bulunan cesetlerle ölü sayısı 27'ye yükseldi.
- MHP: "Hükümetin Çorum'da suçu yok"
- Ecevit: "Bugün hükümetin başında faşizmi ülkeye bir an önce getirmek için gözleri kararmış biri var."

ÇORUM (ÖZEL)

ÇORUM olaylarının önlenmesi için çaba harcadığı bildirilen AP İl saymanı Celal Taşçı'nın evi MHP'liler tarafından önce bombalandı, sonra da kurşunlanarak ateşe verildi.

Celal Taşçı'nın, Çorum'da kışkırtmaların önlenmesi için yatıştırıcı ve birleştirici bir tavır içinde olduğu öğrenildi. Celal Taşçı, olaylar öncesinde CHP ve AP yöneticilerinin birlikte tutum alarak kışkırtmaları önlemleri için çaba harcamıştı. Taşçı, bunun için de pazartesi günü, Çorum Valisini ve Emniyet Müdürünü önlem alınması için uyarmaya giden AP ve CHP yönetici-

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Çağlayangil liderleri Çankaya' da biraraya getirdi

- Toplantıya yedi siyasi parti başkanı, iki grup lideri, Millet Meclisi Başkanı ve Senato Başkan Vekili katılıyor.

ANKARA (ÖZEL)

UZUN zamandan beri süren Cumhurbaşkanlığı sorununu çözmek için Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil, dün liderleri Çankaya'da topladı. Toplantıya Başbakan Süleyman Demirel, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu, TBP Genel Başkanı Mustafa Timisi ve NP Başkanı Hüsamettin Akmumcu ile Milli Birlik Grubu Başkanı Fahri Özdilek ve Kontenjan Grubu yöneticisi Fahri Çoker'in yanı sıra, Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş ve Senato Başkanı Vekili Mehmet Ünaldı katıldı.

Çağlayangil, daha önce Demirel ve Ecevit'i birarada, diğerlerini ise tek tek kabul etmişti.

Toplantıyla ilgili açıklamanın bugün yapılması bekleniyor.

Ankara' da 3 bekçi kurşun yağmuruna tutuldu

Zile Sulh Ceza Hakimi öldürüldü

- Bahçelievler'de CHP'li genci öldüren katil MHP binasına kaçtı.

HABER MERKEZİ

TOKAT'ın Zile ilçesinde Sulh Ceza Hakimi Melih Sıtkı Tolunay dün saat 11.00 sıralarında keşfe çıkarken yolunu kesen kimliği belirlenemeyen 3 kişi tarafından kurşuna dizilerek öldürüldü. Saldırganların maskeli olduğu bildirildi.

Olayla ilgili olarak görgü tanıkları ise saldırının Akdoğan Köprüsünde meydana geldiğini belirttiler. Tanıklar katillerin daha sonra aynı otomobille şoförü silahla tehdit ederek Kozluca köyü yönüne kaçtıklarını belirttiler.

Zile Sulh Ceza Hakimi Tolunay'ın öldürülmesi üzerine çevrede geniş bir operasyon düzenlendi. Yetkililer izlerin takip edildiğini, belirttiler Bu arada Melih Sıtkı Tolunay'ın cenazesi otopsiye alındı. Otopsi işleminin tamamlanmasından sonra cenaze İstanbul'a gönderilecek.

CHP'Lİ BELEDİYE MECLİSİ ÜYESİNİN OĞLU ÖLDÜRÜLDÜ

İstanbul Belediye Meclisinin CHP'li üyesi Mustafa Yazıcı'nın oğlu Ali Bektaş Yazıcı Bahçelievler'deki spor malzemesi satan dükkanında iki kişinin silahlı saldırısı sonucu öldü.

Katillerden birinin MHP Bakırköy İlçe binasına kaçtığı, diğerinin ise yakalandığı bildirildi. Yakalanan katil sanığının, elindeki paketi bıraktığı, paketin

(Devamı S.6 Sü. 1'de)

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Gensorudan sonraki hesap
...Ve Erbakan Hoca

Oyun, oyun olmaz ki, insanoğlu gücünün üstünde oynamasa!

Necmettin Erbakan, gavurların ''Le terrible Erbakan'' diye nitelendirdikleri, her zaman gücünün üstünde oynamıştır.

Gözümün önüne, yeni bir ''kadayıf'' dönemine hazırlanerken, yeni bir büklümgece sapmadan, fizik değişimi, ses değişimi, nefes değişimi, stil değişimi geliyor, Sayın Hocanın!

İlk koalisyonu yokluyorum: Ecevit'in o zamanlar, Başbakan Yardımcısı olan Erbakan İsveçlere uçuşurken, vekili bırakmamıştı.

Bu bir politik hareketti aslında, ne tarafından bakarsanız! Onun için, Hoca bilir ki, asıl çekinilecek adam, kendisi değil Sayın Ecevit'tir. Pazarlığı, sıkı, yüksek, uzun tutmasına şaşanlara şaşıyorum.

Bu kez, gensorudan önce, Ecevit, gürültülü muhalefeti, kenara çekilerek, Necmettin Erbakan'a bırakmıştı. İkisinin de davranışlarındaki, hesabı sökemedim, bu noktada!...

Benim gördüğüm, bir yerde, MSP liderinin, öz özüne, ''stop Hoca'' demediğidir.

– Hocayı nasıl görüyorsun?

– Polemikte, adabıyla, ağdasıyla, harikadır. Saldırı, mizah kardeşlik, kısmet, niyet dozajı çok incedir. Kendi tabanına seslenmesini bilir. Mantık oyunlarında (mantık tek gözlü olsa bile) eşsizdir. Bir tarafı da gerçekçidir, helme helme!.. Dünya görüşü vardır. Açmazlar yaratır, çıkmazlar ayarlar, anahtarı olacağı sandığı kilitler imaleder. Elalemi, psikiyatri kliniğine sokacak durumlar yaratır veya birden enfarktüsten ölüme postalayacak!...

Ama, yineliyorum, Erbakan pazarlığını, uzun, sıkı, yıpratıcı tutmaya zorunludur. CHP'liler, ona ''güvenilmez'' derler... Peki aziz kardeşlerim, kime güvenilir ki?... Kime?...

Küçük bir partinin liderinin daha korumalı olması gerekir elbette!

– Bu kadar övdükten sonra, elbette, bir ''ama'' yapıştıracaksın!.... Eksiğini söylesene!...

– Diyelim eksiğini: Çözüm yok, adamda. Açıklama var, açıklamalar var, nefis açıklamalar var ama, çözüm yok!...

– Bir yaşıma daha girdim.

– Daha çokkk yaşlarınıza girer, çıkarsınız!...

''İslam Bankası'' diye tutturur örneğin.... Böyle bir şeyi kimsenin istemediğini es geçerek.

''Müslüman Ortak Pazarı'' diye tutturur: Sorun, Müslüman, parababalarına, böyle bir fikir, bir tek kez, kafalarında, gezinmiş mi!

Çözüm getirmez işte!

Bir büyük iyiliği olmuştur: Dinci akımları büsbütün değilse bile, oldukça, kanalize etmiştir....

Partisi MSP'ye gelince:

Birkaç kez ''Allah'' demekle, insan belki hayır kazanır ama seçim kazanmaz!

Hele hele, MSP'nin büyük sermaye partisi olduğunu unutmazsak!

– Neler diyorsun?

– Dinci kapitalistler partisi!

Kapitalin de özüne özgün oyunları vardır, onları oynar, bütün regulalarıyla. Hamlet'i oynamaz sermaye!

..... Ve de, eşsiz fantezili Bülent Ecevit, sırf Oğuzhan Asiltürk'ün akrabası diye, eski favorisi Aytekin Yıldız'ı MSP'ye kanca atsın diye aracı kılmıştır...

Oğuzhan Asiltürk de yazık, büyük kapitalin adamı değildir, köşesinden kenarından değinse bile!... Kancasız, kanca atmaya memur edildiler, demek ki!...

Özallar, Mözallar, onlara kim kanca atabilirdi ki,? Herhalde Aytekin Yıldız değil...

Bu yüksek fanteziye gülümseye gülümseye, Yıldız'ın gensorundan önceki gitgellerini izledik durduk!... En biçilmiş kaftandı, böyle bir role, ama Sayın Ecevit, herhalde, kaftanın biçilmemisini yeğliyor!...

Erbakan Hocanın, Bülent Ecevit'e, birkaç üstünlüğü var. Bunlardan önemlisi tabanını tanımaktır.

Ecevit ise, hiç bir zaman, Anadolu'daki sermaye oluşumu ile ilgilenmedi. Edebi bir görüşle yaklaşmıştır her partinin strüktürüne. Bugünkü CHP'nin karışık temelini anlamaya çalışmamıştır.Solcuavukatın, sağcı feodalin, garip bir yanyanalıkta sıralandığı temeli... Bu ikilemi, bağdaştırmak şöyle dursun, farkına bile varmadı, diyebiliriz!...

– Çok a priori yargılar değil mi bunlar?

– A priorilik mi kaldı dünyamızda?

Erbakan'ın Ecevit'e en önemli üstünlüğü budur!..

düşünce dünyası

AP-CHP çekişmesinin Aydın Tekstil Fabrikasında yarattığı durum ve çıkış yolu

Şamil İlter

BUNDAN altı ay öncesine gelinceye kadar, fabrikamız barış ve kardeşlik yatağıydı. Her sabah işbaşı yapılırken herkes birbirinin hatırını sorar, hayırlı işler dileğinde bulunurdu. Şimdi bu hava yok oldu. Herkes birbirine yan gözle bakıyor."

Bu sözler, Aydın Tekstil Fabrikasında çalışan bir işçiye aittir. Bunları söylerken fabrikanın durumuna içten gelen duygularla üzüldüğü belli oluyordu. Fabrikadaki sıcak kardeşlik havasının yerine soğuk, kuşkuyla dolu bir hava yerleştiren yöneticileri, yüzde yüz bir haklılıkla eleştiriyordu.

Fabrika bugünlere nasıl geldi? Durumu kavramak için geçmişe kısaca bakmak zorundayız. Üretime başlandığından beri fabrikada yetkili sendika Teksif'ti. İşçiler aynı işkolundaki diğer işçilere göre çok düşük ücretlerle ve diğer sosyal haklardan yoksun olarak çalışıyordu. İşçilerin çoğunluğu çevre köylerden geldiklerinden birçok ihtiyaç maddelerini köylerindeki imkanlardan karşılayabiliyorlardı. Geçimlerindeki açığı böylece kapatabiliyorlardı. Ama yıllar geçtikçe geçim zorlaşıyordu. Bu durum işçilerin kafasında daha yüksek ücret ve diğer yan haklar elde etme düşüncesini geliştiriyordu. Derken, 1972'de yürütülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde işveren işçi isteklerini kabul etmeyince sendika greve gitmek zorunda kaldı. İşçiler tam bir inançla 88 gün dayandılar. Grev günleri boyunca görüşmelerin nasıl gittiğini soran işçilere, sendikanın o zamanki şube başkanı Burhan Cahit Taşkın: "İstediğiniz ücretten aşağıya sözleşme imzalarsam, bu bıyıkları keseceğim" diyerek işçileri oyalıyordu. 88'inci gün sözleşme imzalanıp açıklandığında işçiler hayal kırıklığına uğradılar. İsteklerinin çok altında imzalanan sözleşme karşısında 88 gün hiç duymadıkları ağır bir yorgunluk çöktü omuzlarına. Durumdan memnun olan tek kişi Burhan Cahit Taşkındı. O verdiği sözü tutmamış, bıyık mıyık kesmemiş, bildiği yolda yürüyordu. 1974'de fabrika bu kez 54 gün süren bir grev daha yaşadı. "Arkadaşlar hiç merak etmeyin haklarınızın tümünü alacağız" diyen aynı sendikacı işçileri bir kez daha satmıştı. Teksif üyesi bir işçi Burhan Cahit Taşkın'ın bu tutumunu şöyle anlatıyor: Grev sonunda gerçekten bir hak alan olurdu. Ama hakkını alan biz işçiler değil, bizleri satması karşılığında işverenden hakkını alan, Burhan Cahit Taşkın'dı. Sonraki yıllarda sendika kongresi yapıldı. Burhan Cahit Taşkın devrildi. Yeni yönetim iyi niyetlerle işe başladığı halde, işçilere her an yanınızdayım diyemedi, tuttuğunu koparamadı. Giderek, işçiler arasında sendika değiştirme düşüncesi gelişmeye başladı. Aslında CHP'li olan sendika yönetimi bu gelişme karşısında işçileri toplayarak geçmişin, kendi döneminin özeleştirisini verip, açık yürekle hata ve eksikliklerini kabul etmesi gerekirken, bunu yapmadı. Öte yandan fabrikanın CHP'li Yönetim Kurulu parti içi grup çatışmalarından dolayı, DİSK-Tekstil Sendikasını fabrikaya sokmaya başladı. İşçilerin önemli bir kısmı Teksif yöneticilerinin tabandan kopukluklarına tepki göstererek iç yüzünü bilmedikleri DİSK-Tekstil Sendikasına üye oldu. Bir yıldan beri yetkili sendikayı belirlemek için, dosya, mahkeme ve müfettişler arasında gidip geliyor. Yetkili sendika belli olmadığı halde CHP'li yönetim işi oldu bittiye getirerek iş yeri sözleşmesi imzaladı. Fabrikada cadı kazanlarının kaynayışı da esas olarak bundan sonra başladı. Bu arada, geçen mart ayında fabrika yönetimini belirleyecek olan kongre yapıldı. AP'liler yönetimi aldı. CHP'lilerin, kongrede usulsüzlük yapıldığını ileri sürerek mahkemeye başvurmaları üzerine, itirazı doğru bulan mahkeme AP'li yönetimi görevden aldı. AP'liler üçgünlük yönetimleri sırasında birçok işçiyi işten attı. Fabrika yönetimine gelişlerini kutlamak için dışardan topladıkları komandolarla davullu zurnalı eğlenceler düzenlediler. Komandolardan bazılarını fabrika içine alarak, işçiler üzerinde baskı kurmaya çalıştılar. AP'lilerin bu tutumu fabrikadaki durumu daha da gerginleştirdi. Mahkeme kararıyla yönetimi yeniden devralan CHP'liler kargaşalığı körükleyen tutumlarını sürdürdüler. Yetkili sendikanın bir türlü belli olmayışı, yeni toplusözleşme imzalanmasını da engelediğinden özellikle TEKSİF üyesi işçiler ağır mağduriyetlere uğradı. CHP'li yönetim, Bölge Çalışma Müdürlüğünün iptal kararına rağmen Tekstil Sendikasıyla imzaladığı usulsüz sözleşmeyi uygulamayı sürdürerek Teksif üyesi yüzlerce işçiyi istemeye istemeye Tekstil'e üye olmaya zorladı. Birçok işçiyi, ustayı, mühendisi ve teknisyeni çalıştıkları bölümlerden alarak bilmedikleri bölümlere gönderdi. İşçilerce sevilen, dürüst ve çalışkanlığıyla tanınan mühendis Şakir İzgi dokuma bölümü şefliğinden alınarak, branşıyla ilgili olmayan bir bölüme verilmek istendi. Sonunda, bu mühendis işten ayrılmak zorunda kaldı. İşçilerden biri, bu uygulamalar yüzünden, önceleri yüzde 80-90 randımanla çalışan fabrikanın yüzde 60 randımana kadar düştüğünü söyledi. Birçokları CHP'li olan mühendis ve teknisyenlerin huzursuz edilip işten ayrılmaya zorlanmaları CHP içi grup çatışmalarından doğduğu kesindir. İşten ayrılmaya kadar vardırılan sürgünlerin başını eski Taper-İş Sendikası Genel Başkanı ve fabrikanın şimdiki Yönetim Kurulu üyesi Ömür Özdamar çekmektedir. CHP içindeki bu grup çatışmaları işçiler arasında birliği parçalamakta, düşmanlığı körüklemektedir. İşçilerin çoğunluğunun kendilerine üye olduğunu iddia eden, birlikten, barıştan yana olduklarını ileri süren Tekstil yöneticileri ise CHP'li fabrika yönetiminin yolsuzluk ve partizanlığına dayanarak, sendikal rekabeti körüklemekte,böylece güç toplamaya çalışmaktadır. Yolsuzluk ve partizanlığa göz yuman, hatta güçlenmek için buna destek olan Tekstil Sendikasının, işçilerin birliğini sağlayarak, onların ekonomik ve demokratik hak mücadelelerine önderlik edemeyeceği daha şimdiden görülmeye başlanmıştır. Tekstil'e üye işçiler uzun vadeli çıkarları açısından bu durumu görmek zorundadırlar.

AP'nin ve CHP'nin işçiye hizmet etmek , verimli ve sürekli bir üretim yapılmasını sağlayarak ulusal ekonomiyi güçlendirmek diye bir dertleri olmadığından onlar için partizan hesaplar esastır. Adı geçen partilerin geçmişte ve gelecekte güttükleri ve güdecekleri hesap bu olduğundan tutumlarını anlamak kolaydır. Fakat işçilere önderlik ederek bu partilerin hesaplarını bozacak olan veya bozması gereken Teksif Sendikası Şube yönetiminin tutumunu anlamak ise, doğrusunu söyleyecek olursak zordur.

Fabrikada işçilerin birliğini sağlamanın, Teksif'in sarsılmış olan saygınlığını canlandırmanın, Rusyacı bir sendikaya kapıları kapamanın yolunun, geçmişi ve bugünü içine alan açık yürekli bir özeleştirinin yapılmasına AP ve CHP'nin siyasi hesaplarının karşısına çıkılmasına bağlı olduğunu söylediğimizde, "Biz sendikayı şimdiye kadar siyasetin dışında tuttuk. Bu kuralı bozmak istemiyoruz" dediler. Türk-İş'in yıllar yılı savunduğu, fakat hayat tarafından geçersizliği yüzlerce olayla kanıtlanmış olan ''Partiler üstü sendikacılık'' anlayışının değişik biçimde ifadesi olan bu sözler, tek bir şeye hizmet eder. O da Teksif'in tükenmesine. Bu sözler, tabandaki işçiden uzak durma tutumuyla birleştiğinde bu işkolunda kapılar Rusyacılık yolunda ilerleyen Tekstil Sendikasına açılır. Aydın Tekstil'de olan da budur. Sendikayı siyaset dışı tutmak istiyoruz demek, düzen partilerinin siyasetlerine hizmet eden siyasi bir tutumdur. Kaldı ki, karşı taraf kendi üyesi olan işçiler üzerinde siyasi bir oyun oynamaktadır. Bu oyunu, işçiden yana açık bir siyasi tutum almadan bozma olanağı yoktur. Sen, MHP'li komandolardan destek alarak işçiler arasında kargaşalığı körükleyen AP'ye ve CHP'nin partizan hesaplarına karşı açık bir tutum almadan, onların bu oyunlarını bozmaya çalışmadan işçiler sana ne diye güvensin?

Aydın Tekstil Fabrikasında birliğin ve kardeşliğin sağlanmasının yolu, Teksif ve Tekstil üyesi işçilerin AP ve CHP'nin partizanlığına ve yolsuzluğuna birlikte karşı koymalarına, sendika yöneticilerinin bu partilerin siyasi hesaplarına alet olan ve sendikal rekabeti körükleyen tutumlarına karşı çıkmalarına bağlıdır. Kolayca görünen yolların sonunda bir çıkış yoktur. İşçileri hakkıyla temsil edemeyen sendika yönetimlerine karşı sabırlı bir mücadele yürütmeden sendika değiştirme çıkış yolu değildir. Bu durum çoğu zaman Dimyata pirince giderken evdeki bulguru da yitirmeye yol açmaktadır. Sendika değiştiren işçi önderleri konunun bu yönünü şimdiye kadar hiç düşünmediler. Özellikle Teksif üyesi işçilere önemli görevler düşmektedir. AP ve CHP'nin partizanlığına karşı çıkma temelinde işçilerin birliğini hedefleyen ve bu hedefin gerçekleşmesinde Teksif'e önderlik edecek bir yönetim için mücadele etmelidirler. Sendikal birlik ancak böyle sağlanır.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

YASA TANIMAYAN AĞA, BÜTÜN KÖYE MEYDAN OKUYOR

Polatlı'nın Sazlar köyünde geçen yıla kadar binlerce dönüm hazine toprağını birkaç ağa eker, biçerdi. Geçen yıl köylülerin mücadelesinin artık bastırılamaz hale gelmesinin sonucunda bir kısım hazine arazisi kiralama yoluyla yoksul köylülere dağıtıldı. Bundan amaç geçmişte binbir zorbalıkla, tehditle önleyemedikleri mücadeleyi yatıştırmaktı. Ancak zorbalık iliklerine işlemiş ağalar buna dahi tahammül edemediler. Polatlı'da MHP'nin ileri gelenlerinden olan Ferruh Arat ismindeki ağa köylülere hükümet tarafından kiralanan ekili topraklara mayıs ayında pullukla sürdü. Nice emek ve masrafla yetiştirilen yemyeşil ekini heba eden MHP'li Ferruh Arat'ın bu zorbalığı karşısında köylüler Kaymakamlığa başvurarak ''men'' kararı aldılar. Fakat her nedense verilen bu men kararı bir türlü Ferruh Arat'a tebliğ edilmedi. Bundan cesaret alan ağa zorbalığını devam ettirerek bu sefer de köylülerin bütün umutlarını bağladıkları arpaları fütürsuzca biçti. Böylelikle köylülerin borçlanarak, çeşitli sıkıntılara katlanarak yetiştirdikleri ürüne, ''hükümetin kendisini himayede kusur etmeyeceği'' düşüncesiyle el koydu.

MHP'li ağa Ferruh Arat köylüleri zorbalıkla sindirip, toprakları yeniden eline geçirebileceğini sanıyorsa aldanıyor. O topraklar zaten mücadeleyle köylülere kiralanmıştır, bu mücadele devam edecektir. Yoksullar birlik olunca Ferruh Arat gibileri kaçacak delik ararlar. Tıpkı Beylikköprü köyünün ağaları gibi.

Şimdi Kaymakamı, jandarmayı, savcıyı ve mahkemeleri göreve çağırıyoruz. Bu yasa tanımaz, zalim ağadan hesap sorulmalıdır! Köylülere verdiği zarar kuruş kuruş ödettirilmelidir! Ağayı himaye eden görevlilere işten el çektirilmelidir! Köylülere kiralanan topraklar tapularına geçirilmelidir!

Sazlar KÖYLÜLERİ

Hastanelerdeki sorumsuzluk

Ben memur bir vatandaşım. Hacettepe ve Dr. Sami Ulus Çocuk Hastanesindeki memurların, doktorların sorumsuzluğuna değineceğim.

Hacettepe Hastanesinde bir cenazemiz vardı, teslim almaya geldik. Baktık memur gelmemiş, beklerken cenazenin yıkanmamış olduğunu öğrendik. İmam kendisinin sadece gömme işi ile ilgili olduğunu cenazeyi yıkayamayacağını söyledi. Memuru beklemeye başladık, görevli birinden memurun 10'da geleceğini öğrendik, memur 10.30 oldu gelmedi. Bağırmaya başladım, ''Buranın sorumlusu kim'',cenaze duruyor, biz, memur olmadığı için, bir iki kağıt imzalanamadığı için alamıyoruz. Bekle babam bekle. Bizim bağırmamıza elinde çay bardağı gençten biri geldi, ''Kardeşim ne bağırıyorsun memur gelir bekle'' dedi. Ben de, kendisine artık dayanamadığımı bu sorumsuzluğun kime şikayet edileceğini sordum. Sonradan öğrendik ki elinde çay bardağıyla gelen Başasistan Muavini imiş. Başasistan Muavini gerekli işlemleri yaptı. Sorumlu memur halen gelmedi.

Dr. Sami Ulus Çocuk Hastanesine gelince, bizim çocuk hastalandı, sabah saat 5.30'da hastanenin kapısındaydık. Benden evvel bir vatandaş gelmiş. Bekledik, hademe uyuyor. Gittim yanına, 'Kardeşim çoçuk hasta bakar mısınız'',yok efendim bekleyin' cevabını alınca başladım bağırmaya, yanda uyuyan hemşire geldi. Ona da bağırdım görev başında nasıl uyurlar. Üst katta doktor var dediler, çıktık. Doktor beyefendi oturuyor, gel keyfim gel. Neyse bağırıp çağırıp çocuğa baktırdık. Vay sessiz gariban vatandaşlara, vay hastaneye düşenlere. Hastaneler sorumsuzluğun, laçkalığın ilgisizliğin merkezi olmuş.

Müslüm Yaman

Ziraat Bankası kredilerinde de partizanlık yapılıyor

Devletin çeşitli kademelerinde görülen partizanlık şimdi de Zirai Kredi dağıtımlarında kendini göstermeye başladı. Hayat pahalılığının dayanılmaz boyutları altında ezilen yoksul üreticiler kredi alamazken AP ve MHP'nin önde gelen isimlerine binlerce liralık kredi veriliyor.

Ziraat Bankası kredi uygulamasına göre ilk kez para alan üreticilere tecrübe senesi olması nedeniyle kredi limitinin en altı verilir. Oysa İzzettin Eryılmaz ilk kez bu sene kredi kullanmasına rağmen Ziraat Bankası Kiraz Şubesinden 78.000 lira aldı. Alınteriyle para kazanan yoksul çiftçilerin bir bölümü en alt limitten kredi alırken, bir bölümüne de hiç kredi verilmedi. Gene Ziraat Bankası kredi düzenine göre bankaya üst üste iki sene borçlarını ödeyemeyenlere yeni muamele sayılarak asgari limit üzerinden kredi verilirken, bankaya halen borçlu durumda olan ve AP'nin Kiraz'daki önde gelen isimlerinden ve sürgünlerde doğrudan liste hazırlayan Tahir Dumanlı'ya 125.000 lira Zirai Kredi verildi.

Geçimlerini tütünle sağlamaya çalışan Kirazlılar bu tür haksızlıkların son bulması ve gerçek üreticilerin banka kredilerinden yararlanabilmesi için banka evraklarının incelenmesini istiyorlar.

Can Özgül
Kiraz

MHP veya onun yan kuruluşlarından kağıt getirmezsen imtihanı kazanamazsın

Size yazacağım olay 14 Mart 1980 tarihinde benim başımdan ve daha birçok gencin başından geçmiştir.

19 Martta maliye sınavları vardı. Kaydımı yaptırmak için gittim. Bir AP yetkilisi peşimize düştü. Daha doğrusu o bize yetkili olduğunu söylemişti. Ona durumu anlatıp yardım istediğimiz zaman, bize MHP'den veya onun yan kuruluşlarından yaptırılmış kayıt kağıdı istedi. Arkasından da yoksa sen bu sınavı kazanamazsın dedi. Ben de kabul etmedim. Bu kişi SSK Hastanesinde şoförlük yapıyormuş.

Daha sonra duydum ki, benim gibi daha birçok kişiden aynı kağıttan istenmiş. Hatta 200'ün üzerinde kayıt yaptıran olmuş Ama sınav sonunda 15 kişi alınacaktı. Tabi 200 kişi girme ümidiyle kandırıldı.

İlgililerin dikkatlerine sunarım.

Saygılarımla.

Fethiye'den E.D.

Komandolar, Divriği'de bir çok esnafın dükkanlarının camlarını kırdılar

Belirli bir süreden beri şehrimizde kargaşalık çıkarmak isteyen MHP'liler, son günlerde saldırılarını hızlandırarak çeşitli esnafların dükkanlarının camlarını kırdılar. Saldırganlar ellerini kollarını sallayarak geziyorlar.

Bir müddet önce MHP'lilerin saldırması üzerine esnaf ve halk bunların saldırılarını püskürttü. Halkın karşı koyması sonucu komandolar kaçarlarken Alevi vatandaşların dükkanlarının camlarını kırdılar. Kıranlar belli olduğu halde haklarında hiç bir işlem yapılmadı. Bundan destek alan MHP yanlıları Belediye Encümen üyelerine de saldırmışlardır. Bu olaya 15'in üzerinde insan şahit olmuştur. Yine bu adamlar istedikleri gibi dolaşmaktadırlar.

Bu olaylara müdahale edilmemesi saldırganlara cesaret vermektedir.

Olayların başını Ahmet Tanrıkulu, İlhan Çandar, Lise Müdürü İbrahim Barutçu, İlyas Battal gibi kişiler çekiyor. İçin için kanayan yaraya dönen ilçede çıkacak olayların sorumlusu bizzat MHP'lilerdir.

Divriği'den bir okuyucu

Hem düşünce özgürlüğünden bahsediyorlar, hem de tehdit ediyorlar

1979-80 öğretim yılı başladığı zaman kendilerine ''devrimciyim'' diyen kişiler, bir yandan öğrenim ve düşünce özgürlüğünden bahsederlerken, diğer yandan öğrencileri düşüncelerinden dolayı tehdit etmekteydiler. Okulda tartışma açılıp kendilerine azıcık dokunulduğunda teneffüste hemen gelip tehdit ediyorlardı. Peki nerede kaldı bunların düşünce özgürlüğü dedikleri şey?

Diğer bir konu ise haftalık olarak çıkan Özgürlük gazetesi, Aydınlık gazetesinin gençlik sayfasını tatile soktuğunu söylüyor. Hayır, Özgürlük gazetesi yanılıyor. Aydınlık okul süresi içerisinde gençliğin sorunlarına eğildiği gibi her zaman onların sorunlarına yer verecektir Ve her zaman haksızlıklara karşı mücadele edecektir.

Avcılardan Bir Okuyucu

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN
BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR
Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR
Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cagaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA
BÜROLAR: ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54 TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900 DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42
İLAN TARİFESİ-ABONE: Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi: 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.
22340 - 835

DPT'nin araştırmasına göre:

Temel malların üretiminde düşüş var

- Üretim düşüklüğüne sebep olarak döviz, yakıt ve finansman sıkıntısı ile elektrik kesilmesi ve grevler gösteriliyor.
- DPT, motorin ve fuel-oil sıkıntısının kalkması nedeniyle 1980 yılının ilk dört ayında görülen üretim düşüklüğünün giderilebileceğini ileri sürdüler.

ANKARA (GHA)

1980 yılının ilk dört aylık döneminde DPT tarafından üretimi izlenen malların 28 tanesinde artış görülürken 68 tanesinde düşüş görüldü.

DPT tarafından aylık üretimleri takip edilen 100-110 civarında temel ve kritik malın 1980 yılının ilk dört aylık dönemine ait üretimleri, 1979 yılının aynı dönemi ile karşılaştırılarak bazı değerlendirmeler yapıldı.

DPT'nin yaptığı araştırmada, ''Türkiye, son günlerde giderek artan fiyat artışları ile çok yüksek oranlara varan bir enflasyon içine girmiş bulunmaktadır. Sektörler içinde temel nitelik arzeden malların üretimindeki değişmeler enflasyon içinde bulunan ekonomimiz açısından oldukça önemlidir'' deniliyor ve daha sonra şu görüşlere yer veriliyor;

''Bu mallarda meydana gelen üretim düşüşleri ile program hedeflerinin gerisinde kalınmaktadır. Bu durum dengeli sanayileşmeyi ve istikrar içinde kalkınmayı ciddi olarak aksatabilir.''

ÜRETİM DÜŞÜKLÜĞÜNÜN SEBEPLERİ

DPT'ye göre, üretim düşüklüğünün sebepleri ise şöyledir: ''Döviz darboğazı ve bundan doğan transfer güçlüğü (hammadde, yedekparça ve malzemenin ithal edilememesi), yeterli miktarda ve zamanında yakıt temin edilememesi (genellikle motorin, fuel-oil ve kömür). finansman sıkıntısı, elektrik kesilmesi, grevler.''

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Tahran'daki bir ABD'li rehine serbest bırakıldı

- Beni Sadr: "Son 4 ay içinde 6 darbe girişimi oldu''

ABD'nin Tahran Büyükelçiliğinde 8 ay önce rehin alınan diplomatlardan biri dün sağlık nedeniyle salıverildi. Psikiyatri tedavisi görmesi gereken, Konsolos Yardımcısı Richard Queen Tahran'dan uçakla Zürih'e hareket etti. 28 yaşındaki Amerikalı diplomat üç gün önce Tahran'daki Şüheda Hastanesine kaldırılmıştı.

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

MHP telaşa kapıldı:

«CHP, MSP ile aramızı açmaya çalışıyor»

- MSP'li Kazan, Çorum'da meydana gelen olayların aynısının daha önce Maraş'ta yaşatıldığını söyledi.

ANKARA (ÖZEL)

MHP Genel Merkezi bir açıklama yaparak CHP'li çevrelerin MHP ile MSP'nin arasını açmaya çalıştığını, oysa ''MHP'nin komünizm dışında hiç bir siyasi parti ile husumeti olmadığı''nı bildirdi.

Açıklamada şöyle deniliyor: ''Son günlerde bilhassa CHP'li çevrelerce yürütülen bir propagandanın sonucu ve bu propagandaya bazı gazete yazarlarının da katılması ile MHP ve MSP'nin arasının açılmaya çalışıldığı tarafımızdan gözlenmiştir. Bir CHP milletvekilinin 'AP ve MHP, MSP'yi yok etmek istiyor' şeklindeki bir açıklamasına ve bir yazarın MSP-MHP rekabeti başlıklı bir yazısına şahit olduk.

''Ayrıca bu konu yine CHP'liler tarafından ve onların destekçisi bazı yazarlarca siyaset kulislerinde devamlı olarak işlenmektedir.''

ŞEVKET KAZAN'IN AÇIKLAMASI

Bu arada MSP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan, Çorum olayları ile ilgili yaptığı açıklamada, ''Çorum'da meydana gelen olayların aynısının Maraş ve Sivas'ta da yaşatıldığını'' belirtti.

Kazan açıklamasında, Sünni ve Alevi yurttaşları birbirine karşı kışkırtanların hepsinin aynı kaynaktan beslendiklerine işaret ederek, ''Bu kaynakların maşa olarak kullandıkları kişiler halkımızın hassas olduğu bazı kutsi mekanları, memleketi felakete sürükleyici emellerinin tahakkukunda alet olarak kullanmaktadırlar'' dedi.

MSP Genel Başkan Yardımcısı, yetkililerin olaylar sırasında taraf tutmalarının, durumu büsbütün vahimleştirdiğini de belirterek, hükümetin bu tür yöneticileri tayin etmekten vazgeçmesini istedi.

"Müfettişler Müfettişi" bugün İstanbul'da

İSTANBUL (ÖZEL)

ANKARA Halk Tiyatrosu, Memurlar Derneği (Mem-Der) İstanbul Şubesi yararına Orhan Kemal'in MÜFETTİŞLER MÜFETTİŞİ'ni Harbiye Şehir Tiyatrosunda iki gün

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Şüphe üzerine gözaltına alındı, emniyette işkence gördü

«Belki aradığımız adamdır» diye Mersin Emniyetinde bütün bir gece dayak yedi

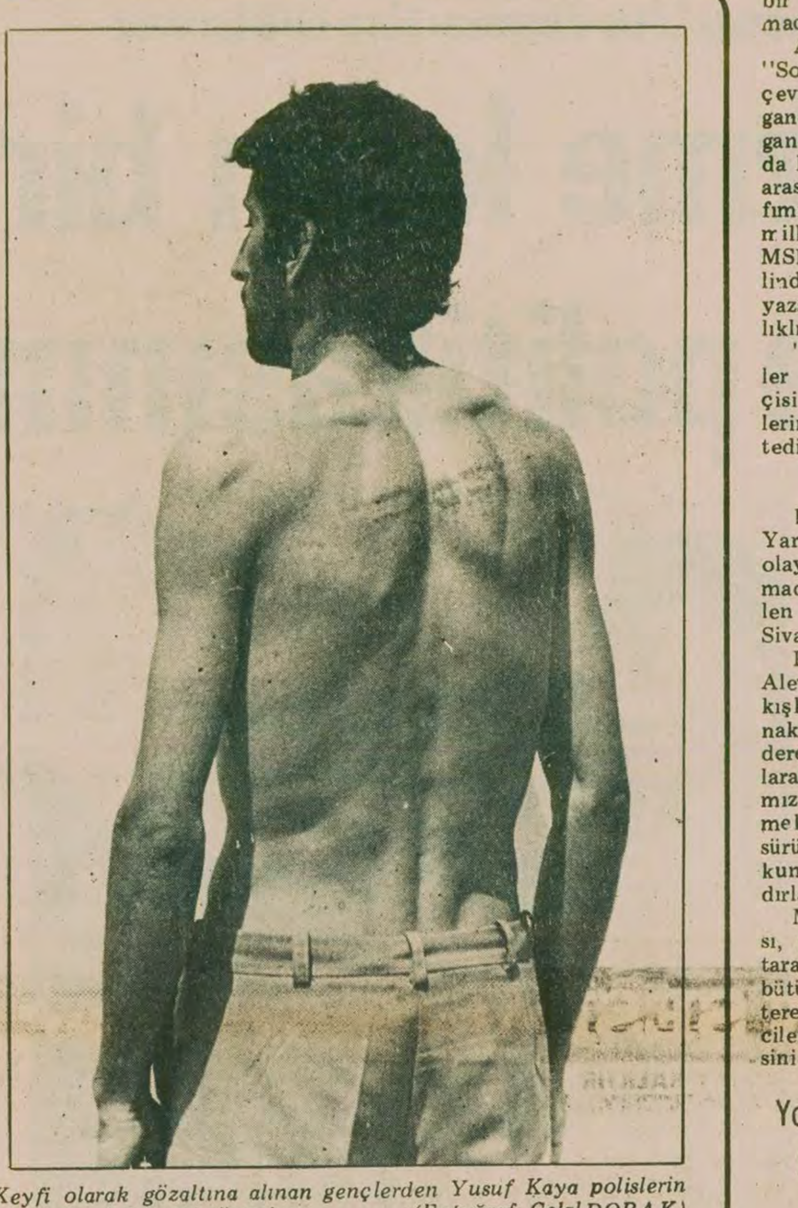
MERSİN (ÖZEL)

MERSİN'in Demirtaş Mahallesi yakınlarında meydana gelen ve bir kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan kurşunlama olayından sonra sokaktan geçen Yusuf Kaya ve Haydar Sarıgül adlı yurttaşlar gözaltına alınarak işkence edildiler.

Bir gece Mersin Emniyet Müdürlüğünde alıkonan gençlerin boyun ve sırtlarında darbe izleri ve kaburga kemiklerinde ağır zedelenme belirlendi.

Serbest bırakılan gençler Cumhuriyet Savcılığına başvurarak polislerden şikayetçi oldular. Gençlerin muayene edilmesi sonucu sırtlarına sert bir cisimle vurulduğu belirlendi. Yusuf Kaya'nın 10 gün içinde iyileşeceği ve 5 gün işinden olabileceği, Haydar Sarıgül'ün ise 7 günde iyileşip 4 gün iş göremez halde olduğu resmi raporlarla saptandı.

Karakolda elleri bağlanarak dövülen gençler, ''Bütün suçumuz Tuncelili olmak'' dediler. Dövülen gençler ayrıca İçel Valisine başvurarak polislerin cezalandırılmasını istediler.

Keyfi olarak gözaltına alınan gençlerden Yusuf Kaya polislerin attığı dayak izlerini gösteriyor. (Fotoğraf: Celal DORAK)

Mal çıkarmak için gönderilen kamyonların şoförleri grevci işçilerin haklı mücadelesini desteklediklerini belirterek mal çıkarmadan geri döndüler.

«Biz grev kırıcılığı yapmayız» diyen şoförler, grevdeki fabrikadan mal çıkarmadılar

NECATİ KARABULUT

Bir buçuk aya yaklaşık bir süredir grevde olan Topkapı Şişe Cam Fabrikasında, işverenin ve Eczacıbaşı firmasının fabrikadaki serum şişelerini alma bahanesiyle grevi kırma çabaları boşa çıktı. Malları almak için fabrikaya gönderilen kamyonların şoförleri, grevci işçiler-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Sovyetler Birliği Kipriyanu'yu davet etmekten vazgeçti

LEFKOŞE (AA)

SOVYETLER Birliği Kıbrıs Rum yönetimi Başkanı Kipriyanu'yu Moskova'ya davet etmekten vazgeçti ve iki yıl önce yapılan çağrıyı da iptal etti.

Rum kesiminde yayınlanan Simerini gazetesi Sovyetler Birliği'nin ziyareti tek yanlı olarak iptal edişinin nedenlerinin bugüne dek açıklanmadığını ancak AKEL liderlerine bu konuda Sovyetler Birliği'nce bilgi verildiğini yazdı.

Rum kaynakları, Sovyetler Birliği'nin Kipriyanu'nun izlediği dış politika ve özellikle Amerikan U-2 uçaklarını barındıran İngiliz üsleriyle ilgili tutumu nedeniyle ziyareti iptal ettiğini belirtiyorlar.

Kıbrıs'ta Sovyetler Birliği'nin uydusu olarak bilinen AKEL Partisi de bir süre önce Kipriyanu yönetiminden desteğini çektiğini açıklamış, bu gelişme Rum kesiminde siyasi buhrana yol açmıştı.

Fransız-Alman zirvesi sona eriyor

BONN (AJANSLAR)

FRANSA Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing Batı Almanya'ya yaptığı 5 günlük resmi ziyaretin son gününde Alman Başbakanı Helmut Schmidt ile 36. Alman-Fransız zirvesinde biraraya geldi. İki lider daha önce sürdürdükleri görüşmeler sırasında ikili ilişkilerin yanı sıra uluslararası alandaki çeşitli gerginlik odakları konularındaki görüşlerini belirttiler. Giscard d'Estaing ve Helmut Schmidt, uzun vadeli savunma ve ekonomik işbirliği konusunda da tartıştıktan sonra, Fransız ve Alman heyetleri 1 saatlik bir görüşme yaptılar.

36. Alman-Fransız zirvesinin sonunda bir ortak bildirinin yayınlanması bekleniyor.

YANKILAR

Fransız ve Alman gazeteleri Giscard d'Estaing'in Batı Almanya gezisinden genel olarak övgü ile söz ederken, her iki liderin seçim şansını artırdıkları belirtiliyor. ''Schmidt'in Moskova gezisi, Giscard'ın Varşova buluşmasını destekledi'' diyen bir Fransız gazetesi, Paris ile Bonn arasındaki işbirliğinin daha da güçlendirilmesi gerektiğini yazdı.

Öte yandan İngiliz ''Times'' gazetesi, Fransa ile Almanya'nın 2. Dünya Savaşından bu yana ilk kez bu kadar birbirlerine yakın olduklarını hatırlatırken, Batı Avrupa'nın tek başına Sovyet tehdidine karşı koyamayacağını belirtti. ''Times'' gazetesinin yorumcusu, ABD'nin koruyucu rolünün unutulmaması gerektiğini yazdı.

Ruslar tecriti kırmak için yeni bir yöntem buldu

"Olimpiyatlara gelin, yol paranız bizden"

Olimpiyatları boykot etmeyen Bolivya Olimpiyat ekibinin uçak parasını Rusların karşıladığı öğrenildi.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

AFGANİSTAN'ın işgali üzerine çok sayıda ülke Olimpiyatları boykot etmeye karar verince, Ruslar Olimpiyatlara katılmayı artırmak için yeni bazı numaralara başvuruyorlar.

Son olarak da Rusya'nın Olimpiyatları boykot etmeyen Bolivya'nın olimpiyat takımının Moskova'ya gelebilmesi için uçak parasını karşıladığı öğrenildi.

Bolivya'nın Olimpiyata gelmek istediğini, ancak maddi imkansızlık yüzünden gelemeyeceğini bildirmesi üzerine Rus Olimpiyat Komitesi derhal Bolivya takımına uçak bileti gönderdi.

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

"İstediğimi AP'ye yaptırırım" diyordu

Ümit Utku'nun AP ile ilişkisi olmadığı açıklandı

İSTANBUL (AA)

ADALET Partisi İstanbul İl Başkanı Hüsamettin Cindoruk dün bir açıklama yaparak, prodüktör Ümit Utku'nun partisiyle hiç bir ilgisi olmadığını açıkladı.

Ümit Utku'nun THY mensuplarına sık sık AP ile yakın olduğunu söylemesi ve ''İstediğimi AP yöneticilerine yaptırırım'' şeklinde sözler sarfetmesi üzerine, Cindoruk THY Yönetim Kurulu Başkanlığına bir yazı göndererek, Ümit Utku'nun 1978 yılında Noter aracılığıyla Beyoğlu İlçesinden istifa ettiğini bildirdi.

Yabancı gazetecilerden izlenimler

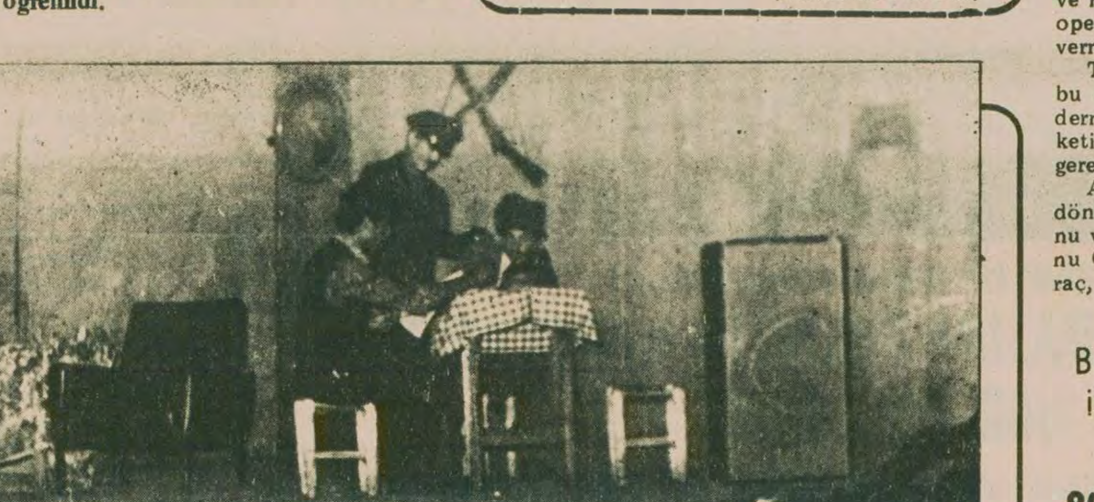
Kremlin 75 bin turistten korkuyor

MOSKOVA (AA/AFP)

BEKLENENDEN daha az sayıda olmasına rağmen Moskova Olimpiyatlarını izlemek üzere gelecek Batılı turistler başkentte kuşku içindeler... Sovyet yetkilileri turistler arasında bavulları ''zararlı yayın dolu'' casuslar ve kışkırtıcılar bulunduğu yolunda propaganda yaptı.

Arkalarında CIA'nın gölgesi bulunduğu iddia edilen turistler konusunda, televizyonun en çok izlendiği saatlerde yayın yapıl-

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Balgat Ortaokulu öğrencilerinin düzenlediği veda toplantısında sahnelenen ''Hep Vatan İçin'' oyunundan bir görüntü. (Fotoğraf: Aydınlık)

Balgat Ortaokulunun veda gecesinde Afganistan'ın işgali kınandı

ANKARA (ÖZEL

GEÇTİĞİMİZ perşembe günü Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezinde, Balgat Ortaokulu son sınıf öğrencilerinin düzenlediği veda gecesi yapıldı. Bine yakın velinin katıldığı gece İstiklal Marşı ile açıldı. Balgat Ortaokulu marşından sonra rengarenk giysileri ile sahneye çıkan Elazığ ekibi seyircilere Anado'u'nun öbür ucundan buram buram sevgi ve

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Yol-Koop'un 1. kuruluş yıldönümü kutlandı

Sendikaların kooperatifleşme çalışmalarına hız vermesi istendi

İŞÇİ SERVİSİ

YOL-İş Federasyonu bünyesindeki çeşitli yerel kooperatiflerin birleştirilmesiyle geçen yıl kurulan Yol-Koop Tüketim Kooperatifleri Birliğinin 1. kuruluş yıldönümü Ankara'da Türk-İş binasında yapılan bir açık oturumla kutlandı.

Türk-İş Teşkilatlanma Sekreteri Orhan Erçelik'in yönettiği açık oturuma Ticaret eski Bakanı Teoman Köprülüler, Yol-İş Federasyonu Genel Sekreteri Muzaffer Saraç, Prof. Dr. Ziya Gökalp Mülayim ve Yol-Koop Genel Müdürü Hüseyin Polat katıldılar.

Oturuma katılan konuşmacılar sendikaların artan enflasyon ve hayat pahalılığı karşısında kooperatifleşme faaliyetlerine hız vermesini istediler.

Teoman Köprülüler devletin bu alandaki yasal boşlukları gidermesi ve kooperatifleşme hareketine mali olarak destek olması gerektiğini belirtti.

Artık ücret sendikacılığı döneminin sona ermekte olduğunu vurgulayan Yol-İş Federasyonu Genel Sekreteri Muzaffer Saraç, kooperatifleşme hareketinin

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Bir grup "Faşist müdür istifa" diye bağırınca

Gazi Eğitimde 80'den fazla öğrenci gözaltına alındı

ANKARA (ÖZEL)

GAZİ Eğitim Enstitüsünde önceki gün okul çıkışında bir grubun ''faşist müdür istifa'' diye slogan atması üzerine, 80'den fazla öğrenci gözaltına alındı.

Önceki gün saat 17.30 sıralarında öğrenciler dersten çıkarken bir grup ''faşist müdür istifa' diye slogan attı. Bunun üzerine olay yerine gelen jandarma ve polisler ön taraftaki öğrencilerle arka taraftakileri ikiye ayırdı. Ön tarafta bulunan öğrencilerin, jandarma ve polis tarafından cop ve dipçikle dövüldüğü bildirildi. Daha sonra ön tarafta bulunan 80'den fazla öğrenci gözaltına alınırken, diğer öğrenciler serbest bırakıldı.

günlük

«Denklem» ve CHP

CHP içindeki tartışmalar, gensoru başarısızlığından sonra tekrar alevlenirken muhalefet liderlerinden Baykal'ın ilginç bir tespit yaptığı görüldü: "Siyasal hayatımızın dinamiğini belirleyen denklem öylesine kurulmuştur ki, ondan CHP'lilerin siyasal üstünlüğü çıkmaz."

Bu gerçekçi tespiti yapan Baykal, denklemi kuranın Demirel olduğunu söylemiş, CHP'nin ise yeni siyasal oluşumlar aramasını önermiştir. Baykal'ın önerilerinde, ''Bölüşüm değil üretim solculuğu'', "Milliyetçilik ile solculuk arasında özdeşlik'' gibi CHP programında da yer alan bazı sosyolojik kavramlar dışında yeni bir şey yok. Baykalcıların Genel Merkeze yaptıkları somut bir eleştiri ise, Ecevit'in ''cepheleşmeye karşı çıkan'' sözleriyle ilgili. Deniz Baykal, ''evet, cepheleşmeye girmeyelim ama demokratik güçleri bölüp dağıtmayalım'' diyerek, CHP'nin geçmiş dönemde izlediği sahte solla işbirliği politikasının devamını öngören bir yol öneriyor.

Baykal'ın yakındığı ve CHP'yi gerçekten de başarısızlığa sürükleyen denklem nedir? Kabaca tarifini yaparsak, siyasal hayatta bir yanda AP ile MHP, diğer yanda CHP ile sahte sol yer alıyor. Bu denklemin kurulmasında AP'nin olduğu kadar, CHP'nin de sorumluluğu yok mudur? 22 ay iktidarda bulunması bile, CHP'nin sorumluluğunu artıran önemli bir faktördür. Sorunun bu denklemden kurtulmak olduğu kabul edilirse, CHP'nin de yapması gereken önce kendi konumunu değiştirmek, yani sahte solla işbirliğine kesin bir son vererek yeni bir konum aramaktır. Deniz Baykal ise, bu noktaya yaklaşmak yerine Ecevit'in cepheleşmeye karşı çıkan sözlerini esas hedef alıp, kendini yakındığı denkleme mahkum ediyor.

Aslında, bu konuda bir orta yola da imkan yoktur. CHP, sahte solla arasına ya kesin bir çizgi çekecektir, ya da uzlaşmayı sürdürecektir. CHP'nin Moskova kökenli gruplara vereceği her taviz, ülkenin birlik ve istikrarından yana büyük güçlerini bu partiden uzaklaştıracak ve bugünkü ortamda sağa çekecektir.

Ülkemizde bugün iki tür denklem olabilir: Ya CHP'nin sahte sola, AP'nin MHP'ye yaklaştığı bir denklem, ya da MHP ve Moskova'nın güçlerini dışarda bırakan, milli güçlerin birliğini içeren denklem. CHP, birinci seçenekte ısrar ettiği taktirde muhalefetin yakınmaları çökme feryatlarından başka bir şey olmayacaktır. Baykal'ların, Günay'ların, Genç'lerin tuttuğu cepheleşme yolu güç kazanırsa bu çöküş daha da hızlanacaktır.

bu köseden...

Çorum olayları ve Demirel

Hasan Yalçın

İYİ niyet sahibi herkesin de tahriklere kapılmayarak, yanlış işler yapmayarak ve güvenlik kuvvetlerine güvenerek devlete yardımcı olması gerekir'' ''Vatandaşları birbirine düşüren tahrikler, kinler, husumetler, garazlar aslında bilinebilen ve çok kolay tedbirlerle önlenebilen şeyler değildir.''

Bu sözler Başbakan Demirel'e aittir. Televizyon ve radyodan okunmuştur. Kelime kelime bakıldığında itiraz edilemeyecek, iyi niyetli ve olaylar karşısında düşülen çaresizliğin ifadesi olan bir açıklama gibi görünmektedir.

''İyi niyet sahibi herkes'' kimdir? Eğer Milönü ve ilerici halkın oturduğu veya sığındığı semtlerin insanları kastediliyorsa, onlardan ''güvenlik kuvvetlerine güvenmeyi'' nasıl isteyebiliriz? Daha dün Mustafa Yıldırım ve Hüseyin Özdemir halkın gözleri önünde polis panzerlerinden açılan ateş sonucu can verdiler. Ve CHP delegesi Raif Erdem elleri başının üstünde, arkadan kurşunlanarak öldürüldü. Mavi berelilerin aradıkları evler, onların arkasından gelen MHP'li komandolar tarafından yakıldı ve yağmalandı. MHP'nin saldırı ve katliamına en azından seyirci kalan Vali Vekili Yüksel Çavuşoğlu'nun ''takdiri cihetine gidileceği'' bizzat İçişleri Bakanı Gülcügil tarafından açıklandı.

Demirel'in ''iyi niyet sahibi'' derken kastettiği MHP'li saldırganlarsa, o başka. Onların iyi niyetli çağrılarla yola gelmeyecekleri artık herkes tarafından biliniyor. Böyle olduğu içindir ki, Demirel'in sözleri boştur. Hiç bir derde deva değildir. Sadece katillerin örtbas edilmesine yarar.

Demirel'in açıklamasıyla aynı saatlerde bir de Bakanlar Kurulu bildirisi yayınlandı. Aşağı yukarı aynı sözleri tekrarlı- [illegible] ve açıklamalarda gözler boş yere bir sorumlu, bir suçlu adı arıyor. Kim,hangi örgüt yapmış bu saldırıları? Kim öldürtmüş 19 yurttaşımızı? Hiç birinin cevabı yok. ''Tahrikler, kinler, husumetler ve garazlar''dan sözediliyor. Hangi suç örgütüdür yurttaş arasında bunları yayan? Çorum bir tabii afete mi uğramıştır? Yoksa Azrail elinde tırpanıyla Çorum sokaklarında bir tur mu atmıştır? Demirel'in ve Bakanlar Kurulunun ağlamaklı bildirilerine bakılırsa böyledir: ''Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allahtan rahmet diler, kederli ailelerine ve milletimize taziyetlerini sunar''. Gerçekten bir üzüntü duyuyor ve böyle olayları önlemek istiyor musunuz? Size sihirli bir formül söyleyebiliriz: Şu ağlamaklı demeçlerinizin bir yerinde bir kerecik olsun kırımı yönlendiren örgütten sözediniz. Olayların sorumlusu olan MHP'nin haddini bildireceğinizi söyleyiniz. Bu bile cinayetlerin ve kargaşalığın yarı yarıya azalmasını sağlayacaktır. Önlenmesini samimi olarak istiyor musunuz? O halde, bıraktık Türkeş'i sadece şu Üzeyir'in yakasına yapışın. Yani Çorum'un Sigorta semtindeki MHP'lilerin elebaşısı olan Üzeyir'in. Bu kadarını bile yapmadıkça demeçleriniz boştur. Sözlerinizin ve üzüntünüzün samimiyetine hiç kimsenin inanmasını isteyemezsiniz. MHP'nin üstüne kanat germekten vazgeçmedikçe Allahtan rahmet dilemek sadece canileri cüretlendirmek ve suçluyu gizlemek anlamına gelecektir.

Demirel şöyle diyecektir: ''Delilsiz, tanıksız bir siyasi partiyi suçlayamayız''. ''Bana milliyetçiler de cinayet işliyor dedirtemezsiniz.'' Öyle mi? Bütün Türkiye halkı tanıktır. Evet Süleyman Demirel dahil herkes, Bakanlar Kurulunun sayın üyeleri dahil herkes bilmektedir ki, ''tahrikin, kinin, husumetin, garaz''ın, milletin birbirine düşürülmesinin sorumlusu MHP'dir. MHP'nin suçu o kadar açıktır ki, tanık ve delil istemek gülünçtür. Caniyi gizlemek niyetinden başka bir anlama gelmez. Ama madem istiyorsunuz, şimdiye kadar gösterdiğimiz delil ve tanıkları bir yana bırakıp çok yeni bir tanık sunuyoruz: Hürriyet gazetesi muhabiri Saygı Öztürk. MHP'liler tarafından esir alınıp SSK Hastanesinde saatlerce ölüm tehdidi altında tutulan tanığımızı dinleyelim:

''Beş kişi hemen yanıma geldi ve kimliğimi sordu. Verdim kendilerine, yüzü çillerle dolu, sarışın bir genç, elindeki kalın demir çubuğu havaya kaldırdı. Yanındaki, 'Dur, vurma... Örgüte götürelim' dedi. Bu gençlerin bellerinde silahlar, ellerinde de sopalar demir çubuklar vardı. Yaklaşık otuz kişilik bir gruptu... Gençlerden biri 'Yozgatlı, ama tipinde milliyetçilik yok. Boğalım' derken, liderleri olduğunu sandığım bir genç, 'Susun... Benden başkası konuşmasın' diye onları azarladı.... İlk kez gördüğüm bu sokaklarda ''Üzeyir ağabeyi'' arıyoruz... Bir süre dolaştıktan sonra Üzeyir ağabeyin Sosyal Sigortalar Hastanesinde olduğunu öğreniyoruz.... MİSK yöneticilerinden kimleri tanıyorsunuz diyor içlerinden birisi.. Bu arada yüzünü belki de hiç unutamayacağım, dudakları sarkmış, sarışın, zayıf, orta boylu ince bıyıklı başka bir genç, 'Gebertelim komünisti hastane odasında' derken, tüylerim diken diken olmuş, ter basmış ve üç aylık çocuğum aklıma gelmişti, kendilerine 'Üç aylık çocuğum var... Acıyın bana' dedim.'' (Hürriyet, 6 Temmuz 1980)

Yurttaş hangi güvenlik kuvvetlerine güvenecek Sayın Demirel? Üzeyir'in SSK Hastanesindeki idam mangalarına mı? Hangi tanığı istiyorsunuz, hangi delili istiyorsunuz? Bugün ihtiyaç delile ve tanığa değil. Çünkü MHP hakkında gereğinden fazla delil ve tanık vardır.

Bugün ihtiyaç, Türkiye'nin dış tehdit karşısında zayıf düşürülmesine karşı duracak, özgürlük, barış, birlik ve bağımsızlığı savunacak siyasetleredir. Bunlar olmadıkça ister gülün, ister ağlayın Türkiye'nin geleceğiyle oynamaktasınız ve Türkiye'nin geleceğiyle oynayan Türkeşlere kanat gerdikçe, bizzat kendiniz için de bir çıkış yolu bulamazsınız.

2. DÜNYA SAVAŞINDA KOMÜNİST PARTİLER

NİYAZİ TERZİ

2

- *Komintern'in kararları diğer komünist partileri de etkiliyordu. Yurt savunmasını diğer burjuva partilerine terkeden komünist partileri hızla itibar kaybediyorlardı*

İngiliz Komünist Partisi Genel Sekreteri Harry Pollitt. Komintern'in 1939 yılında aldığı kararlara tek karşı çıkan kişiydi. Ancak yalnız kaldı. İngiliz Komünist Partisi Hitler'e karşı savaşın anti-faşist bir savaş olduğunu söylüyordu.

- *1939 yılında Hitler faşizmi baş düşman olmaktan çıkarılıyor ve "emperyalist savaş" baş düşman ilan ediliyordu*

Faşizme karşı birleşik cephe politikasının reddi

- *Molotof aynı yıllarda Almanya'nın savaşı bitirmeye çalıştığını, İngiltere ve Fransa'nın barışı korumaya yanaşmadığını söylüyordu. Molotof'a göre 1935 'yılındaki roller artık değişmişti*

Stalin ve Alman Dışişleri Bakanı Von Ribbentrop Sovyet-Alman Paktının imzalanmasından sonra... Yıl 1938.

SOVYETLERDEKİ değişmeyle birlikte, Komintern de değişti. Komintern, 1939 Eylülünde Sovyetlere bağlı olarak 180 derecelik bir dönüş yapıyor ve 1935 senesinde Komintern'in 7. Kongresi tarafından alınan Faşizme Karşı Birleşik Cephe kararları reddediliyordu.

Komintern'in Sovyet devlet politikasından ayrı bir politikası yoktu. Merkezi Moskova'da bulunan Komintern, milli devrimci partileri kendi şubesi olarak kabul ediyordu. Hiç bir partinin Komintern'in kararlarına uymayan bir karar alması beklenemezdi..

1939 YILINDA KOMİNTERN

KOMİNTERN'in 1935 kararlarına rağmen 1939 yılında Hitler faşizmi başdüşman olmaktan cıkarıldı. Ve ''emperyalist savaş'' başdüşman ilan edildi. Birçok yazı ve bildiride İngiltere ''en büyük tehlike'' ilan ediliyordu. Sovyet Dışişleri Bakanı Molotof, 31 Ekim 1939'da şöyle diyordu: *''Almanya devleti en hızlı bir şekilde savaşı bitirmeye çabalıyor ve barış istiyor. Bugün öyle bir günde yaşıyoruz. Karşı tarafta İngiltere ve Fransa, savaşı devam ettirmek istiyorlar ve barışı korumaya yanaşmıyorlar. Artık gördüğünüz gibi roller değişti.''*

KARARLARIN ETKİLERİ

BUNA benzer açıklamaları o dönemin önderleri devamlı bir şekilde yaptılar. Komintern Başkanı Dimitrof da, Molotof'a yakın şeyleri 1939 Kasımında söyledi. 1935'lerin Dimitrof'u da değişmişti.

Şüphesiz Komintern'in aldığı kararlar o dönemin uluslararası devrimci hareketini etkiledi. Komintern'in bir şubesi olarak çalışan çeşitli ülkelerin partileri, Komintern kararlarını aynen kendi ülkelerine uyguladılar. Fakat Çin, Yugoslavya ve Yunan devrimcileri, Komintern'in aksine kendi ülkelerinde faşizme karşı geniş milli cepheler kurdular. Diğer partiler ise bütün prestijlerini kaybettiler, ülkelerini savunmayı kendi burjuvazilerine bıraktılar. Kendileri toplumlarından koptular. Hatta çeşitli ülkelerin halkları, bu partileri Hitler'in beşinci kolu örgütlerle aynı gördüler.

Yazının bundan sonraki bölümünde bazı Avrupa partilerinin o dönemdeki tutumlarına değineceğiz. Komintern kararlarına karşı çıkan bazı Avrupalı devrimcilerin tutumlarını da bu arada sergilemeye çalışacağız. Özellikle Hollandalı devrimci Alex de Leeuw'un tutumu hakkında geniş bilgi vermekte büyük yarar olacağını düşünüyoruz. Alex de Leeuw'un (1899-1942) görüşleri günümüzde de önemlidir.

KOMİNTERN'DE HARRY POLLİTT YALNIZ KALIYOR

İNGİLİZ Komünist Partisi Genel Sekreteri Harry Pollitt, Komintern'in 1939 Kasımında aldığı kararlara tek karşı çıkan kişiydi. Komintern'in geliştirdiği yeni çizgiye daha kesinleşmeden açık bir mücadele sürdüren Pollitt daha sonra da Komintern üyeliğinden ihraç edildi.

Komintern'in bu yeni çizgisine karşı çıkan diğer partiler gibi İngiliz Partisi de Hitler'e karşı savaşı, Komintern'in aksine anti-faşist savaş olarak nitelediler.

Komintern o dönemde sekter bir çizgi izleyerek, kararların aksini düşünenleri hemen Komintern'den ihraç etme yöntemine başvurdu. Böylece Komintern'in hatalı tespitlerinin değiştirilmesi olanağı da ortadan kalkmıştı.

(Devamı var)

YURT HABERLERİ YURT HABERLERİ

Tarihi Amasra Limanı yanından koya akıtılan lavar tesislerinin artıkları.

Lağım suları ve çeşitli kömür artıklarının kirlettiği Amasra koyu(yanda) (Fotoğraf: Hüseyin SAİM)

Eskiden bir turizm cennetiydi

AMASRA KASABASINA PİSLİKTEN MARTILAR BİLE UĞRAMAZ OLDU

AMASRA(ÖZEL)

BARTIN ilçesinin şirin bir köşesi olan Amasra'ya bırakın turistleri, artık martılar bile uğramaz oldu. Zengin doğal ve tarihi değerleri olan Amasra'nın halkı koya boşaltılan lavar artıkları ve lağım sularından kasabanın neredeyse oturulamaz hale geleceğinden yakınıyor.

Muhabirimize dert yanan Amasralılar şunları anlattılar:

''Tarihi Amasra Limanı EKİ Amasra işletmesi lavlarından akan kömür artıkları nedeniyle renk değiştirmiştir. Bir de bunlara lağım kanalları eklenince, kokusuna dayanılmaz bir fosептik gölüne dönüştü koyumuz.''

EKİ'nin Gömü köyü civarında inşa çalışmalarını sürdürdüğü lavar boşaltma tesislerinin bir kaç yılda bitmeyeceğine dikkat çeken Amasralılar ''Artık yetkililer turizm konusunda nutuk çekmeyi bıraksınlar da iş yapsınlar'' dediler.

Amasralılar son olarak şunları eklediler:

''Tüm Amasralılar olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından ve EKİ Müessesesi yetkililerinden pompa tesislerinin bir an önce yapılmasını ve lavar artıklarının tarihi limanımıza akıtılmamasını diliyoruz. Sayın Barlas Küntay'ın da soruna eğilmesini ve alacağı önlemlerin, turistik yerlerdeki grevleri ertelemekten daha vararlı olacağını umuyoruz.''

SINAVLAR SÜRERKEN KEPİRTEPE ÖĞRETMEN LİSESİNDEN 9 ÖĞRETMEN DAHA SÜRÜLDÜ

KEPİRTEPE(ÖZEL)

Öğretim yılı sona ererken Kepirtepe Öğretmen Lisesinde yeni sürgünlere girişildi. Son olarak haklarında hiç bir soruşturma bulunmayan 9 öğretmen daha çeşitli yerlere sürgün edildi. Bundan başka 4 öğretmenin daha haklarında sürgün kararnamesi hazırlandığı öğrenildi.

Bitirme sınavlarının ortasında aniden öğretmenlerin ellerine tutuşturulan sürgünlerini bildirir kararnameler gerek öğretmen ve öğrenciler, gerekse çevre halkı arasında tepkiyle karşılandı.

Okul Müdürünün haksız ve partizanca tutumuna katılan Bakanlığın ve Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğünün asılsız suçlamaları üzerine sürgün edildiklerini açıklayan öğretmenler bu tutumun eğitim-öğretim kurumlarının çalışamaz hale getirdiğini belirtti.

GÜNDEM dışı

34 SC 479

8 Temmuz günü akşam saat 20 civarında İstanbul'da Salıpazarı ile Dolmabahçe arasında gerek arabalarıyla gidenler gerekse yaya kaldırımında yürüyen vatandaşlar çok ilginç ve inanılması güç bir manzarayla karşılaştılar.

34 SC 479 plakalı gri renkte bir Ford minibüs Salıpazarı'ndan Dolmabahçe'ye doğru gidiyordu. Ford minibüs sivil plaka taşıyordu ve içinde de dört sivil giyimli şahısla biri kız, biri de gençten iki kişi daha görülüyordu.

Görenlerin hayretle dolu bakışları arasında minibüsün içinde sivil şahıslardan ikisi kız ve genci lastik hortum ve coplarla dövüyorlardı. Evet akşam üzeri ve İstanbul'un en işlek caddesi üzerinde oluyordu bu olay... Ve minibüs içinde iki kişiyi dövenlerin hiç bir şeyden çekindikleri yoktu. Minibüsün yanından geçen arabalarda oturanlar olayı gözleriyle görüyorlardı. Sivil şahıslar da arabalarda oturanlara baka baka dövme işlemine devam ediyorlardı.

Kimdi bu şahıslar? Kime aitti 34 SC 479 plakalı gri Ford minibüs? İlk bakışta belli olan, sivil şahısların resmi görevli olduğuydu... Keza minibüsün de resmi bir araç olduğu belli oluyordu. Biz bu kadarını tespit edebildik. Elbette bu minibüsün nereye ait olduğunu ve ne amaçla kullanıldığını açıklamak Emniyet Müdürlüğüne düşüyor.

Bu olayı nasıl mı öğrendik? Ford minibüsü Salıpazarından Dolmabahçe'ye kadar izleyen arabayla bizzat izledik.

GEDİK

Hergün bir duyuru yayınladı.
Zorla Hergün satılıyor diye şikayetler geliyormuş,
Son zamanlarda Hergün'e saldırılarla birlikte,
Bu türden şikayetler de artmış...
Tabii bu da,
Yeni bir tertipmiş...
Solcular Hergün'ün ''itibarını'' gölgelemek için,
Zorla Hergün satıyorlarmış...
Neymiş, neymiş...
Mış mış da mışın mışıymış...

Küntay, Christina Haydar'a ''Leydi'' ünvanı verip madalyasını da takarken...

Koraltan yapar da Küntay durur mu

Kültür Bakanı Koraltan milli kültür hamlesi başlatır da Turizm ve Tanıtma Bakanı Küntay durur mu?.. Milli kültür hamlesinden sonra şimdi de bir turizm hamlesiyle karşı karşıyayız. Küntay'ın hemen her gün bir festivali, bir toplantıyı açış ve kapanış konuşmalarından izliyoruz.

Kültür Bakanı Koraltan dağıttığı başarı ödülleri ile bütün dikkatleri üzerinde toplayıvermişti. Küntay'ın geçenlerde yaptığı bir hamle ise sessizce geçiştiriliverdi nedense... Oysa Küntay da en az Koraltan kadar önemli bir girişimde bulunmuştu. Neyse Küntay'ın hakkını yememek için olayı biz burada sizlere nakledelim;

Geçenlerde Bergama'da bir kermes düzenlenmişti. Kermes Küntay'ın konuşmasıyla açıldı bermutad. Bergama'ya dolan yerli ve bu arada bir yabancı sanatçı ile büyük bir hareketlilik yaşanıyordu. Yabancı sanatçı kim miydi? Açıklayalım... Hani şu Avrupa'da ''playgirl'' olarak tanınan ve çıplak resimleri seks mecmualarını dolduran bizim Haydarpaşa'nın gelini Christina Haydar canım... Hani şu Yeşilköy'e iner inmez isminin başına bir de ''sanatçı'' kelimesi eklenen Christina. Biz de evelallah sanatçıya karşı çok saygılıyızdır. Hele AP hükümeti kurulduktan sonra sanat ve sanatçı gerçekten layık olduğu yeri almıştır. Hatta o kadar ki 40 yıllık göbek dansı bile bu arada ''folklor'' ve bu işi icra edenler de ''folklor sanatçısı'' olup çıkıvermiştir. E, memleketimize kadar kalkıp gelmiş bir yabancı sanatçıya da sanatçıya ne kadar saygılı olduğumuzu göstermesek olur mu? Olmaz... Barlas Küntay da kalkmış Bergama kermesinde Christina'ya ''Leydi'' ünvanını veri vermiş, bir madalya bir başarı belgesi de ona... Doğrusu tam Türkiye Cumhuriyetinin bakanına yaraşır bir tutum... Christina'ya hangi sanatından dolayı madalya vermiş Küntay bunu bilemeyiz. Bildiğimiz bu hatunun Avrupa'daki sanatı çıplak poz vermesi ve Türkiye'de de adının çeşitli motellerdeki hikayelere karışması... Biz sadece bu ''sanatçının'' Bergama'da icra ettiği sanatı, bir dergide yayınlanan ifadeleriyle aşağıya alıyoruz;

''44. Bergama kermesinin bu yılki onur konuğu bir süre önce İstanbul'a gelen ve Haydarpaşa'nın torunu adı altında ün yapan Christina Haydar'dı. Bergama Belediye Başkanı Rıfat Serdaroğlu'nun çağrılısı olarak eşi ve dostlarıyla birlikte Bergama'ya gelen Christina Haydar gerek açık saçık giysileriyle, gerekse serbest davranışlarıyla basın mensuplarının sürekli patlayan flaşlarına hedef oldu. Özellikle festivalin ikinci günü giydiği üryan giysisi ile sanatçı yüzlerce kişinin ablukası altında Bergama sokaklarında gezerken, kapı diplerine çömelmiş, pencereden başını uzatmış yerli halkın yer yer öfke, yer yer de alaylı gülücükleriyle karşılaştı...''

Gözden kaçmayanlar

Artık lokum ihraç edemiyoruz... Yıllardır dünyada Türk lokumu diye tanınan lokum için dışsatış yolları artık tıkanmış. Sebebi mi? Sebebini yetkililer şöyle açıklıyor:

''Türk lokumu dünyada eşi az bulunan bir lezzete sahip tatlı çeşididir. Bu nefis tatlının nüfus artırıcı özellikleri bulunduğundan şimdilik nefis tatlının siparişini alamıyoruz.''

Neyse üzülmeyin tatlı lokumumuzu satamıyoruz, ama bu arada sarı leblebilerimize müşteri çıktı. Söylendiğine göre Arap ülkelerine satılmak üzere 100 tonluk sarı leblebi bağlantısı yapılmış.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Vekaleten ve idareten

Çorum'da halkın can ve mal güvenliği "Allaha emanet" bile değil. Tamamen "eşkiyaya" emanet.

Hükümetin halkla ilgisi "vekaleten", CHP'ninki ise "idareten".

Valisi vekil, Emniyet Müdürü vekil olan şehrin merkezinde arabayla bir tur atmak bile işlerin vekaleten yürütüldüğünü görmeye yetiyor "Tedbir alınmıştır", "Duruma hakim olunmuştur", gibi kocaman sözlerin gülünçlüğünü gösteriyor. Çorum'dan ayrılan gazetecilerin hepsinin ortak kanısı: "Hiç bir ciddi önlem yok, burada olaylar kolay kolay bitmez."

Panzerlerden açılan ateşle öldürülenler olduğunu gören yüzlerce kişi var. Süleyman Atlas adlı Tıp Fakültesi öğrencisinin polis kurşunuyla kolundan vurulduktan sonra "Bir şeyim yok, beni hastaneye götürmeyin" diye direnmesine rağmen, çeke çeke hastaneye götürüldüğünü, ertesi sabah işkence edilmiş ölüsünün bulunduğunu gören onlarca kişi var.

İşten el çektirildiği ve başka illere tayin edildiği halde Çorum'da kalıp olaylara karışan, adam öldüren, ev kundaklayan polisler var. Vali Vekiline sorulduğunda, "Onların tayini çıkmıştı, gitmiş olmaları gerekirdi" demekten başka bir şöy söyleyemiyor.

Eşkiyanın silahlı şekilde dolaştığı semtlere olaylardan 3 gün sonra girilmiş. Her şey olup bitip, evler yakılıp yıkıldıktan sonra.

Elebaşıların bulundukları yerler, adresleri bildirildiği halde yakalanmıyor veya kaçırılıyor. Yağmalanan eşyalarının nerelerde olduğunu bilenler, buralara baskın yaptıracak kimse bulamıyor. Bazı evlerde üçer buzdolabı, dörder televizyon olduğu bilindiği halde, hiç bir müdahale yapılmıyor. Aradan bir hafta geçmesine rağmen halkın büyük çoğunluğu işine gidemiyor, dükkanını açamıyor, hasadını kaldırmaya tarlasına gidemiyor. İşleri "vekaleten" yürüten idareye kuşku gittikçe artıyor.

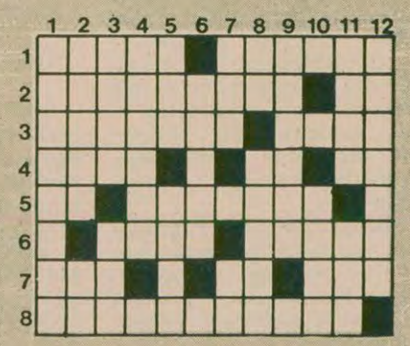
Gazetesinde, "Çorum sakinleşti" diye manşet atan MHP'nin bu "sakin"deki taktiği "göç". Amaç, Çorum'u Alevi-Sünni diye iki bölgeye ayırdıktan sonra saldırıp bütün kenti ele geçirmek. Propaganda, tehdit ve yıldırma yöntemleriyle bunu başarmaya çalışıyorlar. Alevilerin çoğunlukta olduğu semtlerdeki Sünnilere haber yollanıyor: "Oraya saldıracağız, kim vurduya gitmeyin, bu tarafa taşının!". Her iki tarafta azınlıkta olanlar sürekli göçe zorlanıyor. Ya geceleri evlerine gelen "kimliği bilinmeyen" kişiler tarafından sözle tehdit ediliyor, ya da kapılarının altından atılan bir kağıt parçasıyla.

Karşıyaka semtinde kapısı çerçevesi olmayan 7 katlı bir inşaatın her katı dolu. MHP teröründen kaçanlar bitmemiş inşaatlara girip yerleşiyor. Pencere yerine kilimler asılmış, her dairede üçer-dörder hane.

Her sokakta ev eşyası yüklenmekte olan kamyonlar görülüyor. Kimsenin dolaşmadığı caddelerde ev eşyası yüklü kamyonlar gidip geliyor. İdare, "göçe karşıyız" gibi sahte bir gerekçeyle bu vatandaşlara yardım elini

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) İran'ın yeni yönetimi tarafından dağıtılan, faşist Şah rejiminin gizli polisi-Aynı soydan gelen insanların oluşturduğu ilkel topluluk. 2) 1840-1902 yılları arasında yaşamış olan gerçekçi Fransız romancısı-TERSİ bir nota. 3) Araba vapuru-Ten. 4) TERSİ illerdeki en yüksek mülki amir-Uzaklık işareti-Türklirasının simgesi. 5) Bir harfin okunuşu-Basketbolda potadan gelen topa sıçrama. 6) Bir sanat yapıtında işlenen konu, düşünce-Kural (eski dil)). 7) Annenin doğurmasına yardım eden kadın-TERSİ bir sayı-Finlandiya halkından olan. 8) Otel, gazino gibi yerlerde yer ayırtma işi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Viktor Hügo'nun filmi de çevrilen, ünlü romanı. 2) İşçi (eski dil)-Kimyada Berilyumun simgesi. 3) Sürekli anlamında bir gemici deyimi-Bir konuda ortaya atılan iddia, düşünce. 4) Henüz elde edilmemiş ürün üzerine yapılan satış. 5) TERSİ futbolda bir mevki-TERSİ eskiden kullanılan bir tür takvim. 6) Gücüne güvenerek başkalarının hakkına el atan, kabadayı. 7) TERSİ kalın ve etkileyici (ses)-TERSİ doymamış. 8) Kimyada Aliminyumun simgesi-TERSİ sessizlik(eski dil). 9) Kireçli duvar boyası. 10) Ateşli ve tehlikeli bir barsak hastalığı, karahumma. 11) TERSİ huni biçiminde, geniş ağızlı büyük balık ağı-Fizikte bir güç birimi. 12) Etken sözcüğünün karşıtı.

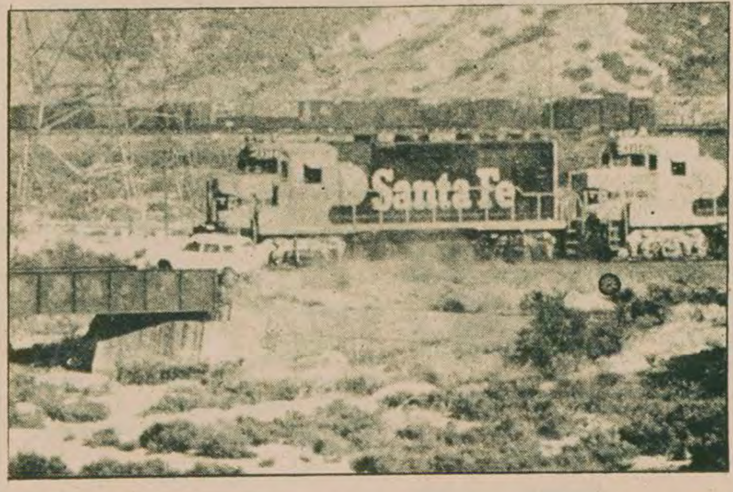
DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

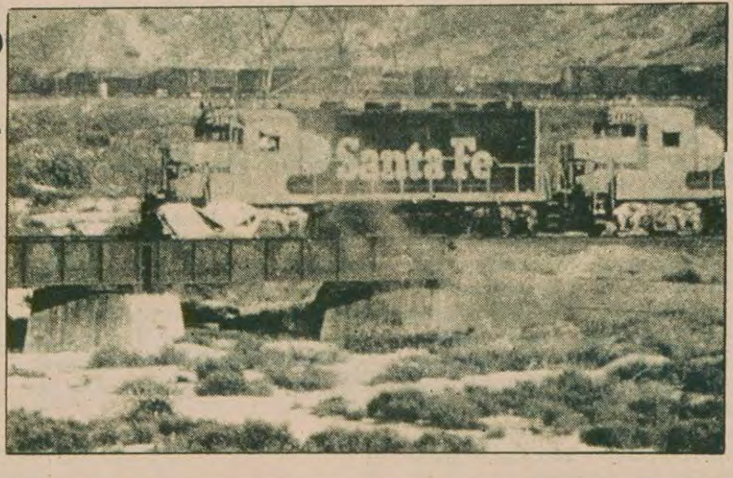
SOLDAN SAĞA: 1) Ravalpindi. 2) Onur-amatA. 3) Diktatör-rüT. 4) Ebu-neteK. 5) Ata-ücürüS. 6) Yetenek-Fani. 7) AP-Salep. 8) Ev-Senegal.

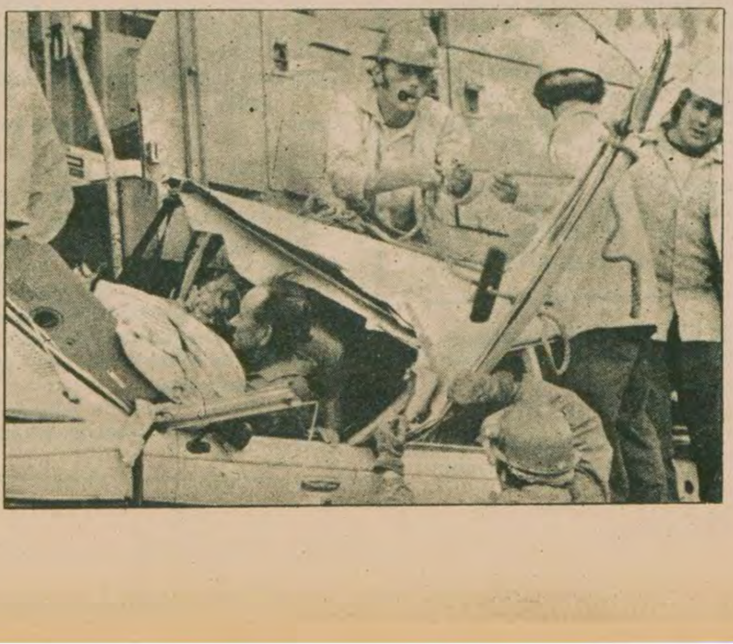
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Rodezya. 2) aniB-Epc. 3) Vukuat. 4) Art-teS. 5)Ananas. 6) patE-Ele. 7) Ötüken. 8) nareC-Pe. 9) Dm-Küf. 10) iaR-rayA. 11) Tütün. 12) Mat-Siu.

Fotoğraflarla dünya

Mucize olay, mucize fotoğraflar

Amerika'da San Bernardino-Kaliforniya demiryolu üzerinde meydana gelen kazanın saniye saniye gelişmesi amatör bir fotoğrafçı tarafından tespit edildi. Çevrede doğal manzara çekmek için gezinen fotoğrafçı küçük dere üzerindeki köprüye Santa-Fe treni ile bir otomobilin aynı anda büyük bir süratle yaklaştıklarını görünce kamerasını ayarlayıp arka arkaya resim çekmeye başladı. Durum tren makinisti ve oto sürücüsü tarafından da fark edilmişti. Ama iş işten geçmişti. Santa-Fe ekspresi, otomobili köprü üzerinde bir süre sürükledikten sonra ancak durabildi.

Fotoğrafçının haber vermesi üzerine itfaiye ve can kurtarma ekipleri olay yerine yetiştiler. İtfaiye ekibi kaynak makinaları ile otoyu parçalayıp, yaralıları çıkartmaya çalışırken, sağlık ekibi de araba içinde sıkışıp kalmış yolculara ilk müdahalelere başladılar. Arabada bulunan iki erkek ve bir kadının kazayı yalnızca yaralanarak atlatmaları bir mucize olarak değerlendirildi.

Kıbrıs'ta taraflar ne diyor ve durum

İngiltere'de yayınlanan "Middle East" (Ortadoğu) dergisi, haziran sayısında Kıbrıs üzerine bir inceleme yazısı yayınladı. Derginin aynı sayısında dergi yöneticilerinden Raphael Calis, Kıbrıs Rum toplumu lideri Spiros Kipriyanu ve Türk toplumu lideri Rauf Denktaş ile bir görüşme yaptı. Aşağıda bu görüşmelerden önemli bölümler bulacaksınız.

Soru: Son 2 yılda hükümetiniz getirilen önerileri engellemekle hata yapmış mıdır?

Kipriyanu: «Hiç bir fırsatın kaçırılmadığını düşünüyorum. ABD planı görüşmek için temel oluşturamazdı»

Soru: Toplumlararası görüşmeler ölü bir noktaya gelmiş midir?

Kipriyanu: «Bu noktaya geldiği söylenemez. Ancak şimdilik görüşmeleri yeniden başlatmak imkansız. Çünkü Türkler ön şartlar ileri sürüyorlar»

Kipriyanu: «Batı, ihtiyacı olduğunu düşünerek Türkiye'ye baskı yapmıyor»

Soru: Moskova'yı ziyaretiniz Kıbrıs'ı Sovyet etki alanına yaklaştırmaz mı?

Kipriyanu: «Bu konuda seçim yapma lüksüne sahip değiliz. Politikamız her olanağı araştırmaktır»

— Toplumlararası görüşmelerin ölü bir noktaya vardığını söyleyebilir miyiz?

Kipriyanu: Bu noktaya geldiği söylenemez, ancak şimdilik görüşmeleri yeniden başlatmak imkansız, çünkü, Türkler, Kıbrıs sorununun çözümünü ve görüşmelerin sonucunu etkileyecek önşartlar koşmakta ısrar ediyorlar. Türklerin önşartları önceden bölünmeyi kabul etmek anlamına gelir.

— Kıbrıs anlaşmazlığı konusunda Batının tutumunu nasıl buluyorsunuz?

Kipriyanu: Batı, belli bir noktaya kadar Türkiye'ye ihtiyacı olduğunu düşünerek bu ülkeye karşı baskı uygulamayabilir. Fakat, Batı Türkiye'nin Batıya, Batının Türkiye'ye olduğundan daha fazla ihtiyacı olduğunu unutuyor. Türkiye tamamen Batının mali ve askeri yardımlarına bağlı.

— Anladığım kadarıyla Kıbrıs hükümeti strateji ve taktiklerini değiştirmeyi tasarlıyor. Bu doğru mu?

Kipriyanu: Evet, bundan sonra ne yapacağımız meselesini tartışıyoruz. Ancak görüşmelerin yeniden başlaması için baskı yapmaya devam edeceğiz. Aynı zamanda baskının Türkiye üzerinde yoğunlaşmasının şartlarını yaratmak için de tüm olanaklarımızı uluslararası düzeyde seferber edeceğiz.

— Bazıları Moskova'ya gitmeniz gerektiğini ileri sürüyorlar. Buna katılıyor musunuz?

Kipriyanu: Evet, Moskova'ya gitmeye hazırım ve bu konuda Sovyet hükümetinden bir cevap bekliyorum. Davet var fakat Sovyet hükümeti davetle ilgili tarih bildirmedi.

— Bunun Kıbrıs'ı Sovyet etki alanına yakınlaştıracağını düşünüyor musunuz?

Kipriyanu: Bu konuda seçim yapma lüksüne sahip değiliz. Bu konudaki politikamız, mümkün olan her şeyi yapmak ve Kıbrıs sorununa adil ve kalıcı bir çözüm sağlamak için her olanağı araştırmaktır.

— Son 2 yıla bakıldığında, hükümetinizin, ABD'nin 1978'de sunduğu öneri gibi, getirilen önerileri engelleme hatası yaptığını söyleyebilir misiniz?

Kipriyanu: Hayır, hiç bir fırsatın kaçırılmadığını düşünüyorum. ABD planı görüşmeler için temel oluşturamazdı, çünkü bu öneri meseleye başlangıçtan bölücü bir şekilde yaklaşıyordu. İktidarı, yarı yarıya paylaşmak ve toprakta "adalet" gibi şartlarla karşılaştık. Biz Türklerin adadan tamamen çekilmesi görüşümüzde ısrar ediyoruz.

Bizce, federasyon, toprak ve Türk yönetimi sorunları, bir yandan bütün Kıbrıs vatandaşlarının temel haklarını korurken, nüfus oranını gözönünde tutarak uygun bir temelde çözülmelidir.

Ben, görüşmeler tekrar başlamadan kesinlikle hiç bir şart ileri sürmememiz gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca bu görüşmelerin esaslarını da Mart 1979'da Denktaş'la vardığımız anlaşma oluşturmalıdır.

— Denktaş zamanın kendi lehine çalıştığını düşünüyor ve sağlam bir devlet altyapısı kurmak için zaman kazandığını söylüyor. Bu konuda Denktaş'ın söyledikleri doğru olabilir mi?

Kipriyanu: Zamanın hiç bir tarafın yanında olduğunu sanmıyorum. Zaman, hele Kıbrıs halkının lehine de hiç değil. Fakat öte yandan seçenek nedir? Kimse Türklerin tutumunu kabullenemez çünkü zaman sorun yaratabilir. Bu uzun vadede özellikle Türk halkının zararına olacaktır.

— Bazı Arap ve İslam ülkelerinin, İslam Birliği adı altında sonunda Türklerin yanında yer almaya başlama ihtimali sizi endişelendirmiyor mu?

Kipriyanu: Evet, bir bakıma endişelendiriyor. Bunu engellemek için elimizden geleni yapıyoruz. İslam ülkelerinin, Kıbrıs meselesinde dini bir sorun olmadığını anlayacaklarını ümit ediyorum. Kıbrıs sorunu hiç bir zaman dini bir sorun olmayacaktır.

— Kıbrıs Rum tarafındaki muhalefet hareketinin bazı üyelerin Türk kesimindeki muhalefet üyeleriyle görüşmelerini onaylıyor musunuz? Sizce böyle görüşmeler sorunun çözümüne yardımcı olabilir mi?

Kipriyanu: Sorunun çözümüne yardımcı olacağını sanmıyorum. Bence bu soruna doğru bir yaklaşım şekli değil. İnsiyatif hükümetlerin elinde olmalıdır. Ancak siyasi liderler Türk kesimindeki meslektaşlarıyla görüşmek istiyorlarsa bu hükümet çatısı altında olmalıdır.

Mesele şu: Siyasi liderlerimizden birisi Türk muhalefet üyelerinden biriyle değil, Denktaş'tan sonra gelen yetkiliyle görüşmüştür. Bu, bir bakıma sözde Türk yönetimiyle yapılan bir görüşmedir. Böyle görüşmeler gerekli olan iyi niyeti sağlamayacaktır.

Soru: BM kararlarına meydan okumanız tehlikeli bir oyun değil mi?

Denktaş: «Biz Kıbrıslı Rumların bizim arkamızdan Genel Kurulu kötüye kullanmalarına meydan okuyoruz»

Denktaş: «Görüşmeler başarı kazanmazsa, tanınmayı isteyeceğiz»

Soru: Kipriyanu ön koşul ileri sürdüğünüzü söylüyor

Denktaş: «Biz ön koşul ileri sürmüyoruz. Bizce zirve anlaşmaları görüşmelerin çerçevesini oluşturuyor. Onlar BM kararlarını bir yana bırakmalıdır. Ön koşul ileri sürenler kendileridir»

— Sizin ve Cumhurbaşkanı Kipriyanu'nun, toplumlararası görüşmeleri yeniden başlatmak için üzerinde anlaştığınız bir temel var mı?

Denktaş: Sanırım, 19 Mayıs 1979'da, Kıbrıs sorununun iki toplumlu ve iki bölgeli (bizonal) federal bir temelde çözülmesi gerektiği ve bu hedefe ulaşmak için çalıştığımız konularında anlaşmıştık. Fakat kısa bir süre sonra Kipriyanu, buna tamamen ters düşen bir karar almak üzere BM Genel Kuruluna gitmeyi tercih etti. Bu yüzden, Kipriyanu'nun, Genel Kurul kararı çerçevesinde faaliyet göstermeyip isteyip istememe ya da bizim ondan isteğimiz gibi, zirve anlaşmasına uygun faaliyet gösterme konusunda karar vermesi gerekiyor.

— Fakat o, böyle bir tutum alarak ön koşullar ileri sürdüğünüzü söylüyor.

Denktaş: Bu da yanlış bir propaganda. Biz ön koşul ileri sürmüyoruz. Bizce, zirve anlaşmaları görüşmelerin çerçevesini oluşturuyor. Fakat onlar BM kararını bir yana bırakmalıdır. Bizim kenarda kalmışlıktan, güvenlikten, iki toplum arasında siyasi ortaklıktan söz etmemizi istemiyorlar. Bu yüzden ön koşul ileri sürenler kendileridir.

— BM Genel Kuruluna, üyelerine ve kararlarına meydan okumanın tehlikeli bir oyun olduğunu düşünmüyor musunuz?

Denktaş: Biz, Kıbrıslı Rumların bizim arkamızdan Genel Kurulu kötü kullanmasına meydan okuyoruz.

— Eşit ortaklıktan ne anlıyorsunuz?

Denktaş: Bence, 1960'da kurulmuş olan Kıbrıs Cumhuriyeti, iki topluluk arasında bir ortaklık cumhuriyetidir. Kıbrıs milleti diye bir şey yoktur. 1960 anlaşmaları iki toplumlu ortak bir devlet ortaya çıkardı.

Kıbrıs Rumları bu ortaklığı 1963'den 1974'e kadar yıkmaya çalıştılar. Kıbrıs Türkleri bu saldırılara direndi ve ortaklık haklarını ve statüsünü savundu. Şimdi Kıbrıs devletinin iki kurucu ortağı, kendi bölgelerinde yoğunlaşmış durumdalar. Kıbrıs Türkleri kuzeyde, Kıbrıs Rumları ise güneyde bulunuyor. İki bölgeli (bizonal) bir merkezi hükümet kuruluncaya kadar Kıbrıs'ta iki ayrı hükümet varlığını sürdürecektir.

— İki bölgeli (bizonal) çözümde neden ısrar ediyorsunuz?

Denktaş: Federal Kıbrıs çözümü çerçevesinde iki bölgelilik, iki özerk yönetim bölgesi anlamına gelir. 12 Şubat 1977 zirve toplantısında Başpiskopos Makarios bu ilkeyi kabul etmişti. Herhangi bir federal devlette, bu sahaların veya bölgelerin veya federal devletlerin, federal devlet düzeyinde organlara sahip olması doğaldır. 1977 zirve anlaşmasından kaçmaya çalışan Kıbrıs Rumları iki bölgeliliğin iki ayrı askeri bölge anlamına geldiğini söylüyorlar. Bu doğru değildir.

— Gelecekteki Anayasaya nelerin dahil edilmesini istersiniz?

Denktaş: Kuzeyde Kıbrıs Türk ve güneyde Kıbrıs Rum devletlerinde, her aşamada yönetimin mümkün olduğunca özerk olması gerektiğini söylüyoruz. Fakat iki toplumun birlikte oluşturacağı merkezi hükümet, dış siyaset, mali konular ve dış savunmada yetki sahibi olacaktır.

— Ya iç güvenlik meseleleri?

Denktaş: Anlışılabilecek nedenlerle iç güvenlik ayrılmış iki devletin sorumluluğunda olmalıdır.

— Son beş yıldır önünüzdeki en temel sorunlardan birisi, tanınma sorunudur. Bu önemli engeli nasıl aşmayı düşünüyorsunuz?

Denktaş: Bence, Kıbrıs'ta şu anda eşit, özerk birbirinden tamamen bağımsız iki hükümet var. Birisi Kıbrıs hükümeti olarak kabul görüyor. Oysa bu aldatıcıdır. Çünkü bu bir Kıbrıs Rum hükümetidir. Ötekisi, hükümetlerin doğrudan tanımadığı ancak birçoğu ile siyasi, ekonomik ve sosyal düzeyde doğrudan teması olan Kıbrıs Türk Federe Devletidir.

Federal devletin yakında kurulacağı umuduyla siyasi tanınmada ısrar etmiyoruz. Beş yıl geçti ama beş yıl daha beklemeyiz. Görüşmeler başarı kazanmazsa tanınmayı isteyeceğiz.

— Batılı devletlerin tutumu ve tanıyan ülkenin bulunmayışı, Ankara karşı çıksa da sizi tek taraflı bağımsızlık ilanına zorlayabilir mi?

Denktaş: Tek taraflı bağımsızlık yasal bir hükümetten kopmak demektir. Oysa Kıbrıs'ta kopacağımız yasal bir hükümet yoktur. Yapacağımız iş, tanınmayı istemek ve adımızdan "federe" sözcüğünü atmaktır.

Kipriyanu ve Denktaş BM Genel Sekreteri Waldheim ile...

YORUM

Darbecilerin cezalandırılması ve Kipriyanu'nun yanılgısı

Erdoğan Özbalıkçı

Rum Temsilciler Meclisi Kipriyanu'nun partisi BİKO ve AKEL'in oylarıyla geçen hafta aldığı bir kararla, 1974 darbesine katılan darbeciler hakkındaki dosyanın açılmasını, tedavi için Almanya'da bulunan Samson'un Kıbrıs'a getirilmesini istedi.

1974 darbesine katılanların yargılanması olumludur. Ancak 1974 darbesine katılanların Kıbrıs sorunundaki olumsuz unsurların bir yönü teşkil ettikleri unutulmamalıdır. Kipriyanu Kıbrıs sorununda izlediği politikayı sürdürebilmek için Sovyet yanlısı AKEL'in desteğine muhtaç kalmıştır. Bu nedenle AKEL'in bir süre önce kendisinden çektiği desteği yeniden kazanmak için AKEL'e taviz vermek istemektedir. Kipriyanu'nun en önemli yanılgısı, Kıbrıs sorununun özünün işgal olduğunu öne sürmesidir. Bu noktadan kalkan Kipriyanu bu durumun değişmesi için Batı ve Doğudan destek istemektedir.

Batının son zamanlarda Türkiye'ye baskı yapmamasından yakınan Kipriyanu Sovyetlerin desteğinden övgüyle sözetmektedir.

Kıbrıs sorununun özü bir işgal sorunu değildir. Kıbrıs sorununun özü, bugün gelinen nokta, ABD-Sovyet rekabetinden kaynaklanmaktadır. Bu rekabet altedilmeden gerçek bir barış imkansızdır. Rekabetin altedilmesi için Kıbrıs'ın iki milliyetten halkının ABD ve Sovyet parmaklarına karşı birleşmesi gerekmektedir. Bunun için ise iki halk arasında sıkı bir diyalog kurulmalıdır.

Kipriyanu, 15 Temmuz 1974 darbesine karışanların Batı yanlıları olduğunu, Türkiye'nin askeri müdahalesinin ise Sovyetler Birliği'nin yeşil ışık yakmasıyla gerçekleştiğini tespit etmelidir.

Kipriyanu bugün sadece ABD parmaklarına karşı mücadelede Sovyet yanlılarına dayanmakla, Kıbrıs üzerindeki ABD-Sovyet rekabetini keskinleştirmekte, Batının Türkiye'ye yaklaşmasını sağlamakta ve bölgede Sovyetler Birliği'nin yararlanacağı çözümsüzlük politikasının sürmesine yardımcı olmaktadır.

Kıbrıs sorununun özünü kavramayan Kipriyanu bu siyasetiyle Kıbrıs'ın başına Sovyet belasından başka bir şey getiremez.

Zile Sulh Ceza...

(Baştarafı 1. sayfada)

içinde 14'lu iki adet tabanca bulunduğu belirtildi.

Öte yandan CHP İstanbul Senatör adayı Diştabibi Ali İsmet Gencer Cihat Turfan'ın Fatih'te bulunan eczanesine yapılan silahlı saldırı sonucu yaralandı.

GAZİOSMANPAŞA'DA BİR GENÇ ÖLDÜRÜLDÜ

Gaziosmanpaşa Karadeniz Mahallesinde Kemal Kara adlı bir genç kimliği belirlenemeyen kişilerce evinde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü. Kemal Kara'nın askerden yeni geldiği ve işsiz olduğu öğrenildi.

DİYARBAKIR'DA POLİS KATİLİ OLDUĞU ÖNE SÜRÜLEN BİR KİŞİ YAKALANDI

Diyarbakır'ın Fatihpaşa semtinde bir eve baskın düzenleyen güvenlik kuvvetleri silahlı çatışmaya girdikleri 3 kişiden adı açıklanmayan birisini yakaladılar. Çatışmada İhsan Karabulut adlı bir polis memuru da yaralandı. Yetkililer evdeki kişilerin Diyarbakır'da üç ay önce öldürülen polis memuru Mehmet Mezgin'in katilleri olduğunu belirttiler.

İZMİR'DE GÜVENLİK KUVVETLERİNİN VURDUĞU İŞÇİ ÖLDÜ

İzmir'de Ülkü Sineması civarında yasaklanmış afiş astığı öne sürülerek yaralanan Asil Özserttaş adlı işçi hastanede öldü. Dev-Yol taraftarı olduğu öne sürülen işçi 25 Haziran günü yaralanmıştı.

SİVEREK'TE 1 KİŞİ ÖLDÜ İKİSİ ÇOCUK 3 KİŞİ YARALANDI

Urfa'nın Siverek ilçesinin Haliliye Mahallesinde iki grup arasında çıkan silahlı çatışmada olay yerinden geçmekte olan 45 yaşındaki Derviş Karaiygın adlı bir yurttaş öldü, 5 yaşındaki Kemal Karaiygın ile 19 yaşındaki İsmail Yılmaz adlı kişiler ağır yaralandı. Öte yandan güvenlik kuvvetleri yakın bir mahallede Hanım Gelener adlı 13 yaşındaki bir kız çocuğunu da yaralı olarak buldular. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

HİLVAN'DA BİR GENCİN CESEDİ BULUNDU

Urfa'nın Hilvan ilçesinde Şükrü Mal adlı bir genç Karacurun Mahallesinde bağlar içinde kesici bir aletle öldürülmüş olarak bulundu. Olay hakkında soruşturma sürdürülüyor.

TÜRKÖZÜ'NDE BİR BEKÇİ ÖLDÜRÜLDÜ

Türközü Bademli Dere'de Belediye otobüsüne binmekte olan üç bekçi maceracı gruplar tarafından kurşun yağmuruna tutuldu, bir bekçi öldü, iki kişi ağır yaralandı.

İbrahim Şahin, Ali Yaşar ve İbrahim Çamlı isimli bekçiler, 15. Durak'da belediye otobüsüne binerlerken kurşun yağmuruna tutuldular. 48 yaşındaki bekçi İbrahim Şahin ağır yaralanarak otobüsün içine düştü. Bunun üzerine belediye otobüsü hızla uzaklaştı. 52 yaşındaki Ali Yaşar isimli bekçi ise maceracı gruplar tarafından tesirsiz hale getirilerek kurşuna dizildi. 49 yaşındaki İbrahim Çamlı ise arkadaşını kurtarmak için müdahale ederken göğsünden 3 kurşun yarası aldı. Bekçi kaçarken iki kurşun da sırtına isabet etti. İbrahim Çamlı ve İbrahim Şahin'in durumlarının ağır olduğu öğrenildi.

Bekçi Ali Yaşar'ın evinin daha önce birkaç kere bombalandığı ve kurşunlandığı öğrenildi. 27 yıllık bekçi olan Ali Yaşar'ın 10 çocuğu olduğu ve emekliliğini istediği bildirildi.

İbrahim Çamlı'nın ise daha önce oğlunun vurulduğu bildirildi.

ZAFERTEPE'DE BOMBALANAN DÜKKANLAR

Öte yandan önceki gece Zafertepe Mahallesi son durakta 4 dükkan bombalandı. Bağlar Caddesinde bulunan berber, dişçi, kuruyemişçi, pastane ve gazete bayisinde de bombadan dolayı hasar meydana geldi.

BAKIRKÖY'DE BİR TAHSİLDAR ÖLDÜRÜLDÜ

Bakırköy Yenibosna Belediyesinde tahsildar olarak görev yapan Kemal Özbek dün işyerine giderken iki kişinin silahlı saldırısı sonucu öldü. Yetkililer saat 9.00 sıralarında meydana gelen olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü belirttiler.

KADIKÖY'DE BAŞI TAŞLA EZİLMİŞ CESET BULUNDU

Kadıköy, Küçükbakkalköy semtinde 20-25 yaşlarında, kimliği belirlenemeyen bir gencin başı taşla ezilmiş cesedi bulundu. Katillerin olay yerinde "hiç bir faşist, sosyal faşist cezasız kalmayacak" yazılı bir bildiri bıraktıklarını belirten yetkililer soruşturmanın sürdürüldüğünü söylediler.

KONYA'DA BİR GENÇ ÖLDÜRÜLDÜ

Konya'nın Cihanbeyli ilçesinde Mahmut Yıldız adlı bir genç biçer-döverle ekin işlerken öldürüldü. Kimlikleri belirlenemeyen saldırganlar olay yerinden kaçtılar.

ADANA'DA 5 KATİL ZANLISI KOMANDO YAKALANDI

Bir süre önce İslahiye İlçesi Ortaokulu öğretmeni sol görüşlü Nevzat İncealtın'ın tabancayla öldürülmesi olayına karışan Arif Tatar, Ali Aslan, Ferhat Gün, Adnan Ölmez ve Mustafa Türkmen adlı komandolar güvenlik kuvvetlerince yakalandı. Yetkililer olaya adı karışan 3 kişinin daha arandığını açıkladılar.

İGD'LİLERİN SALDIRISINA UĞRAYAN İZMİR DLB YÖNETİCİSİ GÖZALTINA ALINDI

İzmir Devrimci Liseler Birliği Yönetim Kurulu Üyesi ve Eşrefpaşa Lisesi öğrencisi Bektaş Çelik, 7 Temmuz 1980 günü okulunda girdiği sınav sırasında gerekçesiz olarak gözaltına alındı. İmtihana girmesini engellemek için Bektaş Çelik'e saldıran İGD'liler, daha sonra Bektaş Çelik'i şikayet ederek kaçtılar. 4 gündür gözaltında bulunan Bektaş Çelik ailesiyle de görüştürülmüyor.

Tahran'daki...

(Baştarafı 3. sayfada)

Tahran'daki ABD Büyükelçiliğini 4 Kasım 1979 tarihinde basan İranlı Müslüman öğrenciler, o tarihten bu yana 13 kadın, siyah ve ABD vatandaşı olmayan rehineyi salıvermişti.

ABD Dışişleri Bakanlığı konu ile ilgili yaptığı açıklamada, Queen'in serbest bırakılmasını memnuniyetle karşıladı ve diğer rehinelerin de salıverilmesini istedi.

BENİ SADR DARBE TEŞEBBÜSLERİNİ AÇIKLADI

Öte yandan İran Devlet Başkanı Ebulhasan Beni Sadr, televizyonda yaptığı bir konuşmada son 4 ay içinde rejimi devirmek amacıyla 6 darbe girişiminin ortaya çıkarıldığını açıkladı. Darbe girişiminde bulunanlar arasında ordu mensuplarının da bulunduğunu kaydeden Beni Sadr, suçluların cezalandırılacaklarını bildirdi. Son darbe girişimi konusunda da ayrıntılı bilgiler veren Beni Sadr, Şah döneminin son Başbakanı Şahpur Bahtiyar yanlısı bir grubun Hamadan Hava Üssünde harekat sırasında yakalandığını söyledi. Ele geçirilen planlara göre darbeciler, Tahran ve Kum'da aralarında Ayetullah Homeyni'nin evi de bulunmak üzere birçok binayı bombalamayı tasarlıyorlar.

İran Devlet Başkanı Beni Sadr şimdiye kadar girişilen darbe teşebbüslerinde ABD, İsrail ve Irak'ın da rolü bulunduğunu açıklamalarına ekledi.

Balgat...

(Baştarafı 3. sayfada)

neşe getirdi. Ardından okul öğrencilerinin söylediği türküler hem öğretmenleri hem de velileri yerinde duramayacak kadar coşturdu.

Okul öğrencilerinin büyük bir beceri ve yetenekle sundukları İsa Çoşkuner'in 'Hep Vatan İçin' adlı piyesi seyircileri yurt sevgisi ile doldurdu ve bağımsızlığın güzelliğini bir kez daha vurguladı.

Gecenin en güzel olaylarından biri, gecenin sunucusu Balgat Ortaokulu son sınıf öğrencisi Tülin'in okul öğrencileri adına Afganistan işgalini kınayan konuşmasıydı. Konuşmada Rusya'nın Afganistan'dan askerlerini çekmesi istendi. Bir kız öğrencinin söylediği Afganca şarkı geceye katılan seyircilerin büyük alkışını aldı ve salon dolusu seyircinin ve öğrencinin birlikte türküler söylemesiyle devam eden gecede Sivas erkek ekibi, Antep ekibi, Artvin ve Erzurum kız ekipleri de kıvrak hareketleri yürek dolduran türküleriyle barışı ve birliği anlattılar.

Geceyi hazırlayan Balgat Ortaokulu son sınıfı öğrencileri ile öğretmenleri Halil Yapağılı mutlu havadan ve eserlerinden hoşnut kapanışı yaptılar.

İGD' liler Samandağ' da kahve taradı: 2 kişi öldü, 4 kişi yaralandı

HABER MERKEZİ

SAMANDAĞ'da bir süreden beri devam etmekte olan sahte TKP'nin İngiliz kanadı kahve taradı. Kahvede bulunan Mithat Sahilli ve Abdül Halil Nefşioğlu öldü, 4 kişi de yaralandı.

İGD'nin iki kanadı arasında uzun bir süreden beri sopalı silahlı çatışmalar olmaktaydı. Son olarak geçtiğimiz günlerde pazar yerinde çatışmışlar ve İngiliz kanadına mensup Numan Bastırma yaralanarak Devlet Hastanesine kaldırılmıştı. İki gündür şehrin çeşitli yerlerinde bu gruplar karşı taraftan gördüklerini yakalayıp dövmeye başlamışlardı. Son olarak perşembe günü saat 19.00'da bir kahvede meydana gelen olaydan sonra İngiliz kanadından bazı kişiler dışarı çıkarak kahveyi stenlerle taradılar. Görgü tanıkları kahve içinden de silahla karşılık verildiğini ve olayın karşılıklı çatışmaya dönüştüğünü söylediler. Aynı görgü tanıkları olayda 60'a yakın mermi kullanıldığını ve çatışmada yoldan geçmekte olan yaşlı bir kişi ile çocuğun da yaralandığını belirttiler.

TİKP Samandağ İlçe Örgütü Yönetim Kurulu üyesi Fuat Terzi, olayla ilgili bir açıklama yaparak bir süreden beri şehirde huzursuzluk yaratanların bir an önce yakalanmalarını ve cezalandırılmalarını istedi. Terzi açıklamasında, gözü dönmüş İGD'nin iki kanadının kahve tarayarak, yoldan geçenleri kurşunlayarak halkın hayatını hiçe saydıklarını, bu şekilde yüzlerini halka bir kez daha göstermiş olduklarını" belirtti. Güvenlik kuvvetleri olayla ilgili soruşturmaya başladılar.

KAYIP Pasaportumu kaybettim. Hükümsüzdür.

Hasan EREN

Kremlin

(Baştarafı 3. sayfada)

maktadır. Bu yayınlarda Moskova'ya gelen her turistin aslında CIA tarafından gönderildiği ve Sovyetlere zarar vermek amacıyla Olimpiyatlara katıldığı ileri sürülüyor. Sovyet Televizyonu bu "ajan turistlere" karşı koymanın en etkili yolu olarak da Sovyetlerin iç ve dış politikasını savunmak olduğunu öne sürüyor.

İNANILMAZ SÖYLENTİLER

15 gün serecek olan Olimpiyat Oyunları sırasında turistlere nasıl davranılacağı konusunda ideolojik hazırlıklar son aşamasına ulaşırken, Moskova'da inanılmaz söylentiler yayılmaktadır. İşte bazı örnekler:

"20 bin hayat kadını, turist kılığı altında Sovyet halkının ahlakını bozmaya geliyor."

"Bazı turistler bulaşıcı hastalık taşıyor, o halde bunlar çocukları ile birlikte derhal Moskova dışına çıkarılmalı."

"Batılılar patlayıcı sakızlar getirip, oraya buraya yapıştıracaklar. Bu sakızlardan bir tanesi bir tavana yapışmış, asansör de infilak etmiş..."

Öte yandan Moskova'nın içinde sürekli devriye gezen askerler, kent içinde bir saldırı veya sabotaj ihtimalinin bulunduğunu gösteriyor.

Bu arada resmi yetkililerin, halka bir soru-cevap listesi dağıttıkları öğrenildi. Bu listede Batılı turistlerin muhtemelen sorabilecekleri güç sorulara cevaplar hazırlanmış. Örneğin, "Rusya ihtilalden önce buğday ihraç ederken, SSCB şimdi neden tahıl ithal etmek zorunda kalıyor?" Bu tip sorulara, Sovyet ideolojisi ışığında cevap vermek zorunluluğu var.

Sovyet yönetimini en fazla korkutan sorunlardan biri de 75 bin turistin, başkent halkını kültürel açıdan etkilemesi... Bu konuda da uzun zamandan beri Batı kültürü aleyhinde topyekün bir karalama kampanyası yürütülüyor.

Sendikaların...

(Baştarafı 3. sayfada)

işyerlerinin demokratikleşmesine de büyük katkıda bulunduğunu ve sendikal mücadeleyi güçlendirdiğini söyledi. Buna karşılık bazı kamu işyerlerinde yöneticilerin kooperatifleşmeye karşı takındığı olumsuz tavırlardan örnekler vererek bu tutumu kınadı.

Z. Gökalp Mülayim de yaptığı konuşmada başka ülkelerde sendikaların kooperatifleşme hareketiyle birlikte geliştiğini, Türkiye'de bu mücadelenin oldukça geri olduğunu ve bu çalışmaların devletin de desteğiyle hızla geliştirilmesi gerektiğini belirtti.

Yol-Koop Genel Müdürü Hüseyin Polat kooperatiflerin sadece aracı durumunda kalmamasını, üretici ve tüketici kooperatifleri arasındaki işbirliğinin geliştirilmesini ve giderek üretim dağıtım mekanizmalarının kurulmasını istedi.

Daha sonra Orhan Erçelik Türk-İş bünyesinde merkezi olarak kurulması düşünülen kooperatifler projesi hakkında bilgi verdi.

Geçtiğimiz yıl kurulan Yol-Koop'un Türkiye çapında örgütlü olduğu ve 120 bin üyeye hizmet götürdüğü bildiriliyor.

Temel malların...

(Baştarafı 3. sayfada)

Öte yandan ülke sanayisini oldukça etkileyen motorin ve fuel-oil üretimleri bu dönemde sıra ile 47.4 ve yüzde 16.5 artış göstermiş ayrıca yine aynı dönemde kamu sektörü linyit üretimi yüzde 31 artmıştır.

Değerlendirmede, üretimleri olumsuz yönde etkileyen motorin ve fuel-oil sıkıntısının tamamen, kömür sıkıntısının kısmen ortadan kalktığı belirtildi.

Yetkililer, "Bütün bu hususlar önümüzdeki aylarda üretimlerin artacağını gösteren işaretlerdir. Bu suretle 1980 yılının ilk dört ayında görülen üretim düşüklüğünün ortadan kalkacağı hakkındaki görüşler kuvvet kazanmaktadır" dediler.

Akova...

(Baştarafı 1. sayfada)

çağırdı. Hükümetin kamu kesimindeki sözleşme görüşmelerinde müdahaleci ve işçi haklarını geriye götürmeye yönelik bir tutum takındığını, bu nedenle Türk-İş'in Koordinasyon Kurulundan çekildiklerini açıklayan Akova, "Sözleşmenin temel felsefesine ters düşen bu duruma Türk işçileri ve sendikaları itibar etmeyeceklerdir" dedi.

Akova, Türkiye'de mezhep çatışmalarının körüklenmesi konusundaki bir soru üzerine "Türkiye bir bütündür. Bu bütünü parçalamaya çalışan güçler amaçlarına ulaşamayacaktır. Bugün her zamankinden daha fazla birlik ve beraberliğe ihtiyaç vardır. Sendikalarımız bu konuda üzerine düşeni yapacaktır" diye cevapladı. Yönetim Kurulunun toplantısının sonuçlanmasından sonra grev konusunda basına bir açıklama yapılacağı bildirildi.

EMEKLİ DEMİRYOLU İŞÇİLERİ

Öte yandan Yönetim Kurulu toplantısı sırasında DYF-İş binası önünde toplanan emekli demiryolu işçileri kıdem tazminatlarının biran önce ödenmesini istediler.

Kilise karanlık, papaz sağır

(Baştarafı 1. sayfada)

"Camiye molotof kokteyli atan ajanı yakaladık" diyor. Bravo! Asın şu provokatörü, Çorum derhal sulh ve sükuna kavuşur. Arkasından ne çıkacağını bilmiyoruz ama, bu büyük olayı bir akıl hastasına yıkıp işin içinden sıyrılmaya kalkışırlarsa şaşmamalıyız.

Suçlu MHP'dir. Biricik gerçek güvence MHP'nin yakasına yapışmaktır. Hiç bir gevezelik halkı tatmin edemez. Hem de Alevisiyle, Sünnisiyle bütün halkı kastederek söylüyoruz bunu. Huzur ve güven duygusu yaratmak isteyen kişi, MHP'nin rolünü açıkça belirtmeli ve ona uygun davranışa geçmelidir. Bu yapıldığı anda göçler duracaktır. Herkes tekrar el ele, gönülgönüle vermeye başlayacaktır.

Ancak, şu anda bu temel önlemin yanında iktidarın derhal yapması gereken başka işler de vardır. Bir kere iş güvenliği kesinlikle sağlanmalıdır. Hem gidiş-gelişlerde, hem de işyerlerinde etkili önlemler alınmalıdır.

Tanıkların can güvenliğinin sağlanacağı konusunda kesin güvence verilmelidir. Yakınlarını yitiren, yaralanan, evleri, işyerleri yağmalanıp yıkılan yurttaşlara tazminat ödeneceği açıklanmalı ve ödenmeye başlanmalıdır. Hasat mevsimi gelmiştir. Halkın tarlasına güvenlik içinde gitmesi sağlanmalıdır. Bu kadarını olsun yapmayanların sözlerine kim inanır?

CHP' de

(Baştarafı 1. savfada)

rüşme açılması kararlaştırılmıştı.

İlk gün uzun bir konuşma yapan Genel Başkan, partisinin hükümet döneminde başarılı olduğunu, ancak "dış güçler", "parti içi muhalefet" ve "parti dışı örgütler" yüzünden partinin zayıf düştüğünü savunuyordu.

Üstü kapalı bir biçimde Ecevit, sahte solun CHP içindeki faaliyetlerini eleştiriyordu. Ama buna karşılık Ecevit, eleştirdiği "cepheleşmeyi" körükleyen mihraklardan biri olan "parti dışı örgütleri" yönlendiren Rusya'ya karşı tavır almıyordu. Hatta daha ileri giderek Afganistan'ı tamamen gözardı ediyor, hâlâ barış ve detantı övüyor ve kendisinin detanta Carter ve Schmidt'ten daha fazla katkıda bulunduğunu savunuyordu.

Ecevit'in bu tutarsızlığı, CHP Genel Yönetiminin gözünün hâlâ açılmadığını, Türkiye'ye yönelen esas tehdidi görmediğini ortaya koyuyordu.

MUHALEFETİN TUTUMU

Ecevit ve taraftarlarının eleştirdiği muhalefet ne yapıyor?

Sol kanat adına söz alan Ordu Milletvekili Ertuğrul Günay, Şili'den örnek gösteriyor, Allende'nin Şili'de silahlı sol ile işbirliği yapmaya yanaşmadığı için devrildiğini ileri sürüyordu. Günay'ın bu örneği vererek Ecevit'i uyardığı ve sahte solla işbirliği yapılmasını istediği açıktı.

Diğer bir muhalefet lideri olan Deniz Baykal ise bu konuda yumuşak bir konuşma ile daha çok sosyolojik tahlillere girişiyordu. Baykal, bir "üniversite hocasının" muğlak üslubu ile konuşarak sonuçta Günay'la aynı çizgiye varıyordu.

Bu konuşma, Baykal'ın Genel Başkanlığa hazırlandığı için açık tutum almadığı ve toparlayıcı olmaya çalıştığı şeklinde yorumlanıyordu.

TOPUZ ÇEKİNİYOR

Ecevit ve Genel Merkezciler konuşmalarında Baykal ve "sol kanadı" fazla karşılarına almıyorlar, esas olarak Topuz'a yükleniyorlardı. Çünkü Ecevit'e göre, gerek örgütteki gerekse CHP grubundaki gücü nedeniyle parti içi muhalefet gruplarından en tehlikelisi Topuz'du. Topuz grubu Ecevit'in AP'yi başdüşman görme ve iki parti arasında gerginliği artırma siyasetine karşı çıkıyor, bugünkü koşullarda Türkiye'de bir siyasi yumuşamanın zorunlu olduğunu savunuyordu.

Ancak önyargılardan çekindikleri için görüşlerini açıkça söyleyemiyorlar. Ve Genel Merkeze yönelttikleri eleştiriler esas olarak parti içi sorunlarla sınırlı kalıyordu.

TOPUZ'UN CEVABI

Bu yüzden Topuz önceki gün grupta yaptığı konuşmada esas olarak "başarısızlıkların sorumlusunun Ecevit olduğunu" vurgulamakla ve Erbakan'a Başbakan olmak fikrinin kendilerinden çıktığı yolundaki iddiaları cevaplamakla yetindi. Buna karşılık açık bir siyasi platform koyarak Ecevit'in çeşitli konulardaki görüşlerine cevap verip, önerilerini açıklamadı.

TASFİYE

Ecevit ve onu destekleyen bazı parlamenterlerin konuşmaları CHP'de başlayacak büyük bir tasfiyenin haberciliğini yapıyordu.

Ecevit 1981'deki seçimlerden önce bu sonbaharda yapılacak kurultayda muhalefeti tamamen temizlemeyi düşünüyor. Ancak açık tutumu ve siyasetleri olmadığı için İstanbul örneğinde görüldüğü gibi parti içi mücadeleyi kazanabilmek için, yeni atadığı yönetim aracılığıyla eleştirdiği "parti dışı örgütlerden" çok sayıda insanın CHP'ye üye yapılmasına karşı çıkmıyor.

Parti içi meselelerde sert bir tutum alan Topuz, Genel Merkezin tasfiyeye niyetlendiğini, ancak bunu başaramayacağını söyledi. Topuz konuşmasında "Artık Sayın Genel Başkana güvenmiyorum" diyordu.

Topuz grubundan bir parlamenter ise, "çok geç kaldık, bunu geçen kurultayda söylememiz lazımdı" diye konuştu.

CHP grubundaki genel görüşme partinin siyasetleri bakımından beklenen toparlanma yolunda pek bir şey getiremezken, parti içi mücadelenin önümüzdeki günlerde daha da kızışarak kurultaya kadar süreceğini ortaya koydu.

Üç yurttaşı...

(Baştarafı 1. sayfada)

önce Güvelioğlu köyü ile Ziyanlı köyü yakınlarında hayvanlarını otlatırken bir dağ eteğinde küp içerisinde antika altın bulduğu yolunda Yakapınar Karakoluna ihbar yapıldı. İhbar üzerine jandarma Mustafa Olcay'ı gözaltına aldıktan sonra olaya adı karıştığı öne sürülen Ali Olcay ve Mehmet Kodak da gözaltına alındılar. Ancak bu süre içinde, bulunduğu öne sürülen küp dolu altın ortaya çıkmadı.

3 YURTTAŞ DURUŞMADAN SONRA HAYATLARINI YİTİRDİLER

Gözaltına alınan 3 yurttaş önceki gün Adana Adliyesindeki duruşmadan çıktıktan sonra Yakapınar Jandarma Karakoluna götürüldüler. 3 sanığın karakola götürülmesinden sonra yakınları ikisinin karakolda, diğerinin de hastaneye getirilirken yolda öldüğünü belirttiler.

HÜKÜMET TABİBİ "SAĞLAM' RAPORU VERMİŞ

Hayatlarını kaybeden 3 yurttaşın yakınları dün savcılığa verdikleri dilekçelerinde ölenlerin 15 gün süreyle karakolda devamlı surette dövüldüğünü ve karakol bahçesinde bulunan havuza sık sık sokulduklarını belirttiler. Yurttaşların yakınları, ismini bilmedikleri bir hükümet tabibinin de 3 kişiye sağlam raporu verdiğini söyleyerek Jandarma Karakolu yetkilileri ve doktordan şikayetçi olduklarını söylediler.

İLGİLİLERİN AÇIKLAMASI

İlgililer, önceki gün ölen 3 kişinin cesetlerinden parçalar alınarak Adli Tıbba gönderileceğini, buradan gelecek rapora göre 3 yurttaşın ölüm nedeninin belirleneceğini söylediler.

OLAY PROTESTO EDİLDİ

Olayın çevrede duyulması üzerine öldürülen yurttaşların yakınlarından oluşan bir halk topluluğu Yakapınar Karakolunun önüne gelerek aleyhte gösterilerde bulundular.

KARAKOL PERSONELİ DEĞİŞTİRİLDİ

Bu arada olay üzerine Yakapınar Karakolunda görevli bir assubay başçavuş ile 13 er karakoldan alınarak başka yerlerde görevlendirildiler. Karakola yeni bir kadro verildi. Adana Valisi A. Metin Dirimtekin ise olayla ilgili bir açıklama yapmadı.

İşsizlik...

(Baştarafı 1. sayfada)

ve sağlıksız şehirleşmenin getirdiği işsizler de eklenirse istihdam sorununun zaten kritik bir dönem yaşayan toplumumuzu daha da huzursuz kıldığını söylediler.

Devlet Arşivinde işsizlikle ilgili istatistiklerde kavramlar ve tarifler değişik ve karışık olduğu için rakamların bazen gerçekleri yansıtmadığı bir gerçektir. Ancak gerçek olan Türkiye'de işsizlik meselesinin OECD ülkelerine kıyasla ciddi ve endişe verici bir boyut kazandığıdır.

ADRES DEĞİŞİKLİĞİ

ADRES DEĞİŞİKLİĞİ

Bahçelievler Marmara Cad. 31/1'de bulunan TİKP Bakırköy İlçesi 01.07.1980 tarihinden itibaren bu adresten ayrılmıştır. Duyurulur.

TİKP Bakırköy İlçe Yönetim Kurulu

Enerji-İş, İETT' nin 4 işyerinde yetki aldı

İSTANBUL (ÖZEL)

TÜRK-İş'e bağlı BİF Federasyonu üyesi Enerji-İş Sendikası Genel Başkanı Selahattin Saraçoğlu İETT'de Elektrik, Gaz, Müşteriler ve Müstakil Müdürlükler işyerlerinde toplusözleşme yapma yetkisinin, Bölge Çalışma Müdürlüğünden sonra İstanbul İş Mahkemeleri tarafından da kendi sendikalarına verildiğini açıkladı.

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasının yetki itirazında bulunması nedeniyle bu işyerlerinde işçilerin toplusözleşme yapmalarının engellendiğini belirten Saraçoğlu İETT işyerlerinde Genel-İş'in toplusözleşme yetkisini aldığı şeklindeki haberlerin asılsız olduğunu söyledi.

Vekaleten ve idareten

(Baştarafı 5. Sayfada)

uzatmıyor. Bu yüzden göç yüklediği kamyonu kaçırılan, yakılan var.

Sık sık, "Burada devlet yok" sözünü duyuyorsunuz. Aslında devlet var. İşleri vekaleten yürütüyor. Ama halka vekaleten değil, eşkiyaya vekaleten.

CHP'ye gelince, onların vatandaşla ilgisi ise "idareten". Dostlar alışverişte görsün diye. Bir CHP heyeti gelmiş, gitmiş,. Vatandaş bunu radyodan öğrenebilmiş, gören yok. TV de CHP Grubunda Çorum olaylarının tartışmasını izleyenler, "Burada kaldıklarından daha uzun kunuşuyorlar" diyorlar. CHP İl Başkanı olaylar başlamadan önce Valiliğe ikazlarda bulunmuş, elebaşı isimleri vermiş. Valilik ilgilenmemiş. Bu, bilinen bir şey. Peki ya CHP Genel Merkezi? Onlar niçin bu ihbarları değerlendirerek bütün Türkiye'ye açıklamamışlar. Böyle yapsalar belki de Çorum'da olay çıkmaz, ya da en azından bu boyuta ulaşmazdı.

Bunlar, ilk bakışta hemen görülen olumsuzluklar.

Ama Çorum'da alttan alta gelişen, olumlu ve gelecek vadeden şeyler de var. Halk olayların sıcaklığından kurtulup kendini toparladıkça katillerden hesap sorulması için girişimlerde bulunmaya başlıyor. Sahte Alevi-Sünni ayrımının gelecekte yaratacağı yeni tahribatları önlemeye çalışıyor. Göçü önlemek, tertiplere katılmamak için herkes birbirini uyarıyor.

Çorum yaralarını sarıp bir daha böyle büyük bir acıyla karşılaşmayacaksa bu olumlu eğilimin gelişmesi sayesinde bunu başaracak.

Fatsa'da...

(Baştarafı 1. savfada)

FATSA'YLA HABERLEŞME KESİLDİ

Öte yandan operasyon sırasında Fatsa'nın bütün telefon bağlantıları operasyon yetkililerinin emriyle kesildi. Sadece basın ile İl Jandarma Alay Komutanlığı arasında telefon görüşmesine izin verildi. Ancak İl Jandarma Alay Komutanlığı operasyonla ilgili son durumu öğrenmek üzere gazetemizin yönelttiği soruları cevaplamadı.

«Biz grev...

(Baştarafı 3. sayfada)

le dayanışma içinde olduklarını belirterek, "Biz grev kırıcılığı yapmayız" dediler.

Grevden önce serum şişelerinin parasını ödediğini öne süren Eczacıbaşı firması fabrikaya yeniden 20 civarında kamyon gönderdi. Ayrıca fabrikanın çevresine ve yollara çok sayıda jandarma ve polis yığdı. Fakat işçilerin kamyon şoförlerine grev mücadelelerini anlatarak, kendilerini desteklemeleri ve mal çıkartmamalarını söylemeleri üzerine, şoförler "Biz buranın grevde olduğunu bilmiyorduk. Sizin grevinizi kırmayız" diyerek geri döndüler.

Topkapı Şişe Cam Fabrikası işçileri mal çıkartma girişiminin bir tertip olduğunu belirterek, işverenin bu yolla işçi ile askeri karşı karşıya getirmeye çalıştığını söylediler

«Olimpiyatlara...

(Baştarafı 3. sayfada)

Bu arada Olimpiyatları boykot eden ülkelerin Moskova'daki diplomatlarına olimpiyatların açılış töreninde hazır bulunmaları, karşılaşmaları izlemeleri talimatı verildi. Bazı Batılı ülkeler ise Olimpiyatlar süresinde Moskova'daki büyükelçilerini tatil gerekçesiyle geri çektiler.

Rusya'nın bu hareketlerden çok rahatsız olduğu ve boykotçu ülkelerin temsilcilerinden görüştüklerine, bu tutumdan ötürü yakındıkları bildiriliyor.

«Müfettişler...

(Baştarafı 3. sayfada)

oynayacak.

Orhan Kemal'in romanından Erkan Yücel'in sahneye uyarladığı oyun Ankara'da kapalı gişe oynamış ve Milliyet Sanat Dergisi, Yankı dergisi, Cumhuriyet, Demokrat ve gazetemiz tarafından yılın sanat olayı olarak değerlendirilmişti.

Müfettişler Müfettişi bugün ve yarın saat 16.00'da ve 19.00 da Harbiye Şehir Tiyatrosunda sahneye konulacak.

Erkan Yücel ve Fuat Çiğiltepe'nin rol aldıkları oyun büyük ilgi görüyor. Biletler Harbiye Şehir Tiyatrosu gişesinden ve Mem-Der İstanbul Şubesinden temin ediliyor.

Demirel...

(Baştarafı 1. sayfada)

mi?" sorusuna "Haber uydurmadır. Size günlerdir Çorum'la ilgilendiğimi söylüyorum. Çorum'u nereye bırakacağız. Neden bırakacağız. Türkiye'nin neresinde hadise varsa orayla uğraşmak bizim görevimiz, onu söyleyen karnından konuşmuş" cevabını verdi.

Demirel, hassas bölgeler toplantısında güvenlik önlemlerinin alınacağı yerler arasında sağ militanların etkin oldukla yerler sayılmıyor nedenini açıklar mısınız?" şeklindeki sorumuza ise şu karşılığı verdi: "Cinayet işleniyorsa, rahatsızlık meydana getiriliyorsa kimsenin cinayet işlemeye rahatsızlık meydana getirmeye imtiyazı yoktur. Kanun nizam hakimiyetinden bahsediyoruz. Kanunlar kimseyi ayırmamıştır. Türkiye'nin neresinde rahatsızlık varsa orasına eğilmişizdir. Biz hükümeti devraldığımızda rahatsızlık olan ilçelerin sayısı 54 idi. Şimdi 15'e inmiştir. Heryerde huzur ve sükunu sağlayacağız. Artık bozgunculuğun karşısında mı olacağız, yoksa yanında mı? Oraya gelmişizdir."

KAYIP — TİKP Bakırköy İlçesi karar defteri ve cemiyet aza defteri kaybolmuştur. Hükümsüzdür.

TİKP Bakırköy İlçe Yönetim Kurulu

MHP'liler...

(Baştarafı 1. sayfada)

leri heyetinin içinde yer almıştı.

Öte yandan, Çorum'da MHP katliamı sırasında ölenlerin sayısı dün bulunan cesetlerle ve yaralı bir belediye işçisinin ölmesiyle 27'ye yükseldi.

Kuruköprü mevkiindeki tarlalarda iki yeni ceset bulundu. Cesetlerin kimliği henüz belirlenemedi. Bu arada, MHP'lilerin belediyedeki saldırıları sırasında ağır yaralanan temizlik işçisi Nurettin Baydemir de hastanede öldü. Aynı olaylarda üç belediye işçisi daha ölmüştü. Cinayet sanıkları olarak da MHP'li şöfor Ali Rıza belirlenmişti.

Olaylar sırasında kaçırıldığı bildirilen altmışbeş yaşlarındaki Hüseyin Kalpakçı'nın cesedi de önceki gün bulundu. Karısı Sultan Kalpakçı kocasını kaçıran saldırganları askere sevkedilirlerken görmüş Yakup ve Celal adlı saldırganlar yakalanmıştı.

ECEVİT: "BUGÜN HÜKÜMETİN BAŞINDA FAŞİZMİ ÜLKEYE BİR AN ÖNCE GETİRMEK İÇİN GÖZLERİ KARARMIŞ BİRİ VAR"

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit Parlamentoda düzenlediği basın toplantısında, "Bugün hükümetin başında faşizmi ülkeye bir an önce getirmek için gözleri kararmış biri var" dedi.

Ecevit bu konuda şunları söyledi: "Dün televizyonda Demirel'in Çorum olaylarını değerlendirişi karşısında utanç duydum. Anlaşılıyor ki, ya Demirel bu olayların arkasındadır, ya da açıktan mezhep kışkırtıcılığı yapmaktadır. Ben inanıyorum ki, Çorum olayları mezhep ayrımından çıkmamıştır, doğrudan doğruya siyasi bir mahiyet taşımaktadır. Bu olayların planlı programlı bir tertip olduğu ta başından belliydi."

CHP Genel Başkanı, Demirel'in bu olayların sorumlusu olan sağcı militanların kongrelerine, yıllardan beri çiçek gönderdiğini ve bir defa olsun sağcıların suç işlediğini kabul etmediğini ve her defasında bana sağcılar da suç işliyor dedirtemezsiniz dediğini kaydederek, "Demirel'in amacı Atatürk'ün kurduğu devleti işlemez hale getirmektir, CHP'yi sindirmektir. Ancak bunları yapabilirse ülkeye faşizmi getirebilir" dedi.

Basın toplantısı sırasında derileri yüzülmüş, işkence görmüş kişilerin fotoğraflarını da gösteren Ecevit, "Bu facia bir sindirme politikasının eseridir. AP ve yandaşlarının amacı Alevilerle Sünnileri birarada yaşatmamaktır. Bir diğer amaçları Sünni yurttaşlarımızı CHP'den kopartmak Alevilere göz dağı vermek ve böylece CHP'yi yok etmektir" şeklinde konuştu.

MHP'Lİ KABADAYI: "HÜKÜMETİN ÇORUM'DA SUÇU YOK"

Öte yandan MHP Grup Başkanvekili İhsan Kabadayı, "Çorum'un bu hale gelmesinde suç hükümetin değildir" dedi. Kabadayı, hükümetin her türlü tedbiri aldığını, ancak kimsenin hükümete yardımcı olmadığını söyledi.

500 meslek yüksek okulu öğrencisi Baskıları anlatan dilekçelerini Başbakana postaladılar

● Başbakan, Milli Eğitim Bakanı ve Sıkıyönetim Komutanlığına gönderilen dilekçelerde acil önlem alınması isteniyor.

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA Meslek Yüksek Okulu öğrencileri dün Kızılay Postanesine gelerek okullarında bugüne kadar gelişen olayları anlatan ve can güvenliği talep eden bir dilekçeyi Başbakan, Milli Eğitim Bakanı ve Sıkıyönetim Komutanlığına gönderdiler. Saat 11.30 sularında postaneye gelen 500 kadar öğrenci üç ayrı dilekçeyi ayrı ayrı postaladılar.

Dilekçelerinde, okuldaki saldırıları dışarıdan gelen MHP'lilerin yönettiğini belirten öğrenciler, okul idaresi ve polis ekibinin de bu saldırılara yardımcı olduğunu söylediler.

Gerekli önlemler alınırsa okulda huzur içinde öğrenimin devam edeceğini belirten öğrenciler, Sıkıyönetim Komutanlığının zaman geçirmeden okul ve çevresinde gerekli önlemleri almasını istediler.

Doktor bulunamadığı için, bir vatandaş adliyede kalp krizinden öldü

ANKARA (ÖZEL)

BİR arkadaşını ziyaret etmek için Kıraner Handa bulunan Adliyeye giden İsmet Filiz ismindeki bir yurttaş burada kalp krizi geçirdi ve Adliyede doktor bulunmadığı için öldü.

Adliye çalışanları "600'ün üstünde memur, savcı ve hakimin çalıştığı işyerinde ne revir, ne de doktor var, biz revir ve doktor talebimizi defalarca ilettiyoruz. Ancak yetkililerimiz kulak asmıyorlar. Afyon'dan arkadaşını görmek için dairemize gelen bir vatandaş doktor olmadığından gözümüzün önünde bağıra bağıra öldü. Ölen işyerimizden bir memur da olabilirdi. Yetkililere bir kere daha talebimizi söylüyoruz. Burada revir ve doktor olmalıdır" dediler.

Orman Genel Müdürlüğüne bağlı 112 işyerinde sözleşme imzalandı

İŞÇİ SERVİSİ

ORMAN Genel Müdürlüğü Türkiye Orman İşçileri Sendikası arasında 112 işyerini ve 110 bin mevsimlik işçiyi kapsayan bir toplusözleşme imzalandı. Sözleşme ile işçilerin ücretlerine birinci yıl seyyanen 215, ikinci yıl 185 lira zam yapıldı.

Jdanov, "Proletkult" akımının temsilcisi değildir

GÜN ZİLELİ

7 Temmuz Pazartesi günkü yazımızda, sanat alanında Jdanovculuğa karşı görülen eleştiri eğiliminden söz etmiş ve bunun neye hizmet ettiğini açıklamıştık. Bu yazımızda ise, Jdanov'a yöneltilen eleştirilerden en azından bir kısmının gerçeğe dayanmadığı noktası üzerinde durmak istiyoruz.

Sayın Demirtaş Ceyhun'un "20. Yüzyıl ve Edebiyat" adlı kitabında Jdanov hakkında şunlar belirtilmektedir:

"Andre Jdanov'un önderliğini yaptığı bir grup politikacı ve yazarın, Lenin'in ısrarla 'kapitalizmin bıraktığı kültürün tamamı alınmalı ve sosyalizm bu kültürle kurulmalıdır. Onun biliminin, tekniğinin, bilgisinin ve sanatının tümünü almalıyız.

Aksi taktirde sosyalist toplumu kuramayız' demesine karşın, böylesi bir proleter kültür yaratma çabasına giriştiklerini biliyoruz. Jdanovcuların 1930'lu yıllarda toplumcu gerçekçi edebiyatı, tamamen partinin kontrolüne sokmak istedikleri, bir parti edebiyatı haline dönüştürmeye çalıştıkları doğrudur. Lukacs'dan öğrendiğimize göre, o dönemlerin ünlü eleştirmeni Ussiyeviç, 'Açıklamalı edebiyat' diyor bu softa şematik edebiyata.

(...) Jdanov'un, Stalin'in güvendiği politikacılardan (parti yöneticilerinden) biri olması, bu Proletkult akımının da Stalin'e bağlanmasına yeterli bir neden midir?" (s.9)

Bu yazıda, sosyalist toplumu kurma mücadelesinde, geçmiş burjuva toplumunun kültür ve sanatını almaktan söz eden Lenin'in, hiç de Sayın Ceyhun'la aynı anlayışta olmadığı noktası üzerinde durmayacağız. Buna belki başka bir yazıda değiniriz. Yine bu yazıda Stalin ile Jdanov'u birbirinden yapay olarak ayırma çabalarının üzerinde de durmayacağız. Belki bu da başka bir yazı konusu olabilir. Biz sadece, Jdanov'un Proletkult taraftarı olduğu suçlamasına karşı birkaç söz söylemek istiyoruz.

Proletkult cereyanı, Sovyetler Birliği'nde devrimin ilk yıllarında ortaya çıkmış "sol" bir sanat akımıdır. Her devrimde işi aşırıya götüren bu tür "sol" unsurlar çıkmıştır. Önderleri 1909'da partiden çıkarılmış Mach'çı filozof Aleksandr Bogdanov, yazar Pletniev, ozan Gerasimov ve Aleksandrovski olan "Proletkult"cular, sürekli partinin dışında kalmayı, bağımsız hareket etmeyi savunuyorlardı. Bu akımın en önemli özelliği, geçmiş bütün sanat ve kültür mirasını toptan reddetmek, burjuva sanat ve kültürü diye karalayarak çöp tenekesine atmaya kalkmaktır. Bu akımın temsilcileri, geçmişle her türlü ilişkisini kopartmış "yepyeni" bir proleter kültür ve sanatı yaratacaklarını iddia ediyorlardı. Onlar adeta laboratuvarda bir "proleter kültürü" yaratacaklarını düşünüyorlardı. Bu akıma en başta Lenin karşı çıktı ve proletaryanın geçmişte ilerici olan her şeyin mirasçısı olduğunu belirtti. Lenin, proletaryanın, burjuva demokratik kültür ve sanatının da mirasçısı olduğunu söyleyerek, Proletkult akımını mahkum etti. Ve bu andan sonra da bu akım hızla söndü, bir daha da hayat bulamadı.

Peki Bolşevik Partisinde uzun yıllar Propaganda Bürosunun sorumluluğunu yapmış olan Jdanov, Proletkult akımının temsilcisi miydi, böyle bir akım mı yaratmaya çalışmıştı? Hayır, Sayın Demirtaş Ceyhun'un bu iddiası gerçeğe dayanmamaktadır. Eğer Sayın Ceyhun, Jdanov hakkında ciddi bir araştırma yapsaydı, hiç olmazsa Jdanov'un Bora Yayınlarının çıkardığı "Edebiyat, Müzik ve Felsefe üzerine" adlı kitabını okusaydı, böyle bir yanlışa düşmezdi.

Jdanov'un geçmişin mirasına sıkı sıkıya sarıldığını ve Proletkult akımını reddettiğini göstermesi açısından, Jdanov'un bu kitabından bazı alıntılar yapmak istiyoruz.

Jdanov edebiyatçılara şöyle sesleniyor:

"Proletarya, maddi ve manevi kültürün diğer alanlarında olduğu gibi edebiyat alanında da, dünya edebiyat hazinesinde iyi olan her şeyin mirasçısıdır. Burjuvazi edebiyat mirasını har vurup harman savurmuştur; bize düşen bu mirası toparlamak, incelemek ve eleştirici bir biçimde özümleyerek daha ileri gitmektir." (S. 20)

Yoz sanat türlerini eleştirdiği yazısında ise şunları belirtiyor:

"Leninizmin, on dokuzuncu yüzyılın Rus devrimci demokratlarının en iyi geleneklerini bağrında topladığını ve Sovyet kültürümüzün, eleştirici bir gözle özümlenmiş olan geçmişin kültür mirasından kaynaklandığını ve beslendiğini biliyoruz.

"Lenin ve Stalin'in ağzından Partimiz, Belinski, Dobrolyubov, Çernişevski, Saltikov-Şçedrin ve Plehanov gibi büyük Rus devrimci demokrat yazar ve eleştirmenlerin edebiyat alanlarındaki büyük önemlerini defalarca belirtmiştir." (S. 44-45)

Jdanov Sovyet Müzik İşçileri Konferansında yaptığı konuşmada ise şunları söylüyor:

"Biçimci okulu destekleyenlerin klasik müzik geleneklerini sürdürdükleri ve geliştirdikleri konusunda hiç bir belirti yoktur... Klasik müziğin belirleyici özellikleri, gerçekçi olması, parlak sanat biçimlerini derin bir içerikle birleştirebilme yeteneği ve en yüksek teknik gelişmeleri basitlik ve anlaşılabilirlikle kaynaştırabilmesidir. Biçimcilik ve kaba natüralizm genel olarak klasik müziğe, özel olarak da Rus klasik müziğine yabancıdır... Kendi yaratıcı güçlerinin gelişmesinin temeli olarak, eserlerinde halkın duygularını ve karakterini yansıtabilme yeteneğini gören Glinka, Çaykovski, Rimski-Korsakof, Dargomijski ve Mussorgski'den ne kadar farklılar!" (S. 74-75)

Jdanov devamla Sovyet müzik işçilerine şunları söylemektedir:

"Toprakağası Glinka'nın, devlet memuru Serov'un ve aristokrat Stasov'un sizlerden daha demokrat olduklarını belirtmek gerekir." (S. 77)

Görüldüğü gibi Jdanov'un fikirlerinin Proletkult akımı ile hiç bir ilişkisi yoktur. Peki, böyle olduğu halde Sayın Ceyhun neden ciddi bir araştırmaya dayanmayan bu suçlamayı yöneltebilmiştir? Sanırız, sayın yazar, hoşuna gitmeyen herkesi Proletkult akımı içinde görmektedir. Ve "Jdanovculuğa", "Proletkult akımına" eleştiri adı altında ok, esasında aşağıdaki sözleri söyleyen Lenin'e gönderilmektedir.

"Hem toplumda yaşayıp hem de ondan bağımsız olmak mümkün değildir. Burjuva yazarının, sanatçısının ya da aktörünün özgürlüğü, yalnızca, maskelenmiş (belki de iki yüzlü bir biçimde maskelenmiş) bir bağımlılıktır; parababalarına, rüşvete, harçlıklara olan bir bağımlılıktır." (Lenin)

"Kahrolsun kendilerini üstün insanlar sanan yazarlar! Kahrolsun tarafsız yazarlar! Edebiyat, proletaryanın genel davasının ayrılmaz bir parçası olmalıdır." (Lenin)

İsveç'te yaşayan 60 kuşağı ozanlarından

ÖZKAN MERT:

"60 kuşağının ortaya koyduğu ilkelerden biri de emperyalizme karşı olmaktır"

Erol Sever (Stockholm)

Özkan Mert (solda) Erol Sever'le görüşürken

● Özkan Mert, halkımızın ABD emperyalizmine karşı mücadelesinin yükseldiği 60'lı yıllarda genç ozanların da soluklandığını, bu mücadeleye dizeleri ve eylemleriyle katıldıklarını gördük. Şiirimize "60 Kuşağı" adıyla geçen bu genç ozanlar devrimci mücadelenin içinde yazıyor, seslerini duyuruyorlardı. O yıllarda toplantılarda, alanlarda şiirlerinizi dinleyenler arasında ben de vardım. Bu kuşağa damgasını vuran bir ozan olarak 60 Kuşağı üzerine bize bilgi verebilir misin?

— 60 kuşağının ortaya çıkış tarihi 27 Mayıs Devrimi olarak almak yerinde olur. Bu tarih aynı zamanda TİP'ın kuruluşunun, sol Yayınların ortaya çıkışının, Nazım Hikmet'in eserlerinin basılmaya başlamasının da tarihidir. Ben ilk şiirlerimi yayımlamaya başladığımda, o sıralar yeni kurulan TİP'in üyesi on altı yaşında bir delikanlıydım. Biz İzmir'de Evrim dergisini çıkarırken, bizimle aynı yaşlarda olan 44'lü genç ozanlar Ankara'da Devinim dergisini çıkarmaya başlamışlardı. Daha sonra aramızda ilişki kurulmaya başladı. Alan dergisinde birlikte yazmaya başladık. Birbirlerinden bağımsız olarak yazmaya başlayan bu genç ozanları birlikte yazmaya iten nedenler nelerdi? Aynı yaşlarda oluşumuz, TİP çevresinde bulunuşumuz, İkinci Yeni şiirine karşı kaynağını, yaşamdan, devrimci mücadeleden alan bir şiir yaratma gibi eğilimler ilk ortak noktalarımız sayılabilir.

● 60 Kuşağının "devrimci" şiir yaratma savaşında amacına ulaştığı söylenebilir mi?

— Amaca ulaşmak... Bilmiyorum, edebiyat alanında amaca ulaşmak diye bir kavram var mı? Hangi kuşağın amacına ulaştığı söylenebilir. Devrimci edebiyat durmadan gelişmekte ve kendine yeni biçimler aramakta. Bunun sonu yok. Devamlı arayış ve gelişim, daha iyiye, daha doğruya ulaşım savaşı. Halk ile bütünleşmenin bir sonu yok. Bence kuşakların kendi dönemleri içinde devrimci mücadeleye ve edebiyata katkılarından söz edilebilir ancak.

● Çoğu kez "60 kuşağının Gerilla Hareketi" diye anılan, 1968 yılında ANT dergisindeki açık oturumda ortaya koyduğunuz ilkeler gerçekleşti mi? "Devrimci Şairler Savaş Açıyor" sloganı altında yaptığınız açık oturumda, İsmet Özel Süreyya Berfe, Ataol Behramoğlu ve sen vardın. Bildiğim kadarıyla bu ozanlar 60 kuşağını, kendilerini savunmuyorlar. Sanıyorum gerek şiir olarak, gerekse politik olarak ayrı yerlerdesiniz.

"60 kuşağı şiiri politize etmiştir"

— Önce 60 kuşağı görevini yapıp yapmadığını yanıtlamakla başlayalım. 60 kuşağı görevini yapmıştır. Bunu görmek güç değil. Her şeyden önce 60 kuşağı, İkinci Yeni'nin sürdürdüğü yaşamdan kopuk, bireysel şiir akımını bir daha belini doğrultamayacak bir şekilde yere vurmuştur. Bu ozanların önemli bir bölümü bizim ortaya koyduğumuz ölçülerle şiir yazmaktadırlar. Zaten yaşam, devrimci mücadelenin ulaştığı düzey bunu zorunlu kılmaktadır. Bizim yaptığımız yalnızca ilk darbeyi vurmak ve suyun ağzını tıkayan taş parçalarını ayıklamak olmuştur. Böylece su gittikçe gürleşerek akmaya başlamıştır. Ayrıca şunu da belirtmekte yarar var. Eğer bu taşlar ayıklanmasaydı, 70 kuşağı uzun bir süre İkinci Yeni amcalarının ardından gidecekti. Bundan başka bir şiir akımı, beslendiği, temsil ettiği sınıf ortadan kalkmadıkça tam olarak yok edilemez. Önemli olan devrimci edebiyat, sanat ve kültürün egemenliğini kurmaktır. Şu andaki görevimiz budur. 60 kuşağı şiiri politize etmiştir. Meyhanelerden fildişi kulelerden çıkarıp sokağa dökmüştür. Bizim kuşak militan bir kuşaktı. Ozanlarının tümü militan olan başka bir şiir kuşağı var mıdır Türk edebiyatında, bilmiyorum? Bu açıdan bakıldığında 60 kuşağı şiiri kitlelere taşımada önemli adımlar atmıştır. Biz kendimiz o kitlelerin içinden geliyoruz. Kitlelerin mücadelesi ile kendi yaşamımızı birbirinden hiç ayırmadık. Kitlelerin resimlerine bakarak yazmadık şiirlerimizi. "Diren, ey kalbim" dediysek, direndik kitlelerle birlikte.

● 60 kuşağı üzerine korkunç bir sessizlik var bugün edebiyatımızda.

— Evet, doğru dürüst bir analizini yapan yok. Şunu da unutmamak gerekir. 12 Mart faşizmi sonrasında politik alanda bir dizi saflaşmalar oldu. Bunun edebiyat alanına yansımaması düşünülemezdi. İsmet Özel saf değiştirdi. O İsmet Özel ki, bir dönemin en güzel dizeleri ağzından akıyordu. Süreyya Berfe'nin nerede olduğunu bilmiyorum. Ataol Behramoğlu çıkardıkları bir dergide belli bir politik akımın sözcülüğünü yapıyor. 60 kuşağı ozanlarının, bugün değişik politik konumlarda bulunuşu, 60 kuşağı olayını savunmamalarının nedenlerinden biri olabilir.

● Özkan Mert, bugün on-on iki yıl önce ANT dergisinde yaptığınız açık oturumda söylenenleri, 60 kuşağı olayını nasıl yorumluyorsun? Eleştirin, özeleştirin var mı?

— Temelde yaptıklarımız doğrudur. O gün söylediklerime bugün de imzamı atarım. "Halkın mücadelesinden, yaşamdan soluklanan bir şiir..." demiştik. Belki, bu tanıma tam olarak sokamayacağımız ozanlara karşı eleştirimiz biraz sert oldu. Bunu söylerken şiirlerine karşı sevgim, kişiliklerine karşı saygım olan Cemal Süreya ile Turgut Uyar'ı kastediyorum. Bu ozanlar gerçek şiir ustalarıdır. En azından demokrat bir çizgiyi sürdürdüklerinden de saygıya layıklardır. Kuşkusuz tüm bunlar, benim o açık oturumda olsun, yaptığımız toplantılarda olsun söylediğim şiirin, bu ozanlara karşı savunulmasını engelleyemez. Bir benzetme ile açıklamam gerekirse, biçim bir tüfek, mermileri işe içeriktir. Bir tüfeğe, o tüfeğin en uzun mesafeye atabileceği mermi gereklidir. Bir tüfekle tabanca mermisini atamazsınız. O usta tüfeklere, gerçek mermileri doldurmanın zamanı gelmedi mi daha?

● Devrimci bir ozan için konu seçimi var mıdır?

— Yoktur. Önemli olan dünya görüşümüz ve ozanlığımızdır. Bir ozan başkaldırıdan, devrimden söz ettiği için mutlaka devrim ozanı olacaktır diye bir doğru yoktur. Yaşam bir bütündür. Devrim de, sevi de, acılarımız, tutkularımız da bir bütündür. Bunları birbirinden ayıramayız. Önemli olan insanı, eşyayı, dünyayı algılama biçimimiz, neyi ne şekilde ortaya koyduğumuz, nasıl gördüğümüzdür.

"Asım Bezirci gerçeği ters yüz ediyor"

● Asım Bezirci "On Şair, On Şiir" adlı kitabında 60 kuşağı üzerine şunları yazıyor: "Gerçekten yeni ve tutarlı bir kuşak mıdır bu? Yaş ortaklığı sayılmazsa, bu soruya "evet" demek zordur. Çünkü 60 kuşağı, çoğunlukla İkinci Yeni'nin uzantısı gibidir. Ayrı bir kuşak olma bilincini, çabasını, gücünü gösteren az kimse vardır içinde. İşte Behramoğlu bunlardan biridir."

— Ne kadar ilginç. EDEBİYAT CEPHESİ'nin 12. sayısında Lel N. Strastov bile karşı çıkıyor Bezirci'nin bu düşüncesine. Asım Bezirci ki, 60 kuşağını yakından tanır. Biraz önce 60 kuşağının yaptıklarını anlattım. Söylediklerimi, Bezirci'nin söyledikleri ile karşılaştır, aradaki farkı göreceksin. İnsan neredeyse Bezirci'nin 60 kuşağını hiç tanımadığını sanacak. Bu kadar yanlışlık, vurdumduymazlık olur mu? Sen en azından yirmi ad sayılabilecek 60 kuşağı ozanlarını bir çırpıda at, bir ozanı bu kuşağın tek temsilcisi olarak göster. 60 kuşağının en azından yirmi ad sayılabilecek bu ozanlarının hepsi de, bugün Türk edebiyatında ağırlıklarını duyuran yetenekli ozanlardır. Bezirci bunu da bilir elbet. İkinci Yeniye saldıran, savaş açan sanki 60 kuşağı değil. 60 kuşağı, İkinci Yeni'ye savaş açarak mı, bir uzantısı oluyor İkinci Yeni'nin, Bunu böyle göstermek için gerçeği ters-yüzetmek gerekir. Bezirci'nin de yaptığı budur. Ataol'un buna karşı çıkmasını beklerdim.

● ANT dergisindeki açık oturumda, Behramoğlu "Yapacağımız toplu bir çıkışla, bizden sonra yazmaya başlayacak genç kuşakları etkilemek, onları zararlı etkilerden arındırmak istiyoruz" diyordu. Behramoğlu bugün yazı ve şiirleriyle halkımızın mücadelesinin karşısında yer almıyor mu?

— .... "Zararlı etkiler" denilirken, Bezirci'nin bizi uzantısı saydığı İkinci Yeni'nin ve daha gerilere uzanan "kupkuru bir toplumcu" çizgi sürdüren ozanların zararlı etkilerinden sözediliyordu. Behramoğlu'nun sözünü ettiğin zararlı etkilerine gelince, bu konuda yargıya varacak ben değilim. Okurdur, halktır. Hepimiz yazdıklarımız ve yaptıklarımızla okurun, halkın önündeyiz. Bırakılım onlar karar versin.

"Hangi ülkede olursa olsun devrimin başlıca gücü halktır"

● 60 kuşağı ABD emperyalizmine, işbirlikçilerine ve gericiliğe karşı şiirleriyle ve halkın içinde yer alarak mücadele verdi. Bugün dünyamız yeni bir altüst oluş içinde. ABD emperyalizminin gerilediğini, onun yerini Sovyet sosyal-emperyalizminin aldığını görüyoruz. Sizlerin edebiyat alanında başlattığınız emperyalizme karşı mücadele bugün genç kuşaklarca sürdürülüyor mu? 60 kuşağı bu alanda nasıl bir miras bıraktı?

— Evet dünyamız bugün yeni bir altüst içinde. Sanatçı bu gelişimi çok yakından izlemek zorundadır. Ama edebiyat ile politika her ne kadar birbirinden ayrılmazsa da, gene de iki ayrı şeydir. Bu bütünün içindeki farklılığa dikkat etmek gerekir. Edebiyatla devrim yapılamayacağını biliyoruz. Fakat edebiyat devrimin kültürel ve psikolojik ön koşullarını hazırlar, birikim yaratır. Devrimcinin ideoloji ile birlikte kültürel olarak da silahlanması gereklidir. Çünkü kültür, insan yaşamının ve sınıf mücadelelerinin en özümlenmiş şeklidir. Değiştirmek istediğimiz ve kurmak istediğimiz toplum düzenleri konusunda bize yeni ve büyük bakış açısı getirir. Yeryüzünde özgün kültürü ve edebiyatı olmayan hiç bir devrim hareketi yoktur.

Ben emperyalizme karşıyım derken, yalnız ABD emperyalizmini kastetmiyorum. Dünyanın bu altüst oluşu içinde hangi ülke emperyalist bir konuma geçmişse karşıyım ona. Bu devrimciliğin bir ölçüsüdür. Hangi ülkede olursa olsun, devrimin başlıca gücü halktır. Bir ülkede devrimin o ülke halkının dışında bir güç tarafından yapılması, benim sosyalist öğrenimimin içinde yer alamaz. Halkın devrimci gücüne örgütüne dayanmayan bir politik görüş yanlıştır. Ülkelerin bağımsızlığını savunuyorum. Burada halkıma ilan ediyorum. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgaline karşı çıkıyorum, şiddetle protesto ediyorum. Tıpkı Çin'in Vietnam'a müdahalesine, Vietnam'ın Kamboçya'yı işgaline karşı çıktığım gibi. Bir ülkenin, diğer bir ülkeye tanklarla getireceği sosyalizmin Marksların, Leninlerin bize öğrettiği öğretide yeri yok.

60 kuşağının ortaya koyduğu ilkelerden biri emperyalizme karşı olmaktır. Türkiye'nin bağımsızlığına yönelen her saldırıyı göğüslemek ve püskürtmektir. Genç kuşaklar bunu sürdürecekler. Ülkemiz bugün emperyalist güçlerin oyunları ile yok edilmek isteniyor. Halkımızın evlatları her gün sürüyle katlediliyor. Genç kuşaklar en önde yürümek zorundadır.

● Aslına bakılırsa 70 sonrası genç kuşağın çözümlemek zorunda olduğu sorunların çoğu 60 kuşağının sorunlarıdır. Güncellik, ortak söyleyiş, ortak duygusallık, ortak öfke... anlatmak istediğimi doğruluyor. Oturmamış bir kuşaktır 60 kuşağı. "İsmet Özel devrimcilik adına yapmış göründüğü ne varsa bir yana bırakıp, ibrikçi olurken, Özkan Mert Kuracağız Dünyayı Yeniden' adlı kitabındaki şiirlerini, yazıldığı günlerin duyarlılığından kurtarmaya çalışarak yeniden yayımladı. Oysa genç şairler, bu şairlerin şiirlerini okuyarak şiiri öğrenmeye çalışıyorlardı. ....60 kuşağının bıraktığı şiir mirasının ne ölçüde sakat yanlar taşıdığını, 60 kuşağı şairlerinin şiirlerinde yöneldikleri yeni araştırmalara bakarak da anlamak olası. Onların böyle yapması elbette kötü değil. Sevindirici. Çünkü olumlu bir adım" diyor, Veysel Çolak. (5 Mart 1979/Aydınlık) Bu genç ozanın 60 kuşağı üzerine düşündüklerine ne diyorsun?

— Veysel Çolak iyi bilmediği bir konu üzerine konuşuyor. Söyledikleri üzerine daha iyi bir araştırma yapmasını isterdim. Önce İsmet Özel meselesine değineyim. Bu konuda kesinlikle spekülasyonlardan kaçınmak gerekir. İsmet'in saf değiştirmesi bilinçli bir olay değildir. Bir hastalık görünümüdür. Bunun da nedenleri vardır. Pek çok militan yaşamıştır bunu. Ama bu durum İsmet'in Türk edebiyatında her zaman yeri olacak bir dönemin en güzel şiirlerini yazdığı gerçeğini örtbas edemez. Saf değiştirmesinden sonra ise İsmet, artık bizim dünya görüşümüzün ve şiirimizin karşısındadır.

Benim "Kuracağız Dünyayı Yeniden" adlı kitabımı yazıldığı günlerin duyarlılığından kurtarmaya çalışarak yayımladığım savı ise ciddiye alınacak bir sav değildir. Bu kitap çıkar çıkmaz toplatılmış, 12 Mart faşizmi döneminde yasak kitaplar listesine alınmış ve yazarı sekiz yıla mahkum edilmiştir. Çok az kimse okuyabilmiştir bu kitabı. Dostlarımın ısrarı ile kitabı, yeni eklediğim şiirlerle birlikte ikinci kez yayımladım. Eğer küçük birkaç değişiklik yapılmışsa, yalnızca kitabın yine toplatılmaması için ve hukuksal nedenlerle yapılmıştır. Okurun eline geçmesi için. Bunun "Yazıldığı günlerin duyarlılığından kurtarılması" ile hiç bir ilişkisi yok.

● 70 kuşağı ozanlarına iletmek istediğin bir şey var mı?

— Evet. 60 kuşağını daha iyi incelesinler. Ortaya koyduğumuz, başardığımız olumlu bir şey varsa alıp geliştirsinler. Bu iki kuşağın arasında barikat yoktur. İstediklerimiz aynı şeylerdir. Aynı cephedeyiz. Karşımızda olanlar da aşağı yukarı aynıdır.

GÖÇMENLER - 1

Hoşgeldiniz! Hoşgeldiniz!
Bu yeni ülkeye dostlar.
Sicilyalı köylüler,
kocaman sakallı İspanyolları
altın dişli Türkler.
Prensleri hayvani bir hüznün
ve kahramanları çağdaş bir
masalın.

* * *

Acı -hiç bitmeyen- bir türkünün
içinden geçerek geliyorsunuz.
Sizlerden sözediyor
sabah gazeteleri, çok kanallı
radyolar
ve sınır bekçileri Avrupa'nın.
Demirden değil, lokumdandır
sizi getiren trenin tekerlekleri.

* * *

Hoşgeldiniz! Hoşgeldiniz!
Bu yeni ülkeye dostlar.
Bozkırdan ve açlıktan
kaçıyorsunuz.
Hapishanelerden ve ordulardan
-öldürmemek için çocukları ve
halkları-
Soğuk İskandinav güneşi
aydınlatamayacak yüreğinizi.

* * *

Et, çimento, muz ve karpuz
boşaltacaksınız gemilerden.
Zift dökeceksiniz yollara.
Nasıl yağlı bir buhar çıkar
o kocaman bulaşık
makinalarından
doldurur ciğerlerinizi.
Bir yılan ya da kurbağa yuttunuz
sanırsınız.

* * *

Ama alışıyor insan herşeye.
Bir hafta sonra hissedilmez olur
hiç bir koku.
Biliyorsunuz, kıvırcık saçlarımız,
kara gözlerimiz için
çağırmadılar bizi bu ülkeye.
Hem, gökyüzü maviye çalmaz pek
burada.

günün sanat olayları

ŞENLİK

8. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİ

● *İDİL BİRET'in piyano resitali, 19.00'da Atatürk Kültür Merkezi Büyük Salonunda izlenebilir. Ankara'da doğan Biret, ilk müzik derslerini Mithat Fenmen'den aldı. 7 yaşında özel bir yasadan yararlanıp Fransa'ya gönderildi. 11 yaşında Paris'te Mozart'ın iki piyano konçertosunu seslendirdi. Tüm Avrupa ülkelerinde, Asya, Afrika, Avustralya ve Amerika'da konserler verdi, plaklar doldurdu. Montreal, Rouan, Atina, Ostaad, Persepolis, Aestburn, La Rochelle festivallerine solist olarak katıldı. Çeşitli uluslararası ödüller aldı. Konserin bilet fiyatları: 300, 200, 100 lira.*

● *"KANLI NİGAR" oyunu, Şehir Tiyatroları oyuncuları tarafından ikinci kez bu akşam 21.30'da Rumelihisarında sergileniyor. Yazan: Sadık Şendil. Yöneten: Deniz Uyguner. Dekor-giysi: Nilgün Gürkan Fiyatlar: 100. 75 lira.*

TİYATRO

● *"MÜFETTİŞLER MÜFETTİŞİ" oyunu, bugün ve yarın 16.00 ve 19.00'da Harbiye Şehir Tiyatrosunda, Mem-Der yararına sergileniyor. Ankara Halk Tiyatrosunun Orhan Kemal'in romanından yaptığı bu başarılı oyun uyarlaması müzikli bir güldürü, bir toplumsal hiciv. Yöneten: Erkan Yücel. Fiyatlar: 100 lira.*

AHMET NAİM'İN HİKAYELERİ

bir yudum soluk 13

-Bilmen mi oğul, köylü gısmı milletin efendisidir, efendi gısmıysa kuyularda çalışi!..

Arkadaşı alaylı konuşuyor:

— Ey, üç aydan keri nidecen bakam? Hökümat bubanın tahsildarı yanında cendirmelerle depene dineldiğinde ne masal okuyacan bakam?

— O zaman mecböri dönecez. Bilmen mi, bizim buraların toprağı dört baş mısır somağından gayrı ne verir adama! Ama, içim çok daraldı artık, üç ayın beyliği beyliktir!...

Deminden beri iki arkadaşının konuşmalarını dinleyen üçüncü işçi de söze karıştı:

— Mükelleflik sana bana godu oğul! Parayı veren burda da gavalı çaldı, gaymeyi döken, işini yola goyan "madenlerde çalışamaz" laporunu goynuna soktu ki, soktu! Biz burada gazma sallarkene, elin oğlu, cöğüz danesi gadar yomurtayı yedi guruşa, çaynaş tavuğu üç gaymeye, ebegömeçten dut da pazıya, hodana, eşşek paklasına gadar hüdanın otlarını altın bahasına satıp para ilkti, para!...

İlk söze başlayan:

— İnsanın zoruna giden de bunlar ya... Yoğusam, cümleye gelen düğün bayram! Bak, sen: Gaymeyi döken işini yoluna godu diyon. Pekiy, Şıhlarlı Ali'ye ne diyon? Onun dökecek beşyüz gaymesi değil, beşyüz biti bilem yoktur, aha da bitin bunca bolluğunda...

— O, bir çokları gibi işin hillesine gaçtı. Baldırını ganattıktan sonra, üstüne sarmış sütleyen otunu, yokardan da gırnapla sıkmış bacağını. Üç gün sonra ayak olmuş bir davul! Tohturlar baldırını çözdükleri gibi, "Halı, bu falanca hastalıktır!" demişler, çıkmışlar işin içinden...

O zamana kadar konuşulanlarla ilgilenmeden, potkobaçının direğini tavana ayarlamaya çalışan yaşlı işçi konuştu:

— Haa, uşaklar, bakın bu kötü bir şeydir. İnsana hiç yaramaz. Eskerlikten, angaryadan filan gaçmak için böyle hille yapanlar, çeşitli azalarından sakat kalmışlardır. Adama hiç yaramaz...

Tok, tok, tok!.. Yaşlı işçi potkobaçının manivelasına basmıştı. Potkobaçın sağır homurtusu arasında kazmacı ustasının sesi yeniden duyuldu:

— Köse dayıyı bildiniz mi? Ulan herifceğizi mükellefsin diye kesik bacağına falan bakmadan buraya gadar getirdiler, ne dersiniz bu işe?

Bacadakiler sözle ilgilenmişlerdi. Kazmacı ustası devam etti:

— Köse dayı sağ ayağını ha bu höyüklerde yitirdi. Hoşoğlan bilir, ayağına dolu bir araba tumba olduğu gibi kemik un ufak oldu. Hastane, doktor filan kâr etmedi, iflah olmadı vesselam... Derken, Köse dayıyı mükellefe yazmışlar. Adamcağız kalçadan kesik bacağını göstermiş, diğmememişler, mamelesi olacak demişler. Uzatmayalım, Köse dayıyı cendirmenin önüne gattıkları gibi kütükten yontulma bacağını takırdata takırdata buraya göndermişler. Yakayı gurtarana dek anası ağlamış bizim Köse dayının...

Bacadakiler gülüştüler. İhtiyar potkobaççı gülmüyordu.

Meremetçi, dikmelerin üstüne oturttuğu boyunduruğu sağlamlaştırıyordu. Bacaya bir an sessizlik çökünce ihtiyar potkobaççının sesi duyuldu:

— Bizim köyden Meyyitoğullarına daha başka türlüsü oldu. Meyyitoğlu para alım-satımı ve de şu-bu işlerden dünyalık dutardı. Oğlunu okuttu, biz gibi cahil etmedi. Çocuk, deniz dairesine mamır olup çıktı. Babası ölünce de anasını, gardaşlarını İstanbul'a, yanına aldı. Aradan geçti on yıl, mükelleflik çıkınca köyden onun künyesi de teftere geçmiş, adamı mükelleflikten firar göstermişler, yakaladıkları gibi haydi kuyuya... O da meramını anlatana dek agla garayı seçmiş...

Bir ses:

— Dölet buba mükellefliği neycün şeherli gısmına değil de bize sarıyo usta?

— Bilmen mi oğul, köylü gısmı milletin efendisidir, efendi gısmıysa guyularda çalışı!...

Baca gürültüyle gülüyor. Gülüşme kesilince kazmacı konuştu bu defa:

— Ya Gacalı avradın işine ne dersiniz?...

Kazmacı yedeği, ustası cümlesini tamamlamadan gülmeye başlamıştı; ustasının anlatacağı olayı biliyordu besbelli... Kazmacı devam etti:

— Ulan, avradın da maden guyusunda mükellefi olur mu? Olurmuş demek ki getirdiler...

Potkobaççı konuyla ilgilenmişti, makinesinin gevşeyen kol vidasını sıkıştırırken sordu:

— Esah mı konuşuyon sen bunu?

— Vebalin boynuma...Köyün gütük tefterinden mükellef günyeleri çıkarılırken adı erkek adına benzediği için Hidayet bacının da ismini gaydetmişler deftere... Gel zaman git zaman köye çıkagelmiş esami tefteri. Muhtar, Hidayet bacıdan ötürü, "Yahu bu garıdır, nasıl olur da teftere geçer" diye yazdıysa da aldıran olmamış... "Sen bu Hidayet'e iltimas geçiyon yahuttam para alıyon, göndereceksin!" demişler. Uzatmayalım, Hidayet bacıyı cendirmenin önüne gattıkları gibi yollamışlar merkeze... Orada avrat olduğunu görünce inanmışlar Hidayet bacının mükellef olmadığına..

Bu kez, bacadakilerin hepsi gülüyordu, o zamana kadar dehşetli ciddi duran potkobaççı bile...

Kahkahalar söner gibi olunca, meremetçi:

— Ya o dolaplar, diye konuyu eşeledi, avutmalar, gel-gitler, gayme tuzakları... Ulan, bizim Yalandalı Kara Hasan'ın güççük uşağı tıknefeslikten ötürü mükelleflikten çıkarıldı. Uşak bir yıl uğraşmadan sonra meramını zor anlatabildi. Gelgelelim, eline mükelleflikten çıkarıldı diye vesika vermiyorlar. Çıkarılsın diye Angara'dan emir gelmiş, mükelleflikten en güçümencik bir katip, "İşin olmadı!" diye atlatır durmuş adamı.. Sonra sulf olmuşlar, senin ağnayacağın uşacığın hazır vesikasını yüz elli gaymeye satmışlar kendisine...

(Devam Edecek)

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Aydınlık Eritre Kurtuluş Cephesi Temsilcisi Osman Badawi ile görüştü

"Eritre direnişi Sovyetlerin planlarını güçleştirdi"

Eritre Kurtuluş Cephesi Beyrut Temsilcisi Osman Badawi ülkesindeki durumu anlattı.

Sabit Yürürdurmaz

BEYRUT'taki "Eritre Kurtuluş Cephesi" Temsilciliğindeyiz. Bir binanın altıncı katında, mütevazi bir şekilde döşenmiş bir yer burası. Bir odası kitap dolu. Çeşitli dillerden basılan bu kitaplar, Eritre'deki mücadeleyi anlatıyor. Diğer odalarda çalışanlar var.

Cephenin Beyrut'taki Temsilci Yardımcısı Osman Badawi ile çaylarımızı yudumlarken, Etyopya'yı, Eritre'yi konuşuyoruz. Badawi, Sovyetler Birliği'nin durumunu, Derg (Etyopya'daki askeri cuntanın adı) içindeki akımları, Batının ve İsrail'in tutumunu, Eritre-Arap ilişkilerini anlatıyor.

— Sovyetler Birliği'nin karşılaştığı zorluklar neler?

Sovyetler zorlukla karşılaşacaklarını düşünmemişlerdi

— Sovyetler Etyopya yönetimiyle ilişkileri geliştirirken hiç de bu kadar zorlukla karşılaşacaklarını ummamışlardı. Esasen onların amacı Etyopya-Somali, Etyopya-Eritre sorunlarının, kendilerinin ülkede askeri bir varlık kuracakları bir biçimde çözülmeseydi. Afrika boynuzundaki bu ülke, bölgedeki su yolları bakımından önemliydi. Eritre, Babül Mendep Boğazına kadar neredeyse tüm Kızıldeniz'i denetliyor. Ancak Eritre halkının mücadelesi onların işini yokuşa sürdü.

Sovyetler Birliği'nin karşısına çıkan başka bir zorluk da, ülkede kendileri hesabına çalışacak kadroların veya bir partinin olmamasıydı. Ülkede çeşitli sol gruplar vardı. Bunlardan "Etyopya Halkının Devrimci Partisi" geçen yıl büyük bir yenilgiye uğradı. Sovyetlere karşı olan bu parti, şehir gerillası faaliyetleri yürütüyordu.

Beşinci Kol arayışı

Sovyetler Birliği, Mengistu'dan MEİSON'la (Pan-Etyopya Sosyalist Partisi) birleşmesini istedi. Amacı, Mengistu'yu da geçerek, bu partinin iktidara gelmesiydi. Bu parti eklektik bir çizgi izliyordu. Mengistu'nun bu sıralarda diğer sol gruplarla başı beladaydı. Onun için MEİSON'la birleşti. Sovyetler Birliği'nin de yardımıyla diğer grupları tasfiye etti.

Ancak Mengistu'nun da kendine göre hesapları var. İktidarı tam olarak ele almak istiyor. Bunun için dış yardıma açıktır. Bugün bu yardımı Sovyetlerden görüyor. Yarın Batıdan yardım görse, Moskova'ya yüz çevirebilir.

Iktidar tutkusu

— Sovyet-Etyopya ilişkileri oldukça sıkı. Askeri yardım alıyor. Bu durum biraz garip değil mi?

— Öyle gözüküyor. Ama Etyopya'da tarih boyunca bu böyle olmuştur. Bildiğiniz gibi bu ülkede genellikle Hıristiyanlar etkinlik kurmuştur. Uzun yıllar Avrupalılar Etyopya'ya Afrika'daki Hıristiyanlığın kalesi olarak bakmışlardır.

Badawi:" Etyopya askeri cuntası içinde iki akım var. Biri Batı' dan, öbürü Doğu' dan yana"

Bugünkü iktidarda da Hıristiyan bir azınlık olan Amharalılar etkindir. Bunlar tüm ülke nüfusunun yüzde 14'ünü oluştururlar.

Tarihten bir örnek vermek istiyorum. 1513'te Amharalılar ile başka bir azınlık milliyet olan Omorolular arasında bir savaş oldu. Zor durumda kalan Amharalılar Portekizlileri yardıma çağırdı. 1844'de Amhara ile çok küçük bir azınlık olan Gondarlar çarpıştı. Amharalılar bu kez İngilizleri yardıma çağırdı. İtalyanlar ülkeyi işgal ettiğinde destekledikleri kesim yine Amhara'ydı.

Bunlardaki iktidar tutkusu o kadar kuvvetli ki, kimden gelirse gelsin yardım alabilirler. Yani ABD ve Batıyı da kastediyorum.. İşte Sovyetlerin anlamadığı noktalardan biri de budur.

Dış yardım

— Peki siz Eritre silahlı hareketi olarak kimlerden yardım görüyorsunuz?

— Sovyetlere karşı savaşıyoruz, ama Batıdan yardım almıyoruz. Çünkü ABD ve Batılılar Mengistu yönetimini tam olarak Sovyetlere bağlı görmüyorlar. Hatta ABD-SSCB arasında, sorun üzerinde uzlaşmak için zaman zaman çabalar sarfediliyor. Çünkü Eritre coğrafi bakımdan çok önemli bir yerde. Kızıldeniz'i denetlediğini belirtmiştim. Zafer kazanırsak burası bizim olacak. Onun için Batılılar bize yanaşmıyor.

Irak ilk yardım eden Arap ülkesiydi. Ama onun da amacı hareketimiz içinde etkinlik kurmaktı. Bizim bölge Mısır için çok önemli. Onun sınırının bittiği yerde bizimki başlıyor ve Kızıldeniz'in çıkışındaki Babül Mendep Boğazına kadar gidiyor. Mısır'ın yardımı daha çok eğitim düzeyinde. Kahire'de yaklaşık bin Eritreli çeşitli üniversitelerde okuyor.

Sonra Mısır, Arap ülkeleriyle Afrika ülkeleri arasında bir aracı rolü oynamaktadır. Bu bakımdan da bize ilgi duyuyor.

Dış yardımı daha çok komşu ülkelerde çalışan soydaşlarımızdan görüyoruz. Sudan'da bir milyon, Suudi Arabistan'da yüzbinlerce Eritreli çalışıyor. Onların desteğini alıyoruz. Bir de Etyopya birliklerinden ele geçirdiğimiz silah ve malzemeler var.

Derg içindeki akımlar

— Sizin mücadeleniz Etyopya yönetiminde nasıl bir etki yapıyor?

— Adis Abeba'daki Derg'in içinde (askeri cunta) iki belirgin akım doğurdu Eritre sorunu.

Derg'in bazı üyeleri komünist olmadıklarını, Sovyetler Birliği'nin ülkedeki askeri varlığına karşılık, Batının yardımını istediklerini ifade ettiler.

Derg içindeki öteki bir akım da Eritre sorununun Etyopya'yı yiyip bitirdiğini belirtiyor Moskova'ya. Bu sorun devam ettikçe halkın Batı'ya umut besleyeceğini düşünüyor. Savaşın yanı sıra açlık ve kuraklık da büyük bir sorun. Ayrıca Ogaden'de de hareket durmuyor. Bütün bunlardan dolayı bu ikinci akım, Sovyetler Birliği'nin büyük bir destek vermesini ve sorununun askeri olarak çözülmesini istiyor. Sonunda Moskova'ya tamamen bağlı bir rejim kurmayı tasarlıyorlar. Fırsat buldukça kendilerine karşı olanları fizik olarak da yok edebiliyorlar. Derg'in kurucularından Aman Andom 1975'de öldürüldü. Dört ay önce de 4 Derg üyesi Omoro milliyetiyle ilişkide olduğu gerekçesiyle öldürüldü. Derg kurulduğunda 120 kişiydi, çeşitli anlaşmazlıklar dolayısıyla bugün 20 kişiye inmiş durumda.

— İki belirgin akım var dediniz? Mengistu kimden yana?

— Mengistu dengecidir. Esasen Sovyetlerden, içerdeki güçlerden yararlanarak bir denge kurmak, iktidarını sürdürmek istiyor. Üstelik kendisi Hıristiyan azınlık olan Amhara'ya da ait değil. Olamor adlı küçük bir etnik gruptan.

Mengistu' nun yararlanma taktiği

Sovyetler Mengistu'yu tasfiye edemiyorlar. Sorun yine Moskova'ya bağlı kadroların olmayışında düğümleniyor. Kremlin bunu yapabilse ülkede daha etkin bir askeri varlık kurabilir.

Ancak Mengistu durumun farkında. Kurduğu milisle, bir mozayiği andıran çeşitli milliyetler arasında denge kurmayı hedefliyor. Aynı şeyi Hıristiyan Amharalıların etkin olduğu ordu içinde de yapıyor.

Sovyetler, Mengistu'nun kurduğu milisten yararlanarak kendilerine bağımlı bir kadrolaşmaya gitmek istedi. Moskova'da eğitilen Etyopyalılar, milisin başına geçsin istiyordu. Aynı şey MEİSON'la da yapılmak istenmişti. Fakat Mengistu, MEİSON'un fazla ileri gittiğini görünce bu kez onlara yöneldi. Onları tasfiye etmeyi başardı. Doğal olarak bu hiç de Sovyetlerin hoşuna gitmedi.

Boşa giden bir oyun daha

Sovyetler Birliği, kendisine bağımlı bir parti kurmak fikrinden hiç bir zaman vazgeçmedi. Laggasi diye birisi var. Moskova'da eğitim gördü. Sovyetler, milis kuvvetlerinin başına Laggasi ile Moskova'da eğitilmiş diğer unsurların geçirilmesini, en kısa zamanda bir partinin kurulması için bir hazırlık komitesinin oluşturulmasını, bu komitenin daha sonra partinin kuruluş kongresini yapmasını istedi. Bu yolda baskı yaptı. Sonunda Mengistu bu istekleri kabul etti. Bunları Adis Abeba Radyosu ile de duyurdu. Ama ardından ne oldu biliyor musunuz? Mengistu, Moskova'da eğitilenlere "Siz dışarda eğitildiniz. Milisler ise burada yetişti. Ülkenin şartlarını bilen olgun insanlar. Siz milis örgütünün merkezinde kalın" dedi.

"Sovyetler Etyopya' da kendilerine bağımlı bir parti kuramadılar. Mengistu çeşitli oyunlarla bunu engelledi"

Böylece kendi kontrolünü sürdürmeyi başardı. Partinin kurulması konusunda ise, ideolojik birliğin değil, milli birliğin gerekli olduğunu söyledi. Sonunda Sovyetler ülkede yine kendi yanlısı kadrolara kavuşamadılar. Moskova hiç sevmedi bu işi.

Mengistu Sovyetlere, şu iki alternatifi koyuyor: Ya Ogaden, Eritre sorununda beni desteklersin ya da asker varlığın sona erer. Ancak bütün bunlara rağmen Sovyetlerin yine de Mengistu'ya ihtiyacı var.

İsrail-Etyopya ilişkileri

— Sovyetler Birliği'nin yanı sıra İsrail'in de Etyopya ile ilişkileri var.

— Evet. İsrail kendi "güvenliği" ve ticareti açısından Etyopya ile ilişki kurmuştu. 1973 savaşından önce İsrail Assab'da bir askeri üsü ile vardı. Hatta daha sonra Entebbe baskınında bu üsden yararlandılar. Ancak savaştan sonra bu üs kapandı.

Ayrıca Israil Etyopya ile ticari ilişkiler içinde. Etyopya'ya tahıl, et ve sanayi malları ihraç ediyor. Massava Limanını da kullanarak başka ülkelere ihracatta bulunuyor. Etyopya, İsrail için çok önemlidir. Onun güneye açılış kapısıdır. Zannedersem koyu Moskovacı bir iktidar da başa gelse, Etyopya-İsrail ilişkileri devam edecektir.

ABD'nin uzlaşma aramasının bir nedeni de İsrail'in durumundan kaynaklanmaktadır. Tel Aviv-Adis Abeba ilişkilerinin iyi olması aynı zamanda ABD'nin çıkarlarına da uygundur. Ayrıca İsrail, Mısır'ın Afrika'daki etkinliğini zayıflatmak için de Etyopya'ya önem veriyor.

— Sovyetler Birliği'nin son olarak Etyopya yönetimine yeni silahlar verdiğini duymuştuk

— 200'e yakın helikopter. Sinirleri etkileyen CA biyolojik gazları ve diğer askeri malzemeler.

Bizim mücadelemiz uzun süreli. Halk bizi destekliyor. Bu olduktan sonra düşmanla baş etmek kolaylaşır. Onların böyle bir desteği yok. Hep dışarı bağlılar. Onların silahlarını onlara karşı kullanabiliyoruz. Zaferin bizim olacağına inanarak mücadeleyi sürdürüyoruz.

Sohbetimizin sonunda Osman Badawi'ye teşekkür ediyoruz. Mücadelelerini desteklediğimizi belirtiyoruz. Badawi de, bu destek ve ilgiden dolayı bize teşekkür ediyor.

Eritre gerillaları Etyopya ordusuna karşı kazandıkları bir başarıdan sonra birbirlerini kutlarken.

Danimarka'da kurulan "Afganistan Komitesi, toplanan 120 bin liralık yardım çekini Pakistan Büyükelçisi Raif Khan'a sunarlarken

Afganlı göçmenler için Danimarka'da yardım toplandı

KOPENHAG (ÖZEL)

AFGANİSTAN'ın, Sovyetler Birliği tarafından işgal edilmesinden hemen sonra "Kopenhag Türkiye Halk Birliği" ve "Pakistan Paştun Derneği"nin girişimleriyle "Afganistan Komitesi" kurulmuştu. Komitenin Rus Büyükelçiliği önünde düzenlediği ilk protesto gösterisine yaklaşık 1200 ve 26 Nisan'da düzenlediği mitingde 700 civarında kişi katılmıştı. Bu toplantılar, Danimarka kamuoyunun ve Danimarka'da çalışan yabancı işçilerin büyük ilgisini topladı. Ayrıca Komitenin Danimarka çapında özellikle yüksek okul ve liselerde düzenlediği seminer ve toplantılarda Afgan halkının Rus işgalcilerine karşı verdiği mücadeleler anlatıldı.

Afganistan Komitesini, Danimarka'da Parlamentoda grubu bulunan Sosyal Demokrat Partisi, Hıristiyan Halk Partişi, Muhafazakar Halk Partisi, İlerleme Partisi, Radikal Sol Partisi de destekliyor.

5 Ocak 1980 tarihinden beri faaliyetlerini sürdüren Komite, Pakistan'da bulunan Afganlı göçmenler için açtığı kampanyalardan şimdiye kadar para olarak 120 bin lira ve elbise ayakkabı ve battaniye olarak yaklaşık 4 ton topladı. Komitenin kurucuları olan ve Yönetim Kurulunu oluşturan Ghulam Sakhi, Kemal Koç, Bernd Mückenabel Kopenhag'daki Pakistan Büyükelçiliğine giderek 120 bin lira karşılığı bir çek verdiler. Büyükelçi, Komitenin verdiği yardıma teşekkür ederek ilerdeki çalışmalar için başarılar diledi. Ayrıca Pakistan'daki Afganlı mülteciler için toplanan 4 ton elbise ve ayakkabı ücretsiz olarak Pakistan Hava Yolları (PIA) uçağıyla önümüzdeki günlerde Pakistan'a gönderilecek. Komitenin yardımları, Pakistan hükümetinin kurduğu "Pakistan'daki Afganlı Mülteciler İçin Cumhurbaşkanı Fonu" adına gönderildi. Afganistan Komitesi basına yaptığı açıklamada Danimarka kamuoyunun Afganlılara daha fazla yardım yapmalarını istedi.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

23.03 TV'de Türk Sineması

Bitirimler Sosyetede

Yönetmen: Zeki Ökten
Oyuncular: Kadir İnanır, Gülşen Bubikoğlu, Kartal Tibet, Necdet Tosun.

Fırıldak Ali (Kadir İnanır) dolandırıcılık yaparak çaldığı arabaları satmakta ve annesi Nuriye ile birlikte oturmaktadır. Veli (Kartal Tibet) ise sevdiği kızın babası Hayrullah'ın (Ali Şen) istediği başlık parasını temin etmek için hamallık yaparak para biriktirmeye çalışmaktadır. Fırıldak Ali işadamı Nurullah ve kızı Peri (Gülşen Bubikoğlu) ile tanışırken, kendisini prens, annesini de prenses olarak tanıtır. Böylece sosyeteye prens gibi giren Fırıldak Ali, Peri ile evlenip zengin olmayı tasarlamakta, bir taraftan da zenginlerden haraç toplayan babanın (Necdet Tosun) adını kullanarak kendi namına para toplamaya başlar. Bu duruma kızan baba ile başı derde giren sosyete namı prens aslı Fırıldak Ali'yi Babanın elemanlarının elinden bir tesadüf sonucu Veli kurtarır. Hani şu sevdiği kızın babasına başlık parası ödemek için hamallık yapan Veli. Ancak Veli'yi de dolandırır. Artık Baba ve Veli Fırıldak Ali'yi amansız bir takibe başlarlar. Olaylar saat 23.31'e, haberler başlayıncaya kadar gelişir.

ELEŞTİRİ

Yazık izleyiciye

Yaz sezonu TV'de hayli hızlı başladı. Bir haftada 6 film. Birden günde ikişer filmle doluyor programlar. Ama ne filmler. Bu akşam gösterilecek iki film sanki bir dışarıdan bir bizden dercesine yarışıyor birbiriyle. İkisinde de kan, dehşet ölüm var. İkisi de Mafia'lı, sosyeteli, birinde FBI ajanları Baxter var ise, bizimkinde de Baba var, Veli'nin de külahını ters giydiren Fırıldak Ali var. Yazık bu izleyiciye.

18.57 TV FILMI

ÖLMEYEN ADAM

Yönetmen: Robert Arkless
Oyuncular: Dorothy Malone, Keenan Wynn, Alex Sheafe, Aldo Ray
Yapım yılı: 1975

Çalınan tahviller, Mafia katilleri FBI ajanları, sosyete kadınları, denize açılan tekne, bilinen oyunlar, bilinen şaşırtmacalar, bir yandan polisin bir yandan soygun şebekesinin amansız takibi... Kısaca bir serüven filmi geliyor ekrana. Günde en az 12 kişinin öldürüldüğü Türkiye'de ne derece heyecan verici bulunur bilinmez.

Televizyonda bugün

17.00 HABERLER

17.05 VİKİNGLER

17.30 GENÇ KAYAKÇI

Genç kayakçıların kayağı kırılınca bir dağ kulübesine sığınırlar. Kulübede bir telsiz vardır, bir kaçağı yakalarlar.

17.55 JETGİLLER

Dizinin bu bölümünde, George ve Astro bir TV oyununda oynarlar. İkisi de bir soyguna tanık olduklarını ve hırsızların kendilerini öldüreceklerini zannederler.

18.20 YENİ SESLERDEN ŞARKILAR

18.57 TELEVİZYON FİLMİ

20.30 HABERLER

21.18 DİYANET İŞLERİ BAŞKANININ KONUŞMASI

21.28 RAMAZAN PROGRAMLARI

22.03 YEDİ TEPEDEN

23.03 TV' DE TÜRK SİNEMASI

23.34 HABERLER